

’ΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΤΥΠΟΣ

’ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ’ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ’ΟΡΘΟΔΟΣΧ’ΕΝΩΣΕΩΣ (Π.Ο.Ε.)

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοκ. Γραφείο
ΚΕΜΠ/Α
Αριθμός Αδείας
3845
ΚΩΔΙΚΟΣ
013053

PRESS POST
X+7
PRESS POST

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ:
ΕΥΡΩ 50,00. ΚΥΠΡΟΥ: ΕΥΡΩ 90,00. ΕΥ-
ΡΩΠΗΣ: ΕΥΡΩ 90,00. ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛ-
ΛΩΝ ΧΩΡΩΝ: ΕΥΡΩ 100,00. ΤΙΜΗ ΦΥΛ-
ΛΟΥ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ: ΕΥΡΩ 1,20

ΙΔΡΥΤΗΣ † Αρχιμ. Χαράλαμπος Δ. Βασιλόπουλος

30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 Σύναξις των Αγ. Αποστόλων, Μελίτωνος Μάρτυρος, Πέτρου Μάρτυρος του ἐκ Σινύπης, Μιχαήλ Νεομάρτυρος

ΕΤΟΣ ΝΖ’ ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 2171

’Εκκλησιαστικοί ταγοί προτιμούν νά είναι άρεστοί εἰς τὸ ποιμνιον παρὰ νά ἀποτελοῦν τὴν φωνὴν «βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ», τὴν προφητικὴν ἐκείνην φωνήν, ἡ ὁποία ἀφυπνί-
ζει καὶ ζητεῖ μετάνοιαν καὶ ἐπαναπροσανατο-
λισμὸν εἰς τὴν ὁρθὴν πορείαν. Ὁ κρυφὸς ἐνίστιε ναρκισσεισμὸς καθίσταται φανερός, ὅταν ἀποτυπώνεται εἰς δημοσίας ἐκδηλώ-
σεις, ὅπου στόχος γίνεται ἡ προσέλκυσις ὀχι μόνον τοῦ ποιμνίου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐπιρροῆς τοῦ κατ’ ἐπίφασιν θεολογικοῦ λόγου εἰς τὰς εὐρύτερας μάζας ἀνθρώπων. Πολλὰκις ἐνδιαφέρονται περισσότερο διὰ τὴν ἀπήλπισιν εἰς ἀλλοδόξους ἢ καὶ ἀθέους

’Εκκλησιαστικὸς Λαϊκισμὸς

παρὰ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ποιμνίου. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ λόγος των δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν σωζοῦσαν ἀλήθειαν τῆς πίστεως, ἀλλὰ εἰς ζητήματα «πανανθρώπινα», ὑπὸ τὴν ἐννοι-
αν ὅτι ἀπασχολοῦν τὰς συγχρόνους κοινω-
νίας ὑπὸ φιλανθρωπικὸν ἢ ἀκτιβιστικὸν πρῶσμα. ’Επιτυχάνουν τελικῶς αἱ δηλώσεις των νά μεταδίδωνται ἐνίστιε εἰς ὅλον τὸν κό-

σμον, ὅμως νά μὴ διαφέρουν εἰς τίποτε μετ’ ἄλλους πολιτικούς ἢ θρησκευτι-
κοὺς ἀρχηγούς. Οἱ ἴδιοι προπαγανδίζουν ὅτι μετ’ ἁς ἐνεργείας των αὐτὰς κάνουν γνωστὴν τὴν Ὁρθοδοξίαν εἰς τὰ πέρατα τῆς Οἰκουμέ-
νης, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα ὑπονο-
μεῦσιν αὐτὴν, καθὼς δημιουργοὺν τὴν ἐντί-

πῶςιν ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἀπλῶς μία ὁμολογία ὡς ὅλαι αἱ ἄλλαι.

’Ὁ «Πράσινος» Πατριάρχης
Εἶναι παγκοινὺς γνωστὰ αἱ «ἀνησυχία» τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸ περιβάλλον. Τὸ ζήτημα ἤρχισε πρὸ ἐτῶν, με-

ταξὺ ἄλλων, ὅταν ὁ Σεβ. Περγάμου ἔγραψε καὶ τὸ βιβλίον «κτίσις καὶ εὐχαριστία». Ὁ Πα-
τριάρχης ἤρχισε σεῖρὰν συνεδρίων διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Ἀμαζονίου, τῆς Ἀρκτικής, τῆς Ἀδριατικῆς κ.ά., ὅπου ἐπὶ μίαν περίπτου δεκαετίαν ἐγύρισεν ὅλον τὸν πλανήτην. Αὐτὰ τὰ συνέδρια ἀπεσκοποῦν εἰς τρεῖς στόχους. Πρῶτον, ἡ συκέντρωσις ἰσχυρῶν οἰκono-

μικῶν παραγόντων. ’Εδημιουργήη ἡ ΜΚΟ «Κύκλος τῆς Πάτμου», ἡ ὁποία συνεκέντρω-
σεν ἐπιχορηγήσεις μετ’ ἑρστία ποσὰ διὰ τὰς πολυποικίλους ἀνάγκας αὐτῶν τῶν συν-
εδρίων. Ἡ ὑπόθεσις κάποιων στιγμῆν παρε-
πέμφθη διὰ ἔρευναν εἰς τὰς εἰσαγγελικὰς ἀρχὰς. Δεύτερον, ὁ Ο.Τ. μετ’ ἐμπαλίαν ἔρευναν ἀπεκάλυψε πρὸ διετίσας περίπτου ὅτι τὰ συνέ-
δρια αὐτὰ συνέβαλαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν προ-
ώθησιν τοῦ οἰκουμενισμοῦ. Εἶχον τὸ πλεονέ-
κτημα ὅτι ἐφάνισαν ὡς «ἀθῶα» καὶ ἥσαν ἀκατηγόρητα, διότι δὲν ἥδυνато κανεὶς νὰ κα-
τηγορήσῃ τὸ... περιβάλλον! Ὅμως ὀχι μόνον

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛ.

’Η ἐκδήλωσις τοῦ ΣΥΡΙΖΑ μετ’ τὸν πρόεδρον τοῦ «ΚΑΙΡΟΥ» κ. Μόσχον καταλήγει εἰς προκλητικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῆς ’Εκκλησίας!

«ΕΙΣΠΗΔΗΣΙΣ» ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ;

’Ο Σεβ. Ύδρας ἀπεφάσισεν ἀντὶ τῆς Ἱεραρχίας!

«’Εξέλιπον δυνατοὶ ἐν Ἰσραὴλ, ἕως οὐ ἀνέστη Δεββώρα» (Κρ. 5,7). Ὁ στίχος αὐτὸς ἦτο προφητεία, ἡ ὁποία ἔμελε νὰ ἐκπληρωθῇ κατὰ τὴν παρούσαν συνεδρίασιν τῆς Ἱεραρ-
χίας... Σχεδὸν 80 Μητροπολῖται (!) ἐπειθάρχησαν εἰς τὴν βουλὴν «Δεββώρας»! Μὲ εἰσήγησιν τοῦ Αρχιεπισκόπου καὶ Σεβ. Ύδρας, «καθ’ ὑπαγόρευσιν» τοῦ κ. Γιαγκάζογλου καὶ ἀνευ πραγματικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας προχωροῦν τὰ νέα συγκρητιστικὰ θρησκευτικὰ.

Α) Ἄνευ ψήφου! Παρέστησαν, διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν καὶ ὀχι διὰ νὰ ἀποφασίσουν, ὡς εἶπαν, δηλαδὴ παρέστησαν, διὰ νὰ τοὺς ἐπιβληθῇ μία συγκεκριμένη ἀποψις! Διὰ νὰ τηλε-κα-
τευθύνωνται! Ἐπαψε νὰ ἀποτελῇ ἡ συνεδρίασις τῆς Ἱεραρ-
χίας τὸ κυρίαρχον σῶμα; Ἐκεῖ κυρίως εὐρίσκεται καὶ ἡ αἰτία, διὰ ποῖον λόγον δὲν τοὺς ὑπολογίζει κανεὶς εἰς τὴν κοινω-
νίαν. Εἰς κανένα ζήτημα δὲν λαμβάνουν πραγματικὴν θέσιν εἴτε λέγεται σύμφωνον ὁμοφυλοφίλων, εἴτε ἰσλαμικὸν τέμ-
νος κ.λπ.

Β) Ἐπιβολὴ «Ἀριστίνδην Συγδούου»! Ὁ Σεβ. Ύδρας εἶπεν εἰς τὴν εἰσηγήσιν του «δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαπραγμα-
τευόμεθα 80 ἀνθρώποι -ἔστω ἄγιοι- σέ κοινὴ συνεδρίαση, χωρὶς νὰ γνωρίζουμε σέ βάθος τὸ ἐπιστημονικὸ καὶ ἱστορι-
κὸ τοῦ θέματος καὶ νὰ γινώσκουμε ὅργανα ομάδων καὶ συντε-
χνιακῶν συμφερόντων». Ὁ Σεβ. Ύδρας γνωρίζει εἰς βάθος τὴν ἐπιστήμην τῆς ποιμαντικῆς; τῆς διοικήσεως; Συνεχίζει ὅμως νὰ διαποιμαίνει... Ὑπάρχει μεγαλύτερος «φασισμὸς» ἀπὸ τὸ νὰ ἰσχυρίζεσαι ὅτι δὲν ἀποφασίζεις ἐσὺ μετ’ ἁποῖους εἰδήμονας; «Κυβέροντιν Παπαδημιῶν» - διωρισμένων τε-
χνοκρατῶν, θὰ καθιερώσωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν; «Τότε ποί-
ος τοὺς χρειάζεστε» λέγουσιν ἀκόμη καὶ διανοούμενοι; Διότι ὅταν ἀπαξιῶνῃς τοὺς συνομιλητάς σου, ἀπαξιῶνεις τὸν αὐτὸν σου... Ἄς ἀποφασίζῃ ὁ κ. Γιαγκάζογλου καὶ ἡ «μυ-
στικὴ» λέσχη Περγάμου-Μεσογαίας-Μεσσηνίας-Ύδρας-
Αθηνῶν κ.λπ.!

Γ) Εἶναι «ἐγκυρον» ὑπὸ τὰς ἀνωτέρω προϋποθέσεις ὁποιοδήποτε ἀνακοινωθῇ;

180 χρόνια (1837-2017) ἀπὸ τὴν Ἰδρυσιν τοῦ Παν/μίου Αθηνῶν ’Η ἀνάγκη Θεολογικῶν Σχολῶν μετ’ ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα!

Τοῦ π. Γεωργίου Δ. Μεταλληνοῦ, Ὁμολ. Καθηγητοῦ Παν. Αθηνῶν

Οἱ Βαυαροὶ ἀνέλαβαν στὴν Ἑλλάδα συγκεκριμένη ἀποστολή, χω-
ρὶς νὰ πρέπει νὰ ζητοῦμε σ’ αὐτὴν πάντοτε κακόβουλες ἢ συνωμο-
τικές διαθέσεις. Ἐπιδιώκοντας νὰ δημιουργήσουν στὴν ἐλευθερὴ Ἑλλάδα ἓνα σύγχρονον Κράτος, θέλησαν νὰ κατασκευάσουν τὰ κα-
τάλληλα νομικά, κοινωνικά, πνευματικά καὶ πολιτικά πλαίσια, ὥστε τὸ νέο Κράτος νὰ γίνῃ εὐρωπαϊκό[2]. Καὶ ὀχι μόνον αὐτὸ, ἀλλὰ πα-
ράλληλα τὸ Κράτος αὐτὸ νὰ μπορέσῃ νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τοῦ πολιτι-
στικοῦ καταλύτη σ’ ὅλη τὴν Ἑγγύην Ἀνατολή. Σ’ αὐτὸ τὸ πλαίσιο ἐντάχθηκε καὶ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ἀθηναϊκοῦ Πανεπιστημίου[3]. Ἦδη ὁ Maugier στὰ 1835 εἶχε ὑποστηρίξῃ τὴν ὑψηλὴ σκοπιμότητα μιᾶς ἀνώτατης Σχολῆς ἐπιστημῶν στὸν ἐλλαδικὸ χῶρο, ἡ ὁποία θὰ με-
ταβίβασι στὴν Ἀνατολή τὰ φῶτα, ὅσα θὰ παίρνην ἀπὸ τῆς Δύσεως[4]. Βέβαια, στὴ συνείδηση τῶν Βαυαρῶν ὡς Δύση «κατ’ ἐξοχήν» δὲν

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 7ην ΣΕΛ.

Κρούσματα ἀρχαιοκαπηλίας εἰς Ἰ. Ναοὺς

Τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου π. Διονυσίου Τάτση

ΠΟΛΛΑ εἶναι τὰ κρούσματα ἀρχαιοκαπηλίας σὲ ναοὺς, μονα-
στήρια καὶ ἐξωκκλήσια. Ἰδιαίτερα παρατηροῦνται στὴν ἐρημι-
κὴν καὶ ἀκρίτικὴν ἐπαρχία, ὅπου οἱ κάτοικοι εἶναι λίγοι, οἱ κλη-
ρικοὶ δυσεῦρετοι καὶ ἡ ἀστυνομικὴ φύλη σχεδὸν ἀνύπαρκτη, ἀφοῦ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἔχει παραλῦσει τὴ δημοσία διοίκησις καὶ φυσικὰ ἔχει ἐπηρεάσει καὶ τὴν ἀστυνομία καὶ τὸ στρατό. Δὲν ὑπάρχουν πιά στὴν ἐπαρχία στρατιωτικὰ φυλάκια καὶ ἀστυνο-
μικοὶ σταθμοί. Οἱ γειτόνες μας, Ἀλβανοὶ, Σκοτιανοί, Βούλγαροι καὶ Τούρκοι, δὲν συναντοῦν κανένα ἐμπόδιο, ὅταν ἀπὸ ἀνέπι-
σμες διόδους μπαίνουν ἐντὸς τῆς Χώρας μας, μεταφέροντας ναρκωτικὰ καὶ ρημάζοντας τὰ σπιτὰ καὶ τοὺς ναοὺς τῶν πε-
ριοχῶν.

Τὸ πρόβλημα εἶναι μεγάλο, σοβαρὸ καὶ δυσεπίλυτο. Κάθε φο-
ρὰ ποὺ ἀκούγεται κάποιο νέο κρούσμα ἀρχαιοκαπηλίας, πα-
ρατηρεῖται μιὰ κινητοποίηση γιὰ τὴ σύλληψη τῶν δραστῶν, οἱ ὁποῖοι καταφεύχουν εὐκόλα στὴ χώρα τοὺς ἀπὸ τῆς ὀρενείας δια-
βάσεις. Δυστυχῶς, «τὸ ἀμπέλι μας εἶναι ξέφραγο» καὶ ἡ ἀδυ-
ναμία φυλαχῆς τοῦ εἶναι ἐμφανής. Καὶ νὰ σκεφετὶ κανεὶς ὅτι ἡ Πατρίδα μας ἔχει πολλοὺς ναοὺς καὶ χιλιετίες ἐξωκκλήσια, ὅπου φυλάσσονται πολῦτιμοι θησαυροὶ καὶ ἀντικείμενα ἀρχαι-
ολογικῆς καὶ λατρευτικῆς ἀξίας. Σὲ κάθε χωριὸ ὑπάρχουν, ἐκτός

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 5ην ΣΕΛ.

’Ο πρῶνις ὑπουργὸς Παιδείας κ. Φίλης ἀμφισβητεῖ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἡρώων τοῦ 1821;

’Ο πρόεδρος τοῦ «ΚΑΙΡΟΥ» κ. Α. Μόσχος καὶ ὁ κ. Ν. Φίλης κατὰ τὴν πρόσφα-
τον ἡμερίδα «Σχέσεις Κράτους-Ἐκκλησίας», ποὺ διοργάνωσεν ὁ ΣΥΡΙΖΑ.

’Επικρίσεις - Ἀπαντήσεις

Ἀπάντησις τοῦ κ. Ἀντώνη Ἰακ. Ἐλευθεριάδ*

Μὲ ἐκπληξὴ πληροφορήθηκε πρόσφατα ἡ κοινὴ γνώμη πὼς ὁ Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης π. Χρυσόστομος Πήχους, ἡγού-
μενος τῆς ἱστορικῆς Ἱ. Μονῆς Λογοβάρδας Πάρου, κατέθεσε μέσῳ τῆς προϊσταμένης του Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας στὴν Αρχι-
γραμματεία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 7-3-2017, μῆνυση ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-
τριάρχου κ. Βαρθολομαίου γιὰ ἐξὶ ἀριθμημένους κατηγορίες «δῆθεν» ἐτεροδιδασκαλιῶν, ποὺ διαπραχθήκαν ἀπὸ τὸν Παναγιώτατο στὴ διάρκεια τῆς εἰκοσιπενταετοῦς πατριαρχίας του.

Ἐπὶ τοῦ κειμένου αὐτοῦ τῆς ὑποβληθείσης μῆνυσης ἀσκήθηκε κρι-
τικὴ ἐκ μέρους τοῦ γράφοντος μετ’ ἄρθρου ποὺ ἔφερε τὸν τίτλο «Ὁ Νεο-
ζηλωτισμὸς χτυπᾷ τὴ θύρα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-
δος» ποὺ ἀναρτήθηκε στὴ ἱστοσελίδα Promeys.gr καὶ δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ PRONEWS τοῦ τευχούς Μαΐου.

Ὁ Πανοσιολογιώτατος ἀνταποκρίθηκε δημοσιεύοντας στὸ μηνι-
ακὸν περιοδικὸ «Χριστιανικὴ Σπίθα» (τεύχος Μαΐου-Ιουνίου 2017) ἀπαντητικὸν ἄρθρον μετ’ τὸν τίτλο «Σῶμα μας Κύριε ἀπὸ τοὺς νεώτε-
ρους σωτήρες!...», τὸ ὁποῖο ἀναδημοσιεύθηκε στὴν ἑγκριτὴ ἐφημε-
ρίδα «Ὁρθόδοξος Τύπος» (ἀριθμὸς φύλλου: 2168/9-6-2017).

Στὸ σημερινὸ ἄρθρον θὰ ἔχομε τὴ δυνατότητα νὰ ἀσχοληθοῦμε μετ’ ἑρς σημεία πάνω σὲ αὐτὴν τὴν ἐπιδικη πρωτοβουλία τοῦ Πανοσιολο-
γιώτατου Καθηγουμένου Πατρὸς Χρυσοστόμου:

Σημεῖο Πρῶτο

Ὁ τίτλος τοῦ μηνυτηρίου ἐγγράφου εἶναι «Καταγνώσις ἐτεροδιδα-
σκαλιῶν», οἱ ὁποῖες κατὰ καιροὺς διατυπώθηκαν ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ Θεο-
σιτῇ Παναγιότητι, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχου κ. Βαρθολομαῖο καὶ ἀντικεινται στὴν διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξης Ἐκκλησίας.

Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ σὰς ἀποκρίψω πὼς προκάλεσε ἀλγεινή ἐντύπωση ἐν μένᾳ προσωπικῇ καὶ πιστεῦμαι καὶ σὲ ὅλους τοὺς συνα-
δέλφους Φιλολόγους καὶ Θεολόγους τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἔτυχε νὰ διαβάσουν τὴν «Καταγνώσιν» πόσο ἀτυχὴς καὶ ἀστοχὴ καὶ ἐπικίν-
δυνὴ γιὰ τὴ γλωσσικὴ μας αὐτοσυνειδήσια εἶναι νὰ χρησιμοποιοῦμε

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛ.

’ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ὁ ὉΡΘΟΔΟΣΟΥ ΤΥΠΟΥ

Φανατισμὸς καὶ ἀνεξιβηρησκία

Τοῦ κ. Παύλου Αθ. Παλούκα

«Οὐκ’ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἑλλήν...» (Γαλ. 3, 28)

Στὴν πορεία τῶν αἰώνων καὶ τὰ δύο φαινόμενα αὐτὰ τὰ βλέπου-
με ἢ νὰ ταυτίζονται ἢ νὰ διαφορο-
ποιοῦνται.

Στὴ σημερινὴ μας, ὅμως, ἐπο-
χῇ, ποὺ φωνάζουμε γιὰ ἐλευθε-
ρίες καὶ δικαιώματα τῶν ἀνθρώ-
πων, οὐτε καν πρέπει νὰ διανοη-
θοῦμε κάποιον συσχετισμὸ τῶν
καὶ ὅπου τὸν συναντοῦμε σὲ με-
μονυμένες περιπτώσεις, τὸν ἀπορρίπτουμε χωρὶς δευτέρη
κουβέντα.

Ἐπιβάλλεται, λοιπόν, μιὰ συν-
οπτικὴ καὶ γενικὴ ἀναφορά στοῦ
θέμα, γιὰ ἐνημέρωσις καὶ προ-
βληματισμὸ.

Καὶ μὰς τὸ ἐπιβάλλει περισσό-
τερο ἡ διαφορετικὴ εἰκόνα τῆς
κοινωνικῆς μας ζωῆς σήμερα,
ἀφοῦ κύμα οἰκονομικῶν μετα-
ναστῶν καὶ προσφύγων, ποὺ
κουβλοῦν μαζί τους καὶ τὴ δικὴ
τους θρησκευτικὴ πίστι κ.ά., κα-
τακλύζει τὴν πατρίδα μας.

Τὸ πὼς δὲ συμπεριφεροῦμε
πρὸς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς
καὶ ποῖες οἱ σχέσεις μας μαζί
τους, αὐτὸ μὰς τὸ καθορίζει πρω-
τίστως τὸ χριστιανικὸ μας βίωμα.
Καὶ αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ πίστις μας ποὺ
περιέχει ἐνᾳ ἀπὸ τὰ πρὸ σημαντι-
κὰ μηνύματά της, τὸ μῆνυμα τῆς
ἀγάπης πρὸς τοὺς συνανθρώ-
μους μας, ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς
ἐχθρούς, μὰς ὑποδεικνύει ὅτι
πρέπει νὰ τοὺς δεῖξουμε ἀγάπη,
κατανόηση καὶ ἀλληλεγγύη.

Ἡ παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμα-
ρείτη καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ ἀπ. Παύλου περὶ ἰσότητος τῶν
ἀνθρώπων (Γαλ. 3, 28) εἶναι
ἐνδεικτικὰ τῆς καθολικότητος,
ποὺ πρέπει νὰ χαρακτηρίζει τὴ
χριστιανικὴ ἀγάπη.

Καὶ στὰ σχολικὰ μας βιβλία γί-
νεται συχνὴ ἀναφορά στοῦ σεβας-
μοῦ πρὸς κάθε ἄλλη θρησκεία.
’Όπως λ.χ. νοτίζεται στοῦ σχολικοῦ
βιβλίου τῆς Γ’ Γυμνασίου (σελ.
245), ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι χώρος
ἀγάπης καὶ ζωῆς. «Ὁ φανατισμὸς
καὶ ἡ μισαλλοδοξία δὲν ἔχουν
σχέση μετ’ τὸ ὀρθόδοξο ἥθος.
Ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν
πνευματικὴ τὴφωλση καὶ σὲ ἐπι-
κίνδυνα ἀδιέξοδα. Ὁφείλομε λοι-
πὸν νὰ εἴμαστε σὲ συνεχεὴ διάλο-
γο μετ’ τοὺς ἄλλους, σεβόμενοι τὴν

πίστι καὶ τὴς ἀρχὰς τους». Καὶ παρόλα αὐτὰ, νομίζουμε,
ὅπὶ τὸ πρόβλημα μπορεῖ νὰ πε-
ριοριστῇ ἀλλὰ δὲν ἐξαλείφτη-
κε. Γ’ αὐτὸ ἀκολουθοῦν οἱ πα-
ρακάτω ταπεινὲς μας σκέψεις.

1. Φανατισμὸς

Φανατισμὸς: ὡς λέξὴ προέρχε-
ται ἀπὸ τὸ λατινικὸ Fanum
(=ἱερό). Fanatici στὴν ἀρχαία Ρώ-
μην ὀνομαζόνταν οἱ μανιώδεις
ὁπαδοὶ τῆς πολεμικῆς θεᾶς Μπε-
λα (Θρησκευτικὴ καὶ ἱθὴ Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. 11^{ος}, σελ.
984). Στὰ ἑλληνικὰ ἡ ἀπόδοσις
τοῦ σχετίζεται μετ’ τὸ φαινόμενο
τῆς μισαλλοδοξίας, μετ’ τὸν «ζη-
λωτισμὸ».

Φανατισμοὶ εἶναι ἡ τυφλὴ καὶ
ἀπόλυτὴ ἀφοσίωσις εἰς μιὰ ἰδεο-
λογία, ὁργάνωσις ἢ ἀκόμη καὶ σὲ
μεμονωμένο πρόσωπον, ποὺ τὸ
κάνουμε εἰδῶλον – «Θεὸν στὴ
ζωὴ μας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐννοητὴ ἀντίθεση
«κατὰ παντός ἐτεροεἰδούς, ἐτερο-

Τοῦ κ. Γεωργίου Τραμπούλη, θεολόγου

Ἡ πικρία τοῦ πρῶνις ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Ν. Φίλη γιὰ τὴν ἀποτομή τῆς ἀπὸ τὸν ὑπουργικὸ θῶκο εἶναι αὐτὴ ποὺ τὸν ἔχει ἀναγάγει ὡς κύριο συν-
τονιστὴ τῆς προσπάθειας τοῦ ΣΥΡΙΖΑ νὰ προβῇ στὸν χωρι-
σμὸ τῶν δύο θεσμῶν, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας ἀλλὰ καὶ τῶν συζητήσεων ποὺ ὁργανώνονται γιὰ τὴν Συντα-
γματικὴ ἀναθεώρησι. Ἐστὶ πρὶν μερικὲς ἡμέρες ὁ πρῶνις ὑπουργὸς παραβρέθηκε σὲ ἐκδήλωσι ποὺ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὴν Νομαρχιακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἀριστεροῦ κυ-
βερνώντος κόμματος στὰ Βό-
ρεια προσοτία καὶ μάλιστα μετ’ τὴν παρουσία καὶ ἄλλων ὑπουργῶν καὶ κυβερνητικῶν ἀξιωματοχῶν. Ὁ κ. ὑπουργός, ὅπως ἀναφέρθηκε σὲ δημοσιεύ-

αὐτὴν γίνεται ἀντιλη-
πτό τὸ πὼς ἀντιλαμ-
βάνεται τὴν σχέση

Ἐκκλησίας, Πολιτείας καὶ γενι-
κότερα τὴν θέση τῆς Ἐκκλησίας
στὸ σύγχρονον Ἑλληνικὸν Κράτος,
ἀφοῦ ἔχει ἀποψη γιὰ τὴν Σύνο-
δο στὸ Κολυμπάρι, τὴν παπικὴ
«Ἐκκλησία» ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς
«ταπεινοὺς λευτεῖς, τοὺς λαϊ-
κοὺς παπαδες, οἱ ὁποῖοι ὑπό-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 6ην ΣΕΛ.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Τὴν 30ὴν Ἰουνίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν Σύναξιν τῶν Ἀγίων, ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Δώδεκα Ἀποστόλων.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος γ’. Τὴν ὠραιότητα.

Ὡς δωδεκάπυρρος, λυχνία ἑλαμψαν, οἱ Δωδεκάριθμοι, Χριστοῦ Ἀπόστολοι, Πέτρος καὶ Παῦλος σὺν Λουκᾷ, Ἀνδρέᾳ καὶ Ἰωάννῃ, Βαρθολομαίῳ Φίλιππῳ, σὺν Ματθαίῳ καὶ Σίμωνι, Μάρκος καὶ Ἰάκωβος, καὶ Θωμᾶς ὁ μακάριος, καὶ ἡγίασαν τοὺς πιστεῖ βοδώντας, χαίρετε Λό-
γον οἱ αὐτοῦται.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον Ἦχος γ’.

Ἀπόστολοι Ἅγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ , ἵνα πιασμάτων ἀφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

δόξου, ἐτεροβιούντος» (’Ο.π. σελ. 984).

Τοῖναντίον δὲν ἀνήκει στὸν φανατισμὸ ἡ ὁποιαδήποτε συνε-
τὴς ἀφοσίωσις σὲ κάποια πίστι καὶ σὲ ἀνώτερα ἰδανικά, ὅπως γιὰ παράδειγμα ὁ ὑγιὴς καὶ ἀγνὸς πατριωτισμὸς (ἐνῶ ὁ σωβινισμὸς εἶναι φανατισμὸς).

2. Ποῖοι λόγοι εὐνοοῦν καὶ καλλιεργοῦν

τὸ πνεῦμα τοῦ φανατισμοῦ;

Κατὰ βάση εἶναι ὑλικοί, πνευ-
ματικοὶ, ψυχολογικοὶ καὶ ἠθικοκοι-
νωνικοί.

Γιὰ νὰ γίνουμε κατανητοὶ ἀνα-
φέρουμε παραδείγματα:

Οἰκονομικὰ προβλήματα,

ἀνεργία, ἰδιότητα, φτώχεια ...

ΓΕΓΟΝΟΤΑ και ΣΧΟΛΙΑ

Ήγιοι Απόστολοι: Οί πραγματικοί φωτισται τής ανθρωπότητος!

ΣΤΙΣ 29 Ιουνίου ή άγία μας Έκκλησία εορτάζει με κάθε λαμπρότητα τή μνήμη των άγιων πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου και τήν επομένη τής σύναξης των Δώδεκα Αποστόλων. Ή Έκκλησία μας τούς τιμά διότι αυτοί αποτέλεσαν τούς στύλους πάνω στους οποίους αυτή θεμελιώθηκε, επί «θεμελίου» δώδεκα και επί αυτών δώδεκα ονόματα των δώδεκα αποστόλων του Άρνιου (Αποκ.10,21). Όπως τονίζει σύγχρονος θεολόγος, χωρίς στό έργο εκείνων: «Τά σκοτάδια τής πλάνης διαλύονταν με τό άκουσμα τής ευαγγελικής αλήθειας. Οι δεισιδαίμονες τυραννικές αντιλήψεις παραμερίζονταν μπροστά στην πνευματική έλευθερία του χριστιανικού μνυήματος. Οι άσημαντοι αυτοί αλιείς τής Γαλιλαίας έστρεψαν τήν ιστορία του κόσμου στον δρόμο τής ανθρωπιώς, του πολιτισμού και τής προόδου. Οι ταπεινοί και καταφροννημένοι άνθρωποι τής παλαιάς εποχής, οι όποιοι δεν είχαν μεγαλύτερη άξια από

εκείνη των ζώων και των πραγμάτων, αναδείχτηκαν, χωρίς στό κήρυγμα εκείνων, γιά πρώτη φορά ως ανθρωπίνες άξίες και ακόμα περισσότερο, ως ζωντανές εικόνες του Θεού! Πολλοί ισχυροί κατάλαβαν ότι ή εγκόσμια ισχύς τους δεν είχε πραγματική άξια και γι' αυτό τήν αποποιήθηκαν. Μία νέα πρωτόγνωρη παγκόσμια αδελφότητα γεννήθηκε στον κόσμο, ή Έκκλησία του Χριστού, ως μία νέα πραγματικότητα αγάπης και συναδελφώσεως των ανθρωπών και των λαών μέσα στον απάνθρωπο κόσμο τής αμαρτίας και του κακού, ως μέσον σωτηρίας και απολυτρώσεως από τήν δουλεία τής αμαρτίας και τής φθοράς! Όθεν αγαπητή μας αναγνώστες, οφείλουμε να τιμάμε άρκυνώντας τούς μεγάλους αυτούς άνδρες και να έπικαλούμαστε τīs πρεσβείες τους στο Θεό! Αυτούς να θεωρούμε ως τούς πραγματικούς φωτιστές μας και όχι τīs «πυγολαμπίδες» και έν πολλοίς σκοταδιστές του πτωτικού κόσμου!

Κυνική όμολογία του κ. Φραγκίσκου ότι είναι αίρεσιάρχης!

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ Βαρθολομαίος και πάπας Φραγκίσκος κατεβαφίζουν το δογματικό οικοδόμημα τής Έκκλησίας! Όπως έγραψε ο δόκιμος δημοσιογράφος κ. Μ. Κείος ο «Πάπας Φραγκίσκος πήρε τήν σκυτάλη μιλώντας στην λειτουργία στην Αγία Μάρθα έναντιώθηκε σε όσους λένε "πρέπει να κάνετε αυτό και τίποτα άλλο", όπως είπτε χαρακτηριστικά...".Ετσι φυλακίστηκαν σε αυτή τήν ορθολογική νοοτροπία, άν και συχνά ή ίδια ή Έκκλησία καταδικασε τόν όρθολογισμό, αργότερα συνέβη να έγκλωβιστούν σε μία θεολογία του - ναι, μπορείς, όχι δεν μπορείς - και ξεχασαν τή δύναμη, τήν έλευθερία του Πνεύματος, αυτή τήν αναγέννηση του Πνεύματος".

Πάλι δηλαδή με τήν έπιχειρηματολογία τής ένόνητας του Αγίου Πνεύματος έπιχειρεί να παρακαίσει τīs τόσες σοβαρές διαφορές μας με τούς Ρωμαιοκαθολικούς. "Ο Κύριος μας δίνει το Πνεύμα γιά να διακρίνουμε τό Ευαγγέλιο χωρίς ακαμψία" ανέφερε. "Άς ρωτήσουμε τόν Κύριο", είπε ο Πάπας, γιάτί "αυτή ή έμπειρία του Πνεύματος μάς φέρνει πρός τα έμπρός. Ή έμπειρία του Πνεύματος είναι πού μάς δίνει το χρίσμα τής πίστης, το χρίσμα τής ακρίβειας τής πίστης" είπε παραμερίζοντας κανόνες, οικουμενικές συνόδους, αίρεσεις κλπ και μιλώντας γιά ακρίβεια τής πίστης" (Ιστ. Πενταπόσταγμ!) Ο θλιβερός «άλαθτος» κάνοντας χρήση του αντίχριστου και συνάμα γελοίου αυτού ιδιώματος, περιωριοποιεί τή δογματική διδασκαλία τής Έκκλησίας και άκολουθεϊ ό,τι του υπαγορεύει ή «κούτρα» του, ως δήθεν «έμπειρία του Αγίου Πνεύματος"! Αλλά αυτή τήν τακτική δεν άκολουθούσαν και δεν άκολουθούν όλοι οι αίρεσιάρχες; Ρωτάμε είναι ή δεν είναι και αυτός αίρεσιάρχης;

Ίδου ή ρίζα των κακοπαθειών των Κοπτών

Χριστιανώ!

Ο ΚΟΠΤΙΚΟΣ Χριστιανισμός είναι όντως μία από τīs πλέον μαρτυρικές χριστιανικές κοινότητες. Ζώντας εδώ και δεκατέσσερις αιώνες υπό τήν έξουσία των μουσουλμάνων, χύθηκαν ποταμοί αϊμάτων και άπίστευτοι διωγμοί έναντίον τους. Τελευταία, τήν Κυριακή των Βαΐων, βρήκαν τραγικό θάνατο δεκάδες άνθρωποι σε νάο στο Κάιρο. Είναι γνωστό πώς άκολουθούν τήν αίρεση του μονοφωτισισμού, άπορρίπτοντας τήν Δ' Οικουμενική Σύνοδο (451) και άποτελώντας ιδιαίτερη «έκκληση» τήν Κοπτική. «Λέγαται μάλιστα ότι οι ίδιοι οι Κόπτες κλέσαν τούς μουσουλμάνους στην Αίγυπτο και τούς διεκδούσαν στην κατάκτηση τής, ώστε να διώδουν τούς Ρωμαίους κατακτητές, ελπίζοντας στή συνέχεια οι Κόπτες ότι θα μπορούσαν μόνοι τους να διώδουν και τούς μουσουλμάνους και να μείνει ή Αίγυπτος σε αγγιπτική χέρια. Όμως δεν τά υπολόγισαν καλά. Πράγματι οι μουσουλμάνοι κατέκτησαν τήν Αίγυπτο το 640 μ. Χ., διώχνοντας τούς ανατολικοΡωμαίους (Βυζαντινούς), αλλά οι ίδιοι δεν έφυγαν ποτέ από τήν Αίγυπτο, έξισλαμίζοντας και εξεβαρβαρίζοντας το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού τής» (Ιστ. Tribune.gr). Όντως έτσι είναι. Ο αϊγυπτιακός τοκισμός τούς τούς απέκοψε από τήν Μία Έκκλησία. Όμως τούς υπέταξε στους πιστούς τής πλέον δαιμονικής θρησκείας και ίδου τά τραγικά άποτελέσματα. Όπου λείπει ή χάρις του Θεού κυριαρχεί ή δαιμονική ενέργεια! Συμπενοούμε αυτούς τούς πονεμένους και κατατρεγμένους αδελφούς μας και προσευχόμαστε να αποβάλλουν τήν πλάνη τους και να ένταχθούν και πάλι στην

Έκκλησία του Χριστού!

Ποίος είναι αυτός ό «Θεός» που διατάζει σφαγές άθώων;

ΣΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑ του προηγουμένου σχολίου μας. Οι δαιμονικοί «μαχητές του Αλλάχ», οι όποιοι αιματοκύλησαν τήν κοπτική κοινότητα στο Κάιρο, έβγαλαν και άνακοίνωση. Δείτε τήν είδηση: «Οί τζχαντιστές του Ίσλαμικού Κράτους στην Αίγυπτο άπειλούν να αύξήσουν τīs

Νέα ύποκριτική «συγγνώμη» του κ. Φραγκίσκου δια τούς παιδεραστάς φραγκοπαπάδες!

Η «ΡΕΤΖΙΝΙΑ» τής παιδεραστίας είναι αδύνατον να φύγει από τήν παπική «έκκλησία». Και ξέρετε γιάτί, διότι ο «άλάθητος» άρχηγός της δεν έχει τή δύναμη να καθάρισει αυτόν τόν βρωμερό «κόππο του Αύγειου», άν όχι τή διάθεση και γι' αυτό καταφεύγει στα εύλογα και τά «παχιά λόγια», τά όποία δεν έχουν τό παραμικρό κόστος γιά τόν ίδιο και, το σπουδαιότερο, γιά τούς χιλιάδες «θερμόαιμους» φραγκοπαπάδες του, οι όποιοι φαίνεται έχουν μεγάλη δύναμη! Ίδου κάποια τελευταία «παχιά λόγια», παραγεμισμένα με πόληηκή ηυσοήνική ύποκρισία, γιά τό «θεαθήναι», γιά τό «ιματί» του: «Διατίπωση γιά μία ακόμη φορά τīs ζημιές που προκαλεί ή σεξουαλική κακοποίηση και τήν μακρά και έπώδυνη πορεία που πρέπει να άντιμετωπίζουν τα θύματα. Είμαι εύτυχής γιά τό ότι και άλλοι άνθρωποι μπορούν να διαβάσουν σήμερα αυτή τή μαρτυρία και να άνακαλύψουν με ποίο τρόπο το κακό μπορεί να εισέλθει στην καρδιά ενός δούλου τής Έκκλησίας. Πώς μπορεί ένας ιερέας, που υπηρετεί τόν Ίησού και τήν Έκκλησία, να φτάσει να προκαλέσει τόσο μεγάλο κακό; Πώς μπορεί να έχει τάξει τήν ζωή του στο να συνοδεύει τά παιδιά κοντά στον Θεό και στο τέλος, αντίθετως, να τά καταβροχθίζει σε αυτό που ονόμασα "διαβολική θυσία", ή όποια καταστρέφει τόσο το θύμα όσο και τήν ζωή τής Έκκλησίας; Κάποια θύματα έφτασαν μέχρι και στην αυτοκτονία. Οι νεκροί αυτοί βαραινούν τήν καρδιά μου, τήν συνειδησή μου και εκείνη όλης τής Έκκλησίας. Θέλω να έκφράσω στις οικογένειες τούς τά συναισθήματα αγάπης και πόνου και να ζητήσω ταπεινά συγγνώμη» (Ιστ. Tribune.gr)! Αγαπητοί μας αναγνώστες, βγάλτε τά συμπεράσματά σας από τά «παχιά λόγια» που λαλίστα του «άλάθητου»!

Απίστευτον: Φάχνουν άπογόνους του Χριστού!

ΜΟΝΟ ο διαβόλος θα μπορούσε να σκεφτεί κάτι τέτοιο, τήν ανακάλυψη ...απογόνων του Χριστού, μέσω εξέτασης DNA! Οι άβέστοις έχουν φτάσει πραγματικά σε καταστάσεις παράκρουσης. Άφησαν κατά μέρος τήν μέχρι πρότινος «πίστη» τους ότι ο Χριστός δεν υπήρξε ως ιστορικό πρόσωπο και θέλουν τώρα να άποδείξουν ότι ο Ίησούς δεν ήταν Θεός, αλλά ένας κοινός άνθρωπος, ό όποιος, μάλιστα, άφηρε και άπογόνους! Γενετιστές άγγλοι και μαζί τους ένας πάστορας, ανάλαβαν δράση. Δείτε τήν είδηση: «άξιοι πωινώντας τήν πίο σύγχρονη τεχνολογία έπιχειρούν να αναλύσουν αντικείμενα από τοποθεσίες σε όλο τόν κόσμο, συμπεριλαμβανομένης τής Σινδόνης του Τορίνο, το Sudarium του Όβιέδο, και ένα σύνολο οστών που πρόσφατα άνακαλύφθηκε και πιστεύεται ότι άνήκει στον ξάδερφο του Ίησού, τόν Ίωάννη τόν Βαπτιστή. Έλπίζουν πώς ή έρευνά τους θα τούς όδηγήσει σε ένα δείγμα DNA, πού θα μπορούσε να άνήκει στον Ίησού ή σε ένα μέλος τής οικογένειάς του, προκειμένου να έντοπισουν τυχόν δεσμούς με ανθρώπους του σήμερα. Σε ένα νέο ντοκιμαντέρ του History Channel, το όποιο προβλήθηκε τήν Κυριακή του Πάσχα, ο γενετιστής του Πανεπιστημίου τής Οξφόρδης, Τζορτζ Μπάμπι και ο μελετητής τής Βίβλου, πάστορας Τζό Μπασιόλ, ταξίδεψαν από τήν Ισπανία και τήν Ίταλία μέχρι τό Ισραήλ και τή Μαύρη Θάλασσα, γιά να άναζητήσουν τό DNA του Ίησού» (Ιστ. Βήμα Όρθοδοξίας)! Μία ακόμα απέλπιστα προσπάθεια των χριστιανομάχων, να «κρεμίσουν» το Χριστό, ή όποια, σαν και τīs άπειρες προηγουμένες, θα τούς άπογοητεύσει και θα τούς γελοιοποιήσει! Περισσότερο άπ' όλους θα γελοιοποιηθεί ο δαιμονικός συνεργάτης τούς πάστορας!

έπιθέσεις έναντίον Χριστιανών στη χώρα, ως "άνιπιονα" γιά τήν υποστήριξη τους από τόν Πρόεδρο Σίσι και υπόσχονται να "άπελευθερώσουν" το Κάιρο, σε ένα νέο άναρχισιαστικό βίντεο. Οι Ορθόδοξοι Κόπτες άποτελούν περίπου το 10 τοίς εκατό τής Αίγυπτου, μιάς χώρας με 90 εκατομμύρια ανθρώπους, και είναι ή μεγαλύτερη χριστιανική κοινότητα τής Μέσης Ανατολής. Σε ένα βίντεο 20 λεπτών, εξέχοντες Αίγυπτιοι χριστιανοί, μεταξύ των όποίων και ο Κόπτης Πάπας και μία σειρά πλούσιων έπιχειρηματιών προσδιορίζονται ως "το άγαπημένο θήραμα" τής ομάδας. "Ορκίζομαι στο Θεό ότι θα άπελευθερώσω πολύ σύντομα το Κάιρο από τήν αιχμαλωσία", λέει ο τζχαντιστής. [...] "Ενας τζχαντιστής με ένα AK-47, λέει στο βίντεο: "Ο Θεός έδωσε έντολη να σκοτώσουμε κάθε άπιστο". "Ω λάτρες του σταυρού, οι στρατιώτες του (ισλαμικού) κράτους σας κοίτάνε", λέει ένας άλλος μασοφόρος" (Ιστ. Βήμα Όρθοδοξίας)! Πού τήν είδαν τήν αιχμαλωσία; Ποιοι είναι αιχμάλωτοι στην Αίγυπτο, οι

Ο ΘΕΟΔΟΣΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Ο ΑΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Ο ΚΗΠΟΥΡΟΣ

ΣΤΙΣ 30 Ιουνίου ή Έκκλησία μας τιμά τήν μνήμη του άγίου Νεομάρτυρος Μιχαήλ του κηπουρού. Ο άγιος Μιχαήλ ήταν άπλοικός άνθρωπος, καταγόταν από τήν Αθήνα, από γονείς ευσεβείς και πτωχούς γιά αυτό και έμεινε αγράμματος. Ήταν δέ κηπουρός στο έπάγγελμα και μάλιστα μερικές φορές πωνίζει πράγματα και πήγαινε στά γύρω χωριά των Αθηνών, να τά πουλήσει. Μία φορά έπιστρέφοντας, στην είσοδο τής Αθήνας, οι άνθρωποι του Βοεβόδα, κινούμενοι από κακία, τόν κατηγόρησαν ότι είχε πείσι στους κλέφτες να πουλήσει μπαρούτι, οι όποιοι βρισκόνταν στά βουνά, γιά αυτό τόν φυλάκισαν. Έτσι οι Τούρκοι καθημερινά τόν κτυπούσαν και τόν πείσαν να τουρκέμη. Τότε κάποιος χριστιανός φοβούμενος μή εξαπατηθί λόγω τής άπλοϊκότητάς του μπήκε στην φυλακή και τόν στερέωσε στην

πίστη. Βλέποντας ή βασανιστής ότι ο μάρτυς ήταν άμετάπιστος τόν πήγαν στον Βοεβόδα, όμως ο Μιχαήλ παρ' όλες τīsκολακείας και τά ταξίματα έμεινε πιστός στον νυμφίο του Χριστό. Αυτός τότε τόν έστειλε στον Καλοπασσία των Ίωαννίνων, πού βρισκόταν τότε στην Αθήνα, όμως και πάλι ο Μιχαήλ, πού τīs υποσχέσεις δεν τούρκεψε, αλλά τούς φώναζε ακατάπαυστα, « έγώ δεν τουρκίω, δεν τουρκίω». Βλέποντας οι Τούρκοι να παραμένει άμετακίνητος τόν όδηγησαν στον κρητή και έπειδή άρνήθηκε και σε αυτόν να τουρκέμη καταδικάσθηκε σε άποκεφαλισμό. Έτσι ο μάρτυς του Χριστού Μιχαήλ στις 30 Ιουνίου του 1770 χωρίς να δειλάσει καθόλου, αλλά με πολύ προθυμία και χαρά, ζήτώντας τήν συγχώρεση των χριστιανών άποκεφαλίσθηκε και έλαβε τόν στέφανο του μαρτυρίου.

Φανατισμός και άνεξιθρησκία

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

ροια τήν αγριότητα, τīs εκδηλώσεις βίας και έπιθετικότητας, όφου ο άνθρωπος δεν έλέγχει τόν εαυτό του και κυριαρχείται από τά κατώτερα ένστικτα. Έτσι, συγχρόνως, καλλιεργείται ή ψυχολογία του όχλου.

Ήθικοκοινωνικές: Καταλύονται τά όρια τής έλευθερίας και τά δικαιώματα τόν ανθρώπου, κλονίζονται οι ήθικοί φραγμοί και δικαιώνονται ακόμη και απάνθρωπες ενέργειες. Μεταξύ των ατόμων τής ανθρωπίνης κοινωνίας έπικρατούν ή έχθρότητα, ή αντιθέσεις με τīs άνάλογες οξύνσεις, ο ανταγωνισμός, συγκρούσεις, βία, καταστροφές, άφου φανατεύεται ή ερήνη.

Ο άνθρωπος τελικά μαζοποιείται και χάνει τήν έλευθερία του, άφου δείχνει τυφλή ύποταγή και γίνεται πειθήνιο όργανο.

Πολιτικές: Η πόλωση, λέξη πού έπικράτησε στο χώρο τής πολιτικής, μαζί με τά πάθη και τήν απολυτοποίηση, γίνονται έχθροί τής δημοκρατίας και τήν δυναμίζουν κυριολεκτικά.

Άρα, σε όποιοδήποτε χώρο, λοιπόν, κι άν συναντάται ο φανατισμός (θρησκεια, πολιτική, άθλητισμό, ποδόσφαιρο κ.ά.) είναι άπαράδεκτος και καταδικαστός από κάθε ανθρωπινή υγιή συνείδηση, λογική και ήθική.

Είναι μαύρη κηλίδα γιά τόν πολιτισμό μας. *«Ο φανατισμός είναι κτηνωδία – είναι άνησις έλευθερίας-είναι άνησις τής πνευματικότητας»* (ΠΑΒΡΙΛΗ ΑΡΝΕΛΛΟΥ, σε ομλία του με θέμα «Το έλληνικό πρόβλημα και ή παιδεία», στην έφημερ. «Χριστιανική», 23-10-2003, σελ. 30). Είναι άντικοινωνικό φαινόμενο.

Αναφέρουμε κάποια παραδείγματα που έπιβεβαιώνουν τīs πίο πάνω συνέπειες του φανατισμού:

Τά παρόκροτα των ηγέδων και οι «σκοτωμοί» μεταξύ φίλων! οι σημερινές (διεθνείς) έπιθέσεις δολοφονίας – αυτοκτονίας ισλαμιστών ή κόλαση των έγκλημάτων ενεργειών πολεμοχαρών όργανώσεων! οι θρησκευτικοί πόλεμοι με καταστροφές και φρικτά έγκληματα! ή θρησκευτική μισαλλοδοξία πού «δεν δέχεται να ύπάρχουν στο έσωτερικό τής έπικράτειας δηλωμένα μέλη άλλων θρησκειών και διασπορικών θρησκευτικών δογμάτων» (Δ.Ν. ΜΑΡΚΩΝΗ, «Χαμηλή αυτογνωσία», στην έφημερ. «Τό Βήμα», 30-11-2003) οι σταυροφορίες στους βυζαντινούς χρόνους! ο ναζισμός και ο φασισμός γιά το φανατισμό των μαζών.

4. Θρησκευτικός φανατισμός

Χριστιανικά, τουλάχιστον, μπορεί να βρεί περιθώρια να άναπτυχθεί ό θρησκευτικός φανατισμός; Βεβαίως, όχι, και ούτε έπιτρέπεται. Γιατί ο Χριστιανισμός είναι ή έν Χριστό άποκεκαλυμμένη αλήθεια και ως βασικά πνευματικά «όπλα» έχει: τήν έλευθερία, τήν έλευθερία προαίρεση («εί τής θέλει όπίσω μου έλθει...»), τήν πειθώ και τήν προσευχή. Αυτόματα τίθεται έκποδών ή χρήση τής βίας. Άμετακίνητος μένει μόνο στά δόγματά του, πού είναι άξίωματα, αλήθειες «υπέρ λόγον».

Γι' αυτό δεν δικαιολογείται όποιοσδήποτε ιερός πόλεμος πού συνδέεται με τόν φανατισμό και τόν ζούμε και σήμερα στον Ισλαμικό χώρο, όπως τό δηλώνουν αυτοί πού τόν πραγματοποιούν. Παρόλα αυτά και ο Χριστιανισμός δέχθηκε και δέχεται έπιθέσεις από φανατικούς πού άνήκουν σε άλλο θρησκευτικό δόγμα, όπως λ.χ. από τούς μουσουλμάνους ιδιαίτερα στην περίοδο τής Τουρκοκρατίας, αλλά και σήμερα στην Μέση Ανατολή και άλλοι.

Διωγμούς υπέστη ή Έκκλησία από τήν άρχή τής συστάσεώς της και πρώτα – πρώτα από τούς φανατικούς Ιουδαίους και ύστερα από τούς Έθνικούς (ειδωλολάτρες).

Ο φανατισμός των ειδωλολατρών κατά τούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους διαφαιίνεται και ύλοποιείται με τούς διωγμούς έναντίον των χριστιανών.

Τέτοιος μάλιστα ήταν ο φανατισμός, ώστε και γονείς ακόμη, ειδωλολάτρες, παραμερίζοντας το γονικό φίλτρο, σφαγίασαν με τά ίδια τους τά χέρια τά παιδιά τους, όπως λ.χ. αυτό συνέβη με τή μεγαλομάρτυρα Αγ. Βαρβάρα τόν τόν ίδιο τόν πατέρα τής. Παρατηρείται δε σήμερα ιδιαίτερα στους φανατισμένους ισλαμιστές, πού βασανίζουν ή και σκοτώνουν ακόμη μέλη τής οικογενείας, έπειδή άπορρίπτουν τον Ισλαμισμό και άσπάζονται τόν Χριστιανισμό.

Στήν πορεία των 2000 χρόνων πού χριστιανισμός όπωσδήποτε συνέβησαν και παρεκτροπές εκ μέρους φανατικών χριστιανών, είτε στον ίδιο τόν εκκλησιαστικό χώρο (λ.χ. με τούς παπικούς, με τούς αϊρετικούς, με τούς εικονομάχους κ.ά.) είτε σε άλλόδοξους ή ετερόθρησκους είτε... (λ.χ. Ερε εξέταση).

Αυτά τά καταδικάζει όχι μόνο ο Χριστιανισμός αλλά και κάθε υγιής χριστιανική συνείδηση και λογική.

5. Μορφές θρησκευτικού φανατισμού

Ή τείσις μπορεί να θεωρηθούν:

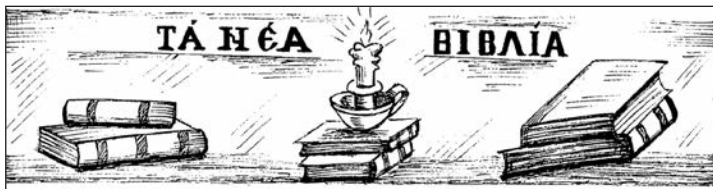
Ο θρησκοληπία, πού είναι άρχικά μία τυπική ήρηση έντολών, αλλά κατόπιν καταντά μία νοσηρή θρησκευτικότητα.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Πληροφορούμε τούς άγαπητούς μας συνδρομητές ότι δύνανται να καταθέσουν τήν συνδρομήν των ή ένίσχυση και εις τήν Εθνικήν Τράπεζαν τίς όνομα «Πανελληνίου Ορθόδοξος Ένωσις». Αρ. λογαριασμού 129/29614076. IBAN: GR 12011290000012929 614076. Το δέ SWIFT τής τράπεζας είναι: (BIC) ETHNGRAA.

Ο «Ο.Τ.» δεν έχει κερδοσκοπικόν χαρακτήρα και τά έξοδα εκδόσεώς του σπαρίζουν άποκελεικώς και μόνον εις τας συνδρομάς σας. Βοηθήσατε εις τήν έκδοσιν και διάδοσιν του «Ο.Τ.».

Έκ του Λογιστηρίου του «Ο.Τ.»

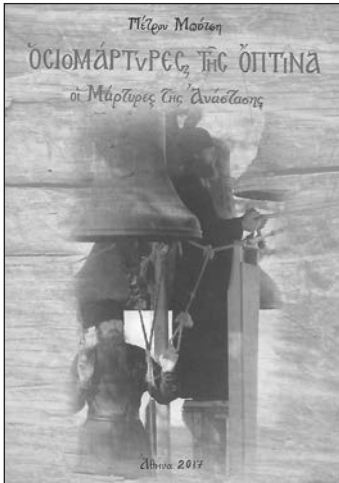

Πέτρος Μπότσης, «ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΟΠΤΙΝΑ» Οι Μάρτυρες τής Ανάστασης, Αθήνα 2017, σελ. 142.

Ο κ. Πέτρος Μπότσης προσέβη στην έκδοση ενός νέου βιβλίου, τό όποιο αναφέρεται στους νέους οσιομάρτυρες τής Μονής τής Όπτινα στην Ρωσία. Η παρούσα έκδοση είναι ιδιαίτερα επίκαιρη και χρήσιμη, διότι μάς άποκαλύπτει ότι σε μία εποχή άνταρμιματιική και ύλοφορονοσία ή Έκκλησία και ο λόγος τής συνεχίσεως να σιγνή τīs ψυχές των ανθρώπων και να αναδεικνύονται καινούριοι άγιοι και έτσι να δοξάζεται περισσότερο ο Κύριος μέσα από τούς άγίους του.

Όλοι γνωρίζουμε τούς ρώσους σάρατες τής σπουδαίας Ίερας Μονής τής Όπτινα, όπου κατά τόν 19ο αιώνα τήν λάμπρυναν με τήν παρουσία τους. Μία σειρά σπουδαίων εκκλησιαστικών άνδρων οι άγιοι Λεωνίδας, Μονύης, Μακάριος, Ανατόλιος, Αμβρόσιος και Ιωσήφ, ό όποιος κοιμήθηκε έξι χρόνια πριν τήν κομμουνιστική επανάσταση, άνδρες πού διαχρονίαν γιά τήν βαθιά ταπεινότητά τους και στους όποιους έξομολογούνταν πλήρη πιστών.

Τό βιβλίο «ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΟΠΤΙΝΑ», Οι Μάρτυρες τής Ανάστασης, είναι χωρισμένο σε δύο κεφάλαια, όπου στο πρώτο παρουσιάζονται σε συντομία ο βίος και ο μαρτυρικός θάνατος κάποιων από τούς αγνώστους όμολογητές σάρατες, οι όποιοι έζησαν μετά τήν πολυετή επανάσταση. Άνδρωπι τής προσευχής και τής άσκησης, οι όποιοι έζησαν στόγών τόν άθέον φοβούμενοι να μή γίνουν πόλος έλξεως των άλλων ανθρώπων, στους όποιους έξομολογούνταν και εύρισκαν άνάπαυση. Στο δεύτερο μέρος

παρουσιάζονται τρεις νέοι νεομάρτυρες, οι όποιοι είχαν διακριθεί γιά τήν αγία ζωή τους στο σύστημα όπτινα πού έζησαν στην Μονή τής Όπτινα και έλαβαν τόν στέφανο του μαρτυρίου τήν νύκτα τής Αναστάσεως του 1993.Τήν ώρα πού οι καμνιστές τής Μονής διαλούσαν τό χαρμόσυνο μνημείο τής σωτηρίας κάποιου δολοφονήσαν τούς τρεις πατέρες, τούς δύο τήν ώρα πού κτυπούσαν τīs καμνιστές και τόν τρίτο ενώ πήγαινε στην σιγή τής Μονής να άκούσει τīs έξομολογήσεις πιστών τό πρωί τής ημέρας του Πάσχα. «Επιβεβαιώνοντας έτσι ότι τό μίος τόν άθέον έναντίον τής Έκκλησίας και του Χριστού είναι τόσο δυνατό, ώστε δεν έσβησε ούτε και μετά τήν κατάραση του άβέστοι του καθοσίου στην Ρωσία», μάς τονίζει ο κ. Μπότσης στο προλογικό σημείωμα.

Γ.Κ.Τ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΤΗ ΔΕΛΤΙΟΤΗ

Έτος ΛΕ΄, Αριθμ. 24/30 Ιουνίου 2017

ΒΙΒΛΙΑ – ΑΝΑΤΥΠΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΝ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ «Η ΑΙΣΙΝΙΟΣ ΚΟΛΑΣΙΣ» ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 2017 Σχ. 21x14 σσ 212.

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Γ. ΠΑΤΡΑΚΟΥ ΑΓ. Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών «Ιωάννης Καποδίστριας» (1776 - 1831). ΑΘΗΝΑΙ 2017 Σχ. 20,50x12 σσ 26.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΟ ΑΠΟΚΟΡΥΟ, Τομηνία έφημερίδα του Συνόδοιου Άστυνομικών Αιτωλικών «Κοσμάς ο Αιτωλός». Οκτ. - Νοέμβ. - Δεκ. 2016. Ιαν. - Φεβρ. - Μάρτ. 2017.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ, Δημιουργία έφημερίδα του Συνόδοιου Άστυνομικών Αιτωλικών Ορθόδοξου Χριστιανικού Σχολίου, Ιαν. - Φεβρ. - Μάρτ., Απρλ. - Μάιος - Ιούν. 2017. Αθήνα.

ΤΟ ΤΑΛΑΝΤΟ, περιοδικό πού εκδίδεται από τό γραφείο Νεότητος Ι. Μ. Λαοσίης. Σεπτ. - Οκτ. - Νοέμβ. - Δεκ. 2016 Ιαν. - Φεβρ. 2017. Λάρισα.

2. ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΒΙΩΝ ΑΓΙΩΝ

Μεγάλη ύφέλεια προσφέρουν οι Βίοι των Αγίων. Μας τό συνιστούν οι Άγιοι ή τής Έκκλησίας μας. Γι' αυτό ή «Π.Ο.Ε.» γιά τούς πιστούς φίλους μας προσφέρει όλους τούς κάτωθι βίους τών αγίων στην τιμή των 10€ άνή τής πίο των 40€, πού κοστίζουν.

- 1) Άγιοι Τεσσαράκοντα Μάρτυρες
- 2) Άγιοι Τυμώτες ΄ Εσφιγμένιτης
- 3) Άγιοι Χριστόδουλος
- 4) Άγιος Σαραφείμ Λεβαδείας
- 5) Άγιος Αρτέμιος
- 6) Άγιος Νικόλαος ο Κορίνθιος
- 7) Άγιος Διονύσιος ο έν Όλμπτω
- 8) Άγιος Νικήτας
- 9) Άγιος Αναγνάβητος
- 10) Ο Προφήτης Έλισαίος
- 11) Όσιος Δαβίδ ο έν Ευβοία
- 12) Άγιος Κωνσταντίνος ο Όδριαός
- 13) Αγία Αγνή
- 14) Άγιος Ίερόθεος
- 15) Άγ. Δισμύριοι Μάρτυρες
- 16) Άγιος Δανιήλ ο Σύλφης
- 17) Άγιος Αθανάσιος ο Αθωνίτης
- 18) Άγιος Αρέθας
- 19) Άγιος Ιωάννης ο έν Αγρινίω
- 20) Άγιος Φιλάρετος
- 21) Άγιος Υάκινθος
- 22) Άγιος Μάξιμος Καυσοκαλυβίτης
- 23) Άγιος Παγκράτιος
- 24) Άγιος Αλπίσιος
- 25) Άγιος Γρηγόριος Νύσσος
- 26) Άγιος Βονιφάτιος
- 27) Άγιος Γεδών
- 28) Άγιος Μαρκανός
- 29) Άγιος Ευθύμιος ο Νέος
- 30) Άγιος Μαρτινιανός
- 31) Άγιος Λογίνος
- 32) Άγιος Λουκάς Λεβαδείας
- 33) Άγιος Άκευμίας και Αειθαλής
- 34) Άγιοι Γουρίας Σαρμνάς και Άβιβος
- 35) Άγιος Λεόντιος
- 36) Άγιος Λαυρένσιος
- 37) Άγιος Ιωάννης, Σταμάτιος και Νικόλαος
- 38) Άγιος Αναστάσιος ο έν Ηπείρω
- 39) Άγιος Στέφανος ο Νέος
- 40) Άγιοι Συμεών και Ιωάννης

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Πληροφορούμε τούς άγαπητούς μας συνδρομητές ότι ή Εθνική Τράπεζα, στην οποία έχει λογαριασμό ή ΠΟΕ, δεν δέχεται πλέον έπιταγές (checks) σε δολλάρια ή σε άλλο νομίσμα εκτός Ευρώ. Έάν έπιθυμή κάποιος συνδρομητής να στείλη τή συνδρομή του μπορεί να τό κάνει με 2 τρόπους:

- 1) Ή να καταθέτ ή πσόν και τ ευθέως εις τόν λογαριασμόν τής ΠΟΕ πού δια τό εξωτερικό είναι: IBAN είναι: GR 12011290000012929614076. Το δέ SWIFT τής τράπεζας είναι: (BIC) ETHNGRAA.
- 2) Ή να μετατρέπη εις ευρώ τά δολλάρια πού θέλει να στείλη και να στείλη τήν έπιταγή εις ευρώ.

Και στις 2 περιπτώσεις άπαραιτήτως ο καταθέτης πρέπει να βάξη τό όνοματεπώνυμό του.

Έκ του Λογιστηρίου του «Ο.Τ.»

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ»

Δελτίον τύπου της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων (ΠΕΘ)

Τὸ βασικὸν πρόβλημα εἶναι ἡ δομὴ τῶν προγραμμάτων

- Ἀπαράδεκτος ἐμπαιμὸς τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν κ. Γαβρόγλου
- Μόνον τὸν ἀριθμὸ ΦΕΚ ἔλλαξε ὁ κ. Γαβρόγλου στὰ Προγράμματα τοῦ κ. Φίλη, προφανῶς γιὰ νὰ προλάβει τυχὸν ἀρνητικὲς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, γι' αὐτὰ τὰ Προγράμματα!
- Τὰ «ΦΕΚ τοῦ Γαβρόγλου» εἶναι τὰ «ΦΕΚ τοῦ Φίλη», μὲ ἄλλο ὄνομα!
- Ἄλλαξε δηλαδὴ, ὁ Μανωλίδς κι ἔβαλε τὰ ρούχα του ἄλλιῶς!

Ἡ Ἐκκλησία ἐδείξε καλὴ διάθεση καὶ ἐμπιστεύθηκε τὸν κατὰ τὰ ἄλλα, χαμηλῶν τόνων κ. Γαβρόγλου ὅτι θὰ σεβαστεῖ ὅσα συμψηφίσθηκαν μεταξύ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Α.Λ. Τσίπρα, γιὰ τὸν Ὁρθόδοξο Προσανατολισμὸ τῶν νέων Προγραμμάτων γιὰ τὰ Θρησκευτικά, ἀλλὰ ὁ νῦν Ὑπουργὸς Παιδείας ἐνέτειλε τὴν Ἐκκλησία καὶ δὲν ἔκανε τίς ἀλλαγές ποὺ θὰ καθιστοῦσαν τὸ μάθημα Ὁρθόδοξο. Ἀντίθετα ἔκανε ἐλάχιστες ἐπουσιώδεις, ἀνεπαίσθητες καὶ ἐπιδερμικές, λεκτικὲς κυρίως, ἀλλαγές, ἔλλαξε τὸν ἀριθμὸ τοῦ ΦΕΚ τῶν Προγραμμάτων Φίλη -μὲ σκοπὸ προφανῶς νὰ προλάβει τυχὸν ἀρνητικὲς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἐναντίον αὐτῶν τῶν ΦΕΚ- καὶ τὰ ἐπέγραψε ὡς ὄθθεν διορθωμένα καὶ προσαρμσμένα στὴ γραμμὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως λέει ὁ θυμοσφοφ λαός μας, ἔλλαξε ὁ Μανωλίδς κι ἔβαλε τὰ ρούχα του ἄλλιῶς!

Στὴν οὐσία τους ὁμως, ἡ **πολυθρησκαϊκὴ – συγκρητιστικὴ δομὴ τῶν Προγραμμάτων** παραμένει ἴδια καὶ ἀπαράλακτῃ, με τὴ δομὴ ἐκείνων, ποὺ εἶχε ὑπογράψαι ὁ κ. Φίλης, ὅπως παραμένει καὶ τὸ **πρόβλημα τῆς ἀνασνομίας**, ποὺ δημιουργοῦν αὐτὰ τὰ Προγράμματα μὲ τὴ ρατσιστικὴ ἀντιμετώπιση τῶν παιδιῶν τῶν Ἑλλήνων χριστιανῶν. Ἡ ἐφαρμογὴ τους, διαμέσου τῶν «Φακέλων μαθητῆ» ὀδηγεῖ κατευθεῖαν τὸ παιδί στὴν πνευματικὴ σύγχυση. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μία υποκειμενικὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ ἡ ἀπὴ καὶ σκληρὴ πραγματικότητα. Ἡ **ἀπλὴ ἀντιπαραβολὴ τῶν δύο ΦΕΚ πείθει καὶ τὸν πιὸ δύσπιστο γιὰ τὴν ἀλήθεια τῆς παραπάνω διαπίστωσης.**

Μάλιστα ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ἐπέγραψε καὶ δημοσίευσε τὰ ΦΕΚ καὶ τῶν Προγραμμάτων καὶ τῶν Φακέλων, **χωρὶς νὰ ἔχει προηγηθεῖ ἡ ἐπ' αὐτῶν, σύμφωνη γνώμη τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας**, ἀλλὰ ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ Ἱεραρχία, καλεῖται νὰ τοποθετηθεῖ ἐπὶ αὐτῶν καὶ τὸν **ὄθθεν ἀλλαγμένον** Προγραμμάτων καὶ τῶν νέων «Φακέλων μαθητῆ».

Ὅσοι ἐπίσης, ἐπιχειροῦν νὰ

«Δὲν ἀντέχει τόσο ξύλο»

Σὲ μιὰ εὐχὴ τοῦ Ἀποδείπνου παρακαλοῦμε τὸν Κύριο: «παῦσον τὰς ὀργὰς τῶν παθῶν, ῥέσουν τὰ πετρωμένα βελεῖ τοῦ πονηροῦ, τὰ καθ' ἡμῶν δολίους κινούμενα».

Εἶναι φοβερὸς ὁ πόλεμος τῶν δαιμονίων ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων. Στὸ βιβλίο «Ο Γέρων Ἰάκωβος» (Τσαλλίης) σὲ συζήτηση με κάποιον κληρικό, βλέπουμε πῶς ἀντιμετώπισε ὁ Ἅγιος Γέροντας τὶς ἐπιθέσεις τοῦ πονηροῦ:

«Πάτερ μου, ἐκεῖ ποὺ πᾶν τὸ βράδυ στὸ κελλί μου νὰ κάνω τὸν κανόνα μου, ἔρχονται αὐτοὶ οἱ πονηροί: τί τραβᾶω ὅλη τὴν νύχτα δὲν περιγράφεται με λόγια! Εἶναι, πάτερ μου, 5-6 μαζὶ καὶ με τραβᾶνε ἀπ' τὰ πόδια, με χτυπᾶνε μπουνιές με καὶ μαλαρὰ χέρια, με δαχνημα πρόσπομα, με πόδια σὺν κατσίκα καὶ βρωμάνε πολὺ. Ἀντέχω ἐγώ, πάτερ μου, τόσο ξύλο, ποὺ μοὺ ρίχνουν αὐτοὶ κάθε βράδυ: Ἐγώ εἰμαι μισὸς ἄνθρωπος, ἐγὼ κάνει τόσες ἐπεμβάσεις, τόσα χειρουργεῖα! Ἄν, πάτερ μου, τόσο δεῖ κάποιος, ποὺ δὲν ξερεῖ γιὰ πρώτη φορὰ, μπορεῖ καὶ νὰ πεθάνῃ, τόσο κακοὶ καὶ ἀπαίσιοι, ποὺ εἶναι! Ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας θὰ τὰ ὑπομεινῶμε ὅλαν».

• Σὲ μιὰ εὐχὴ τῆς Θείας Μεταλήψεως τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου νοτίζεται: «εἰς ἐξάλειψιν καὶ παντελεῖ ἀφανισμόν τῶν πονηρῶν μου λογισμῶν, καὶ ἐνθυμῆσεων, καὶ προλήψεων, καὶ νυκτηρινῶν φαντασίων τῶν σκοτεινῶν καὶ πονηρῶν πνευμάτων». Παρακαλοῦμε τὸν Κύριο νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ἀντιμετωπίσουμε αὐτὸν τὸν πόλεμο, ὁ ὁποῖος εἶναι φοβερός, ὅταν μάλιστα καὶ ἐμεῖς δίνουμε δικαίωματα.

- Στὸ Εὐαγγελινοῦ ἐπισημαίνεται τὸ ἐξῆς ὡς πρὸς τὴν αἰτία τοῦ πειρασμοῦ:

«Ἐνας Μοναχὸς ἠνυχλεῖτο ὑπὸ τῆς πορνείας. Μετέβη λοιπὸν πρὸς ἕνα μεγάλον καὶ ὀνομαστόν Γέροντα καὶ ἀφοῦ ἐξωμολογήσθ τὸν λογισμὸν τού, παρεκάλει τὸν Γέροντα νὰ προσευχέται ἐπ' αὐτόν. Ὁ Γέρων συνεφωνήσας καὶ ἤρξατε μετὰ θερμῶν νὰ παρακαλεῖ ἐκ νέου τὸν Θεόν. Μεταξὺ ἄλλων ἔλεγεν εἰς τὴν προσευχὴν του: Κύριε, φανέρωσέ μου πῶς ἀντιμετωπίζει τὸν πειρασμὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτός καὶ ποῦ ὀρεφτεῖται ἡ παραπεινομένη καρ' αὐτοῦ διαβολικῇ ἐνέργειᾳ· διότι σὲ παρεκάλεισα θερμῶς καὶ δὲν εὗρον ἀνάπαυσιν.

Καὶ πράγματι ὁ Θεὸς τοῦ ἐφάνερωσε τὴν ζωὴν τοῦ ἀδελφοῦ. Τὸν εἶδε νὰ κῶθεται καὶ νὰ εὐρίσκεται κοντὰ τοῦ δαιμονίου τῆς πορνείας· πλησίον του εὕρισκετο καὶ Ἄγγελος Κυρίου, ὁστις ἐστάθη πρὸς βοήθειάν του. Καὶ ὁ Ἄγγελος ὠρίγητο ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ, διότι δὲν ἐπληρίσθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ· δηλαδὴ δὲν ἠγωνίζετο νὰ ἀποκορύψῃ τοὺς καθάρστους λογισμοὺς, μετὰ θερμῆς προσευχῆς· ἀπ' ἐναντίας ἠγυχάριστετό ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς αὐτοὺς καὶ παρέδιδεν ὅλον τὸν νοῦν του εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν καθάρτων αὐτῶν λογισμῶν. Ἀμέσως λοιπὸν ὁ Γέρων ἀντελήφθη ὅτι ἡ αἰτία προήρχετο ἀπὸ τὸν Μοναχόν. Τὸν ἐκάλεσε καὶ τοῦ τὸ ἐγνωστοποίησε. Σὺ εἶσαι ὁ αἴτιος – τοῦ εἶπε· πρὶν δὲν ἔφυγεν ἀκόμη ὁ πόλεμος ἀπὸ σέ, διότι εὐχαριστεῖσαι ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς καὶ συμφωνεῖς μαζί του. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γέρων τὸν εἰδίδας πῶς πρέπει νὰ ἀντιστέκεται εἰς τὰς ἐπιθέσεις τῶν λογισμῶν καὶ νὰ τοὺς ἀποδιώκῃ διὰ τῆς προσευχῆς. Ὁ Μοναχὸς ἀνένηκεν ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν προσευχὴν τοῦ Γέροντος καὶ εὗρεν οὕτω τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς του».

ἐλάχιστο, σὲ ὅ,τι ἀφορὰ στὸ μάθημα (φιλοσοφία, δομὴ, σκοπὸς, περιεχόμενο, μέθοδοι, μαθησιακὰ ἀποτελέσματα). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὅλη ἡ ἱστορία με τὸν κ. Φίλη (ὁ ὁποῖος πολὺ σωστὰ πανηγυρίζει ὅτι δὲν ἔλλαξε τίποτα), ἦταν ἀπλῶς ἕνα φιάσκο. Τὰ Προγράμματα ἔμειναν τὰ ἴδια καὶ μὲ βάση αὐτὰ θὰ γραφοῦν καὶ τὰ βιβλία, καὶ ὁρισμένοι ἡ θὰ πανηγυρίζουν, γιὰτὶ πέρασε τὸ σχέδιο τοῦ ἐμπαιμιοῦ τους ἡ δὲν θὰ ἔχουν καταλάβει ἰσως ἀκόμη, τὴ διαφορά ἀνάμεσα στὰ Προγράμματα καὶ στὰ βιβλία, οὗτε ποῖος εἶναι ὁ βασικὸς καὶ κεντρικὸς ρόλος τῶν Προγραμμάτων, ὡς ἡ ραχοκοκκαλὶ τῆς Παιδείας.

Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας ὑποτίθεται ὅτι πῆγαν στὸ φιλοσοφικὸ, τὴ γραμμὴ καὶ τὶς θέσεις ποὺ ἔχουν διατυπωθεῖ στὰ Προγράμματα. Δὲν ἰσχυεῖ ἐπομένως αὐτὸ ποὺ διαδίδουν ὁρισμένο εἶτε ἀπὸ ἀγνοία εἶτε ἀπὸ σκοπιμότητα, ὅτι δηλαδὴ, δὲν εἶναι τὸ πρόβλημα οὗτε τὸ Προγράμματα, οὗτε τὰ ΦΕΚ ἀλλὰ οὗτε καὶ οἱ «Φάκελοι μαθητῆ», ποὺ εἶναι ὑποτίθεται προσωρινοί, ὅσο τὰ νέα βιβλία ποὺ θὰ γραφοῦν.

Τὰ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ οἱ

διαφόροι καλοθελητῆς βρίσκουν

πρόσφορο ἔδαφος νὰ προτα-

γανδίζου τὸ κάθε ψέμα, διότι

κάποιος ἡ κάνουν διὲν γνωρί-

ζουν ἡ δὲν γνωρίζουν, εἰτεδὴ

δὲν ἔχουν ἄμεση σχέση με τὴν

ἐκπαιδευτικὴ διαδικασία. Τὰ

Προγράμματα ποὺ μετατράπη-

καν σὲ ΦΕΚ, ἔγιναν «Φάκελοι»

καὶ οἱ «Φάκελοι» θὰ γίνουν –

μετρομαστοῦν σὲ βιβλία, αὐτὴ

εἶναι ἡ λογικὴ σειρά τῶν πρα-

γμάτων. Πρέπει, λοιπὸν, γιὰ νὰ

μὴ ἐμπαίσει κανεὶς, νὰ γίνει τε-

λείως ξεκάθαρο καὶ καταγοητὸ

ὅτι τὰ Προγράμματα εἶναι ὁ

νοῦς τῆς Παιδείας καὶ ἡ πνεῖδα

τοῦ κάθε σχολικοῦ μαθήματος

καὶ σὲ αὐτὰ θὰ ἐπρεπε νὰ δο-

θεῖ **προτεραιότητα**, κατὰ τὴ

διεξαγωγή τοῦ διαλόγου.

Ἡ ΕΞ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΑΙ Ο ΔΙΔΑΓΟΓΕ ΜΕ ΤΟ ΙΕΡ

ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΝΑ

Σὲ ὅλα τὰ παραπάνω ἐπρεπε

νὰ ἐπικεντρωθοῦν οἱ Σεβαστοὶ

Ἀρχιερεῖς, ποὺ ἔκαναν τὸν διά-

λογο μετὸ ΙΕΠ καὶ τὸ Ὑπουργεῖο

καὶ αὐτὰ ἐπρεπε νὰ ἀλλάξουν.

Δὲν ἔλλαξαν τὰ Προγράμματα,

ἐπομένως, δὲν ἔλλαξε οὗτε στὸ

Σὲ αὐτὴν τὴν ἱστορίᾳ τῆς

Ὁρθόδοξης ἔξ Ἀποκαλύψεως

πίστεως με τὴν πίστη τῶν

θρησκειῶν κατηγοροῦνται οἱ μα-

θητὲς σὲ ὁλόκληρο τὸ Πρό-

γραμμα καὶ γιὰ ὅλα τὰ θέματα,

γεγονὸς ποὺ ἀποτελεῖ, γιὰ τὴν

Ἐκκλησία μας, τεράστια κακο-

δοξία, ποῦ, ὁμως, ἡ ἐξ Ἀρχιε-

ρέων Ἐπιτροπὴ δὲν εἶδαμε

διαφωνήσε, με ἀποτελέσμα

νὰ μείνουν τὰ Προγράμματα στὸ

σχέμα τοῦ μαθήματος ὅπως: ὅτι

οἱ «θρησκευτικὲς καὶ μὴ θρησκευ-

τικὲς κοσμοθεωρησεις νοσηματο-

δοτοῦν τὸν ἀνθρώπινο βίος» ὅτι

τὸ νέο μάθημα «θὰ προσανατο-

λίσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μα-

θητῶν στὴν ποικιλία τῶν θρη-

σκευτικῶν προσεγγίσεων καὶ

ἠθικῶν ἀντιλήψεων ποὺ ἀνι-

χνεύονται στὶς θρησκευτικὲς

ἐμπειρίες καὶ στὶς θρησκευτὶ

κό κόσμο, ἐφόσον θεωροῦνται

πηγὲς πίστες, πολιτισμοῦ καὶ

ἠθικοῦ τρόπου ζωῆς», ὅτι ὁ μα-

θητὴς δὰ πρέπει νὰ «ἐξοικειω-

ναι μὲ τὸν πλουραλιστικὸ χαρα-

κτῆρα τῆς κοινωνίας στὴν ὁποία

ζει, καὶ νὰ συνειδητοποιεῖ τὴν

πολλαπλότητα τῆς προσωπικῆς

τοῦ/τῆς ταυτότητας». Ὅτι πῆ

ἰδες οἰκουμένικες ἀξίες εὐαγγε-

λίσταται ὁ Χριστιανισμὸς καὶ οἱ

Θρησκείες καὶ γι' αὐτὸ καθοδη-

γεῖται ὁ μαθητὴς στὴν «ἀνδιδα-

στὴν οἰκουμένικων ἀξιών τόσο

τοῦ Χριστιανισμοῦ ὅσο καὶ τῶν

ἄλλων θρησκειῶν τοῦ κόσμου».

Ὅτι οἱ μαθητὲς δὰ ἐπεξεργάζον-

ται «βασικὲς ὁψεις καὶ θέματα

τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῶν δύο

ἄλλων ἀβραμικῶν θρησκειῶν

(προσευχῇ, ἱεροὶ τόποι καὶ προσ-

«ἐὰν ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ»

Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ «ἑνειρά» του

Ὁ κάθε νουνηχὴς ἄνθρωπος ἀντλιαμβάνεται ὅτι ἡ ζωὴ εἰς τὸν παρόντα κόσμον εἶναι περιορισμένης διαρκείας. Ἐπίσης, συνειδητοποιεῖ ὅτι οἱ στόχοι τοῦς ὁποίους θέτουν, πολλάκις, οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν ζωὴν, συντόμως ἀλλάζουν καὶ ἄλλοτε πῆπτουν καὶ ματαιοῦνται, ἄλλοτε δέ, διαφοροποιοῦνται. Πολλάκις εἶδομεν ἄνθρωπους νὰ στοχεύουν καὶ νὰ φαντάζονται πλοῦτη καὶ δόξας εἰς τὴν ζωὴν των, ἀλλὰ αἰφνίς, καὶ «ἀτυχῶς» ὡς θὰ τὴν ἀπέκλουν, τοὺς ρίπτει εἰς τὴν πλήρη καὶ διὰ βίου, ἀνέχεια. Ἀκόμη δὲ συχνότερον, συναντῶμεν πινες νὰ ὁραματίζονται τὴν ζωὴν των πλησίον εὐγενούς καὶ γλυκείας συζύγου, μετὰ τέκνων ἐκλεκτῶν καὶ διακεκριμένων εἰς τὴν κοινωνίαν, ἡ πραγματικότης δὲ νὰ προσγεινῇ τοῦτους ἀνωμαλῶς καὶ νὰ βιώνουν συνθήκας, τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἤθελον κἄν νὰ φαντασθοῦν. Πόσοι, ἐπίσης, γονεῖς, δὲν νυκτεροπλῶν περὶ τὰ τέκνα των, τὰ ὁποία θεωροῦντες εἰς τὰ βρεφικὰ κληνδία, «ἐξωγράφουν» διὰ τῆς φαντασίας των, ἐπιποθήμονας, ἱατροῦς, καλλιτέχνας, ἱθποστούς, πλοσιούσις καὶ ἐν τέλει νὰ πῆπτουν ἐκ τῶν συννέφων, πλήρως ἀπογοητευμένοι.

Ταῦτα δέ, διότι οἱ στόχοι τοὺς ὁποίους θέτομεν, εἶναι ἀφ' ἐνὸς μὲν, ἀνθρώπινοι καὶ συνεπῆς, ἀσπῆμτοι καὶ ἀπτητλοὶ καὶ ἀνοῦστοι, ἀφ' ἑτέρου δέ, στόχοι ἀνεπιτεύχτοι, ἐφ' ὅσον τὸ μέλλον ἐκάστου εἶναι ὄθλον καὶ ἀπρόβλεπτον. Εὐκαίρως δὲ ἀς φέρωμεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὸν ἄφρονα ἐκείνον πλοῦσιν τῆς γνωστῆς παραβολῆς τοῦ Κυρίου. Τὰ πάντα τὸν ἐβεβαίουν ὅτι ἡ ζωὴ του θὰ ἦτο, ζωὴ ἀνέσσεως καὶ χλιδῆς. Ὅμως ὁ αἰφνίδιος θάνατος αὐτοῦ διέψευθεν ἀκόμη καὶ τὴν παραμικρὰν ἀπόλαυσιν.

Σκοπὸς τῆς ζωῆς μας, ἡ σωτηρία μας

Ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιγείου ζωῆς; Ἐνῶπιον τοῦ θανάτου, ὁ ἄνθρωπος, ἀναμφιβόλως, ὑποβάλλει εἰς τὸν ἑαυτόν του τὸ ἐρώτημα τοῦτο. Πρὸ ἐνὸς φερέτορον, εἶναι ὀδύνητον ὅτι μὴ διανοηθῇ τοιαῦτα ἐρωτήματα. Διὰτὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν; Βεβαίως ὁ Κύριος, πρῶτος, δίδει τὴν ἀπάντησιν προσανατολίζων ἡμᾶς εἰς τὴν, μετὰ τὸν θάνατον, δόξαν καὶ σωτηρίαν. Ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἐκεῖνους τοὺς οὐρανομήκεις «μακαρισμούς», διὰ νὰ ἐνοήσωμεν τὸν σκοπὸν τοῦ προσκαίρου αὐτοῦ βίου. **«μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, οἱ αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Μακάριοι οἱ πενθόντες, οἱ αὐτοὶ παρακληθήσονται. Μακάριοι οἱ πρεῖς, οἱ αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. Μακάριοι οἱ πενιῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, οἱ αὐτοὶ χορτασθήσονται»** (Μαθ. Ε΄ 3 – 6). Ἐνδεικτικῶς ἀνεφέραμεν τοὺς τέσσαρας ἐς αὐτῶν, διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν εἰς ὃ ἀγών εἰς τὸν ὁποῖον μᾶς παροτρύνει ὁ Κύριος, ἐγγυητὰ ἀγαθὰ οὐράνια καὶ αἰώνια. Ἡ δὲ κατακτετὴ τῶν Κυριακῶν τούτων «μακαρισμῶν», ἐπισημαίνει ἐπὶ περισσότερον τὴν πρόσβλεμιν ἡμῶν εἰς τὰ, μετὰ θάνατον, **«Χαίρειτε καὶ ἀγαλλιάσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς»** (Μαθ. Ε΄ 12).

Αὐτὴν τὴν, μετὰ θάνατον, σωτηρίαν, ὑπομαρμίζει καὶ ὁ Θεὸς Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν περικοπὴν τὴν ὁποῖαν ἡκούσαμεν. **«σωθήσῃ»**, δηλαδὴ, θὰ σωθῆς. Ὁ θ σωθῆς, ὅτι βεβαίως ἀπὸ σωμτικῶς κινδύνους, οὔτε αὐτονόητως ἀπὸ θαθενείας ἡ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. Θὰ σωθῆς, ὄχι ἀπὸ κακοῦργους καὶ ἐγκληματίας, οἱ ὁποῖοι σασφῶς καὶ μᾶς ἀπειλοῦν, οὔτε ἐπίσης ἀπὸ ἄλλα φυσικὰ δεινὰ, τὰ ὁποῖα ἀναποφευκτικῶς θὰ συναντήσωμεν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην. Θὰ σωθῆς, θὰ σώσῃς διανοήσῃς τὴν ψυχὴν σου, λέγει ὁ Παῦλος, ὡς εὐκόλως δύναται νὰ ἐνοήσῃ τις, **«ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. (Ρωμ. Ι΄ 9)**. Ἡ σωτηρία δὲ τοῦτο, οὐδόλως σχετίζεται με τὴν σωτηρίαν τοῦ σώματος. Ἄλλωστε αὐτὸ ἐπιβεβαιώνεται, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, **«Καὶ μὴ φοβηθῇτε ἀπὸ τῶν ἀποκεκτονόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτείνει φοβηθῆτε δὲ μάλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γένειν»** (Μαθ. Ι΄ 28

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ

Είναι έφικτη ή αποχώρησις από την Εύρωπαϊκὴν Ἐνωσιν;

Γιά ἀκόμα μία φορά, οἱ ἐξελιξίεις στὸ Ἡνωμένον Βασίλειο τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Βορείου Ἰρλανδίας γίνονται ἀφορμὴ προβληματισμοῦ γιὰ ὅλους τοὺς Εὐρωπαίους. Οἱ πρόωρες ἐκλογές, πού διεξήχθησαν στὶς 8 Ἰουνίου τοῦ 2017, ὀδήγησαν τὴν Βρετανία σὲ πολιτικὸ ἀδιέξοδο. Οἱ Βρετ-τανοὶ, προδομένοι ἀπὸ τοὺς πολιτικούς τους, κυ-ριῶς ἀπὸ τὸν Nigel Farage, ἔπessαν θύματα τῆς Δυτικῆς πολιτικῆς, πού ἐκφράζει μετὰ πάθους τὸν οἰκουμενισμό.

Ἐνα χρόνον πρὶν, στὶς 23 Ἰουνίου τοῦ 2016, οἱ πλειοψηφία τῶν Βρεττανῶν εἶχε ἀποφασίσει τὴν ἀποχώρησιν ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσιν. Ὅμως, ἀπὸ τὴν ἐπόμενη μέρα τοῦ Βρεττανικοῦ δημοψηφί-σματος, οἱ ἰθύνοντες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ξε-κίνησαν μία σειρά ἀπὸ διεργασίες σὲ πολλὰ καὶ διαφορετικὰ μῆτωπα, μὲ σκοπὸ νὰ ἐλαχιστοποιή-σουν τὴς ἀπώλειες. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψη-φίσματος σήμανε συναγερμὸ στοὺς ὑπηρετές τοῦ οἰκουμενισμοῦ, πού εἶδαν τὸ ἀπαύνησμά της πολι-τικῆς τους, τὴν Ε.Ε., νὰ ἀπειλεῖται ἀπὸ τὴν ἐλεύθε-ρην βούλησιν τῶν Βρεττανῶν (καὶ ὄχι μόνο) πολ-ιτῶν.

Ἔτσι, ἀναθερμναν τὸ ζήτημα τῆς αὐτονομίας τῆς Σκωτίας, πού ψήφισε ὑπὲρ τῆς παραμονῆς στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσιν. Θυμίζουμε πῶς οἱ Σκω-τσέσι στὶς 18 Σεπτεμβρίου 2014 δὲν τὸλμησαν νὰ ἀνεξαρτητοποιηθοῦν ἀπὸ τὸ Ἡνωμένον Βασίλειο τῆς Μεγάλης Βρετανίας καὶ τῆς Βορείου Ἰρλαν-δίας. Στὸ σχετικὸ δημοψήφισμα πού διεξήχθη στὴν Σκωτία, τὸ 55,30% προτίμησε τὴν "ασφάλεια" τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἀντὶ τῆς ἀνεξαρτησίας του. Σήμερα, μὲ στήριγμα τῆς μάλλον εὐθραυστες δια-βεβαιώσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, προσπα-θοῦν νὰ φελλίσουν ἐπιχειρήματα σχετικά μὲ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ δημοψηφίσματος.

Ἐπιπλέον, οἱ ὑπηρετές τῆς παγκοσμιοποιήσεως προχώρησαν σὲ ἀκόμα μία ἀκράια κίνησιν, πού ἔχει ὡς στόχον νὰ ὀδηγήσῃ στὴν ἀπόσχισιν τῆς Βο-ρείου Ἰρλανδίας ἀπὸ τὸ Ἡνωμένο Βασίλειο καὶ τὴν προσάρτησιν τῆς στὴν Δημοκρατία τῆς Ἰρλανδίας. Πρόσχημα καὶ αὐτῆς τῆς σημαντικῆς γεωπολιτικῆς

Αἴτημα ἀνασκαφῆς εἰς τὸν τόπον μαρτυρίου τοῦ Ἀγ. Δημητρίου

Κυρίες Εἰσαγγελεῦ, Σεβασμιώτατοι Πατέρες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου... καὶ Σεβασμιώτατοι Πατέρες Δι-καστές, μετὰ τιμῆς καὶ μετὰ βαθύτατον σεβα-σμοῦ, παρακαλῶ πρῶτᾳ ὅπως ἀποκριθῇτε τὴν παρούσαν μου εἰς πρώτη ἐπιστολῇ-αἰτήσιν μου, διὰ τὸ ἀξιόποινον τῆς ἡμελείας, παρελθόντος βέ-βαια τοῦ πρέσβιτου χρόνου ἀπὸ τὸν Παναγιώτα-τον Θεσσαλονικῆς, ὡς τὸν πρῶτον κύριον ὑπεύ-θυνον· διὰ τῆς ὁποίας αἰτοῦμαι ἀπὸ τὴν Παναγι-ότητά Του νὰ παρακαλέει, ἐγγράφως βέβαια, τὴν ὡς ἂν ἀρμόδια Ἐφορεία, λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διὲν ἐπ'εραεῖς τίποτε σοβαρὰ ὁ Παναγιώτατος μας πολλοὺς χρόνους τώρα, διὰ νὰ πράξῃ ἡ Ἐφορεία τὶς δεούσας ἐνέργειας σεβόμενῃ τὴν ἐντολήν Του, πρὸς διαπίστωσιν καὶ βεβαίωσιν τῆς ὡς ἂν ἀναφερομένης θέσεως, **«τῆς Θσαυμα-τουργοῦ Μυροβρυτοῦ Ἁγίας Σορῶν»**, ὅπου, ἀσπαζόμενοι τοὺς λόγους μεγάλων Ἀγίων Πατέρ-ων ὡς ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς κ.ά. εὐρίσκεται ἡ ἀπείρως θαυματουργὸς Χρυσὴ Μυροβρυτος Ἁγία Σορὸς τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου· καὶ μετὰ νὰ προγραμματισθῇ ἡ ἀνασκαφὴ τῆς πρὸς Δό-ξαν Θεοῦ!

Ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης μας δὲν εἶναι ἰδιοκτήτης τοῦ Ἁγίου Τάφου τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἁγίου Ναοῦ, ἀλλὰ ὅλοι οἱ Ἀπανταχοῦ Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ γῆ.

Παναγιώτατε, μετὰ βαθύτατον σεβασμοῦ ἀσπαζόμεθα τὴν δεξιὰ Σας, μετὰ τιμῆς Κυρίες Εἰσαγγελεῦ, καὶ μετὰ βαθύτατον σεβασμοῦ καὶ μετὰ τιμῆς Ἰοιποτὶ Ἀρμόδιοι. Παρακαλῶ ἐπιτρέψα-τέ μὲ νὰ πῶ διὰ τὰ χρόνια μὰς τώρα εἶναι πολὺ - πολὺ δύσκολο, εἰμῶστε τελειῶς δύνανται, ἡ Ἀθά-νατῇ Ἑλλάς, καὶ φοβοῦμαι ὅτι βαδίζουμε πρὸς τὴν τελικὴ κατὰστροφὴ. Τὸ ἔχουν πρὶ καὶ προ-αναγγελεῖται δημόσια φίλοι καὶ ἔχθροι. Ἡ φανερὴ δόρανεῖς μὰς, δῶλον, διὰ τὸν Ἅγιον Μεγαλομάρ-τυρα Δημητρίον εἶναι ἀμέλεια, εἶναι νομίζω καὶ προδοσία. Καὶ ἀξιο πολλῆς προσοχῆς εἶναι, νομί-ζω ὅτι ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης κ.κ. Ἀνθί-μος ἐν τέλει δὲν εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ Τάφου καὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Μεγαλομάρτυρα Ἁγίου Δημη-τρίου, ἀλλὰ ὅλοι οἱ Χριστιανὸι Ἕλληνες.

Ὁ Προστάτης τοῦ κράτους μὰς, τῆς Κωνσταντι-νουπόλεως, Ρωμᾱϊκῆς καὶ τώρα ὀνομαζόμενης Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τώρα καὶ ἀπὸ τὸ 1149, εἶναι ὁ Μέγας Δημήτριος, ὡς ἂν εἶδαμε, μὲ «συνομιρήσιν καὶ τὴν πανάμωμον καὶ ὑπερά-γιαν ἡμῶν Δεσποτῖνα Παρθένον καὶ Θεοτόκον, ἥς λαὸς ἡμεῖς καὶ κληρὸς δι' αὐτῆς [ΑΓΙΕ ΔΗΜΗ-ΤΡΙΕ] ὅσα καὶ βούλεσαι πάντα σοὶ δυνατὰ». Πρέ-πει, πρέπει Ἰοιπὸν πρῶτῳ οἱ παρακληθεῖς μὰς πρὸς τὸν Μέγα Δημήτριον καὶ τὴν Παναγία μαζί, καὶ μαζί τὰ δέοντα διὰ τὴν ἀνασκαφὴ διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς πολὺ - πολὺ θαυματουργοῦ Χρυσῆς Μυροβρυτοῦ Ἁγίας Σορῶς, **τῆς ὡς τὴν Κιβωτὸν τὴν Χρυσέαν** ἐντὸς «τῆς πολὺ τὸ χα-ρίεν ἱερᾶς καὶ ἐπερσάστου θήκης», μὲ τὸ **«ζωομύ-ριστον ὡσμον»** τοῦ ἀπείρως θαυματουργοῦ Με-γαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου, πού κεῖται ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Τοῦ Ναοῦ, **«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν»**. (Ἅγιος Ἰωαν. Χρυσ.)

Ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος **Θεόδωρος Β. Κακιοῦσης**, Θεσσαλονικῆ

ἀλλαγῆς εἶναι τὸ γεγονὸς πῶς καὶ ἡ Βόρεια Ἰρλαν-δία ψήφισε ὑπὲρ τῆς παραμονῆς στὴν Ε.Ε. Ὅπως ἡθοισαίνον, στὸν βωμὸ τοῦ οἰκουμενισμοῦ θὰ θυσιάζονταν ὄχι μόνο τὰ θύματα τοῦ Ἰρλανδικοῦ ἐμφυλίου πολέμου (1922 – 1923), ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι ὑπῆρξαν θύματα τῆς παραστρατιωτικῆς δρά-σης τοῦ IRA ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια.

Ὅλες αὐτές οἱ κινήσεις τῶν Φράγκων δὲν θὰ εἶχαν κανένα ἀπολύτως ἀποτέλεσμα, ἐὰν δὲν εἶχε προηγηθεῖ ... ὁ Δούρειος Ἴππος, δηλαδή ἡ παραι-τήσιν τοῦ γέγητ τῆς Brexit, τοῦ Nigel Farage, πού ὅπως ἀποδείχθηκε ἐκ τῶν ὑστέρων εἶχε προσω-πικὴ agenda. Πρὶν κἂν ἀναλάβει ἐπίσημως τὴν προεδρία τῶν ΗΠΑ ὁ Donald John Trump, συναν-τήθηκε μαζί του τρεῖς φορές, προλαβαίνοντας ἀκο-μα καὶ τὴν μετέπειτα ἐπίσκεψιν τῆς Βρετανίδος πρωθυπουργοῦ. Δὲν εἶναι λίγοι αὐτοὶ πού ἰσχυρί-ζονται –μᾶλλον ὄχι ὅδικα– πῶς ἦταν ἡδὴ συνεννόη-της στὴν κυβέρνησιν τοῦ Trump ὡς σύμβουλος στὰ θέματα πού ἀππνται τῶν σχέσεων τῶν ΗΠΑ καὶ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου. Ὁ ἄγινος τὸς Farage γιὰ τὴν διάλυσιν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ... δια-λύθηκε ἀπὸ κάποιες χιλιάδες ... εὐρώ!

Ἡ Γαλλία, ἀπὸ τὴν ἄλλην, ἐπιβεβαίωσε πῶς πα-ραμένει τὸ ἰσχυρότερο προπύργιον τῆς Εὐρω-παϊκῆς Ἐνώσεως καὶ τῆς Δυτικῆς παρακμῆς. Τὸ ποσοστὸ τοῦ "νεαροῦ", προέδρου πλέον, θυμίζει ἄλλες ἐποχές καὶ ἄλλα καθεστῶτα, πού μὲ "δημο-κρατικὸ" τρόπο προσπαθοῦσαν νὰ κατασκευά-σουν τὸ λαϊκὸ ἔρεισμα πού δὲν εἶχαν.

Οἱ Γάλλοι, ὅπως οἱ ἴδιοι παραδέχονται, ψήφισαν φοβημένοι καὶ διχασμένοι ἀνάμεσα στὴν ἀπο-στράσφιν τοῦς πρὸς τὸ πολιτικὸ πρόγραμμα τοῦ Ma-cron καὶ στὴν ἀλγανὴν προοπτικὴ τῆς ἀκροδεξιᾶς, πού ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν Εὐρωπαίων. Ἡ πλειοψηφία παραδέχεται πῶς ψήφισε τὸν Macron, παρότι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν "δουλική" στάσιν τοῦ ἀπέναντι στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσιν, ἀπλᾶ γιὰτὶ φοβήθηκε τὸ ἐνδεχόμενον: (α) τὴν ἀνοδο τῆς ἀκροδεξιᾶς ἀλλὰ καὶ (β) τὴν προ-οπτικὴ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν ζώνη τοῦ εὐρώ.

Ἔτσι, ἡ μέχρη πρόνοιον παραπαισίου καὶ ὑπὸ διάλυσιν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσιν δέχθηκε μία τονωτικὴ ἔνεση, πού –ἴσως– ἀποδειχθεῖ καθοριστικὴ γιὰ τὸ μέλλον τῆς. Ὅμως, αὐτὸ πού συνέβη τόσο στὸ Ἡνωμένο Βασίλειο, ὅσο καὶ στὴν Γαλλία δὲν εἶναι οὔτε τυχαίον, οὔτε μεμονωμένον γεγονὸς.

Οἱ ἰθύνοντες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως βλέπον-τας πῶς αὐξάνουν οἱ προβληματισμοὶ σὲ βάρος τῆς "Κοινοτήτας" καὶ τοῦ "Εὐρωπαϊκοῦ ἰδεώδους", ἔδρασαν ἐξυμνια καὶ, ὡς συνήθως, ἔχοντας μακρο-χρόνιον προγραμματισμὸ. Κρίνοντας ἐκ τοῦ ἀποτε-λέσματος, μπορούμε νὰ ποῦμε μετὰ βεβασιότητος πῶς περριεμαν ἐδῶ καὶ χρόνια αὐτὴ τὴν ἐξάρσιν τῆς ἀμφισβήτησεως καὶ τελικὰ κατάρφεραν νὰ τὴν στρέψουν ὑπὲρ τοῦς!

Οἱ ὑπηρετές τῆς παγκοσμιοποίησης φρόντισαν ἐδῶ καὶ μία δεκαετία νὰ "ἐνισχύσουν" τὰ κινήματα τοῦ εὐρωσκεπτικισμοῦ, προωθώντας μέσα σὲ αὐτὰ πολιτικὰ πρότυπα, πού ἐν τέλει γελοιοποι-ήσαν τὴν ἀποστολὴ καὶ τὴν ἰδεολογία τους. Ὁ Nigel Farage, ὁ Alexander Boris de Pfeffel Johnson, πού φρόντισε νὰ "ἀποκατασταθῇ" προσωπικὰ ἐγκατα-λείποντας τὰ σχέδια ἐξόδου τῆς Βρετανίας ἀπὸ τὴν Ε.Ε., ἦρθαν νὰ προστεθοῦν στὶς ἐκ προελέ-της ἀποτυχημένες "ἐπανάστασεις" τῶν Podemos στὴν Ἰσπανία καὶ τοῦ ΣΥΡΙΖΑ στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στὸν συμβιβασμὸν τοῦ Renzi στὴν Ἰταλία, πού ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐνδυνάμωσαν καὶ ἐνίσχυσαν τὴν Ἐνωσιν.

Οἱ θιασώτες τῆς Ε.Ε. πατώντας πάνω στὸ ἡγε-τικὸ ἔλλειμμα αὐτῶν πού ἠγήθησαν πού εὐρωσκε-πτικισμοῦ προέβαλαν ἐνα ἀνυπαρκτὸ διλήμμα: Οἱ Εὐρωπαῖοι πολῖτες ἔπρεπε νὰ διαλέξουν ἀνάμεσα στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσιν, μὲ ὃ,τι συνεπαίγεται αὐτὴ, καὶ στοὺς ἀνόητους καὶ ἀνίκανους κυβερνή-τες, πού εἶναι ζήτημα χρόνου τὸ πότε, τελικὰ, θὰ συμβιβαστοῦν ἀπεμπολύντας τὴν "ἰδεολογία" καὶ τὶς διακηρύξεις τους. Ἐν ὀλίγοις, ὅλοι οἱ δρόμοι ὀδηγοῦν στὴν Ἐνωσιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σὲ μία παγκό-σμια κυβέρνησιν.

Τέλος, οἱ ἐργάτες τῆς παγκοσμιοποίησης κατάρ-φεραν ἐνα καίριον χυτίημα ἐνάντια σὲ αὐτοὺς πού τάσσονταν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυριαρχίας τῶν κρατῶν, μὲ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Donald John Trump ὡς προέδρου τῶν ΗΠΑ. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐξελίξιν καὶ τὴν, δυστυχῶς, ἀνεμνεμένη στροφῇ 180 μοιρῶν στὴν γραμμὴ πλείους τοῦ Trump, ἡ πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων στὸν πλανῆ-τῃ πιστεύει πια πῶς ἡ πρόδοσις μπορεῖ νὰ ἐπιτυ-χεῖ μόνο ἀπὸ μία κοινὴ παγκόσμια κυβέρνησιν.

Τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας τῶν σκοταδιστῶν τῆς Δύσης εἶναι ἡ μακροχρόνια καὶ ἐπίμονη χειραγώ-γησιν τῶν λαῶν τῆς γῆς καὶ ἡ προπαγανδιστικὴ ἐπιβολὴ προτύπων καὶ ἰδεολογιῶν, πού ἐξυπηρε-τοῦν τὰ σχέδια τους. Αὐτὸ, ὅμως, πού κάνει πού εὐκόλο τὸ ἔργον τοῦς εἶναι ἡ παντελής ἔλλειψιν σκέ-ψης καὶ προβληματισμοῦ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώ-πων. Ὅμως καὶ αὐτὸ, ἐν πολλοῖς, εἶναι ἀποτέλε-σμα τοῦ πολὺ καλὸ μελετημένου σχεδίου τους.

Οἱ σύγχρονοι "Εὐρωπαῖοι πολῖτες" εἶναι μεγαλύ-μενοι μὲ τὴν προπαγᾶνδα καὶ τὴν πλῆσιν ἔγκεφα-λό τῆς Δύσης. Δὲν ἔχουν ἄξιες, δὲν ἔχουν ἰδανικά, δὲν ἔχουν ὄνειρα, δὲν ἔχουν προσωπικὴ κρίσιν, ἐνῷ ἡ ζωὴ τοῦς χάνει τὸ νόημα τῆς μόλις κλείει ἡ τηλεόρασιν ἡ ἀποσυνδεθοῦν ἀπὸ τὸ internet. Δὲν ἀνέχονταν νὰ διανοηθοῦν μία ζωὴ διαφορετικὴ ἀπὸ αὐτὴ, πού ἔμαθαν μέσα ἀπὸ τὴν Δυτικὴ ἐπιστήμην – πού ἔχει ἀνάγει σὲ Θεὸ τὸν ἀνθρώπο–, τὸν Δυτικὸ "φιλελεύθερο" πολιτισμὸ –πού προβάλλει κάθε εἶδος διαστροφῇ καὶ παρέκκλισιν ἀπὸ τὸ φυσιολο-γικό– καὶ τοὺς ἀμοραλιστές, προδοτές καὶ ἀνειλ-κρινεῖς πολιτικούς.

Ὅλα αὐτὰ δικάως βασανίζουν τοὺς Εὐρωπαί-ους πολῖτες, πού ἀναμφίβολα βρίσκονται ἐνώπιον ἐνὸς σκληροῦ πολιτικοῦ καὶ πολιτισμικοῦ ἀδιέξο-δου. Στὴν Ἑλλάδα, ὡστόσο, **δὲν ἔχουμε καμία δι-καιολογία νὰ ἀντιμετωπίζουμε τὸ ἴδιο πρόβλη-μα**. Ἡ Πατρίδα μὰς μὲ τὴν μορφὴ πού ἔχει μετὰ τὴν τουρκοκρατία συστήθηκε ὡς Κράτος στὰ πρότυπα τῆς ἐνδοχῆς Ανατολικῆς Ρωμᾱϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ σὲ αὐτὸ συνέβαλε πολὺ ὁ πρῶτος καὶ Μονα-δικὸς Ἑλληνας Κυβερνήτης τῆς, ὁ Ἰωάννης Α. Κα-ποδιστριας. Διηλαδῇ, ὅπως καταγράφει τὸ πρῶτὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος τὸ νεοσυσταθέν κράτος δημιουργήθηκε **«εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος»**, πού ση-μαίνει ἐπὶ βέλαι τοῦ Χριστοῦ σάν πρῶτον Κυβερνήτῃ, Προστάτῃ καὶ Καθοδηγητῇ τοῦ Ἔθνους μὰς.

Ὁ Χριστὸς ἀκούει τῆς προσευχῆς καὶ τὰ αἰτήμα-τα τοῦ Ἑθνιστοῦ πού Τὸν θέλει, καὶ μεταβάλλει τὰ ἔργα τῶν χειρῶν τῶν κυβερνητῶν μὲ τέτοιο θαυμαστὸ τρόπο, ὥστε νὰ γίνονται παραδείγματα πρὸς μίμη-σιν σὲ ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

Δὲν εἶναι παράδοξον τὸ δικὸ μὰς Ἔθνος, πού εἶχε αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα σὲ ὅλη τὴν ἱστορία του, νὰ προσιμεῖται τώρα νὰ στηρίζεται σὲ πολιτικὰ καὶ πολι-τισμικὰ ἀδιέξοδα, ἀντὶ νὰ μείνι στὴν ἀσφάλεια καὶ στὴν ἀνίκητῃ Προστασίᾳ, πού τὸ ἔχει διατηρήσει μέχρι σήμερα στὴν ζωὴ;

Ὁρθόδοξος Τύπος

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ο ΑΘΩΝΙΤΗΣ

Τὴν 5ην Ἰουλίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμην τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.

Ἀνοκτέρω εἰκονίζεται ἀνάβλυσος πηγῆς ἀπὸ βράχον κατὸ-πὴν θαυματουργικῆς ἐμφανίσεως τῆς Παναγίας. Εἰκὼν ἐκ τῆς 1. Μ. Μεγίστης Λαύρας (19ος αἰών).

Ἀπολογητικαὶ Ψηφίδες

 Γράφει ὁ Αρχιμ. Ἰωάννης Κωστώφ
 Βοήθεια!
 15. «“Υπάρχουν ἐγχειρίδια γιὰ τὰ πάντα, καὶ πολὺ σύντομα ἡ παιδεία θὰ συνιστάται παγκοσμίως στὴν ἀποστήθισιν ἐνὸς μεγαλύ-τερου ἢ μικροτέρου ἀριθμοῦ σχολιασμῶν, καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ξε-χωρίζουν ἀνάλογα μὲ τὴν ἱκανότητά τους νὰ ἐπιλέγουν τὰ ποικίλα γεγονότα, ὅπως ὁ τυπογράφος ἐπιλέγει τὰ ψηφία, ἀλλὰ θὰ ἀγνοοῦν παντελῶς τὸ νόημα τους”(Ἡ Σύγχρονη Ἑποχὴ, μτφρ Α. Δρυ, Fonta- na Library, 1962 88-89)».
 Σωστό!
 16. «Ο προέδρος τῆς Cray, John Rollwagen, ἔλεγε ὅτι ἡ ταχύτη-τα ἐνὸς ὑπολογιστῇ μπορεῖ νὰ συγκριθεῖ μὲ τὴν ταχύτητα τῶν τροχῶν ἐνὸς ἀνατρεπένου αὐτοκινήτου: ἡ κίνησι καθαυτὴ εἶναι ἀχρηστὴ, ἂν δὲν ἐπιτελεθῇ χρήσιμον ἔργον».
 Πάντα θὰ υπάρχουν εὐπίστοι
 17. «“Θυμᾶμαι μερικὰ χρόνια πρὶν, ὅταν μᾶς ἐπληξῇ (στὴ Βρεττα-νία) ἕνας σεισμός, βρέθηκε κάποιος ἀναίδης τοσαρλατάνος, πού πολουοῦσε χᾶπια, τὰ ὁποῖα –ὅπως ἔλεγε στοὺς χωρικούς– ἦταν θαυμάσια κατὰ τοῦ σειρμοῦ”(Joseph Addison, The Tatler)».
 Τίποτε δὲν εἶναι τέλειο!
 18. «Ο Kurt Gödel, κατάρμε νὰ ἀποδείξῃ, τὸ 1931, ὅτι δὲν μπο-ρεῖ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ νὰ ἀπαντηθῇ κάθε μαθηματικὴ ἢ λογικὴ ἐρώτη-σι. Αὐτὸ οὐσιαστικὰ ἔθετε ἐνα τέλος στὸν ἀναζητήσι τῶν ὀρθολο-γιστῶν γιὰ τέλεια καὶ πλήρη γνῶσι. Ἀφοῦ μετανάστευσε στὴν Ἀμε-ρικὴ, ὁ Gödel ἔκανε παρέα στὸν Einstein στὸ Ἰνστιτοῦτο Προχωρη-μένων Σπουδῶν τοῦ Princeton... Τὸ βράδυ, πρὶν τὴν ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία θὰ ὀρκιζοῖταν Ἀμερικανὸς πολίτης, ὁ Gödel βρῆκε ἕνα λο-γικὸ σφάλμα κατὰ τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖο θὰ ἐπέτρεπε σ' ἕνα δικτάτορα νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσία νόμιμα. Ὁ φίλος του Oscar Morgenstern τὸν ἔπεισε νὰ μὴ τὸ ἀναφέρῃ στὸ δικαστὴ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς τε-λετῆς τῆς ὀρκωμοσίας τους».
 Σήμερα φθάσαμε στό: «δισκέπτομαι, ἄρα υπάρχω»
 19. «Μεγάλον μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μὰς εἶναι μία ἀνανάκλασι πᾶνω σὲ ἄλλους. Ὁ Descartes παρέλειψε κατὶ ὅταν συμπεράνε: “Σκέφτο-μαι, ἄρα υπάρχω”. Παρέλειψε τὴν κοινωνικὴ ἀποψι τῆς ἀνθρωπι-νῆς υπάρξεως: “Ἄλλοι μὲ σκέφτονται, ἄρα υπάρχω»».
 Στενότητά ἀντλήψων
 20. Γράφει ὁ Θάνος Χριστακόπουλος: «Ὅταν ὁ P. Dirac πῆρε στὰ χέρια του τὸ ἔργον “Ἐγκλημα καὶ Τιμωρία τοῦ Dostoyevski, τὸ διάβρα-σε προσεκτικὰ καὶ, πρὸς ἐκπληξὴ τοῦ πατέρα του, δὲν ἀφέθηκε σὲ μιά λογοτεχνικὴ ἀποτίμησιν τοῦ ἔργου, ἀλλὰ ἀποφάνθηκε: “Εἶναι κα-λὸ, ἀλλὰ σὲ ἕνα ἀπ’ τὰ κεφάλαια ὁ συγγραφέας ἔκανε ἕνα λάθος. Περιγράφει τὸν ἥλιο νὰ ἀνατέλλῃ δύο φορές τὴν ἴδια μέρα”. Ὁ μι-κρὸς ἀποκτοῦσε βαθεμᾶσια ἐνα ὀρθολογικότατο, ἀκριβολόγον καὶ θε-τικὸ τρόπο σκέψεως».
 Τὰ ὀνόματα, μερικές φορές, παραπλανοῦν
 21. «Ο σπουδαῖος Ἀμερικανὸς φιλόσοφος C. S. Peirce θεωροῦ-σε τὸ Duns Scotus ὡς ἕνα ἀπ’ τ’ αὐτοῦ πρὸ θαυματοχάστους μεταφω-σικούς πού ἔζησαν ποτέ”. Αποτελεῖ εἰρωνεία τὸ ὅτι ἡ ἀγγλικὴ λέξι dunce (μπομπουνάκι) προέρχεται ἀπὸ τὸ ὄνομα τῶ (Duns), τὸ ὁποῖο οἱ σοκοφάντες του χρησιμοποίησαν ἐτσι μετὰ τὸ θάνατό του».

Ἡ Ἐκκλησία ὡς ἑταιρεία συσσιτίων

Συνέντευξιν παρεχώρησεν ὁ ὑποψήφιος κατὰ πολλοὺς Πα-τριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Σεβ. Προΰσης κ. Ἐπιτοφάφορος εἰς τὸν κ. Δημήτριον Τσουκαλά. Μὲ αὐτὰ πού λέγει διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὁ Σεβασμιώτατος ὀλίγον ἀπέχει ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ μίαν ἑταιρείαν διὰ συσσιτίαι... Ὡς κατέστη γνωστὸν ἀπὸ τὴν ἱστοσελῖδα businessnews.gr:

«Πῶς κρίνετε τῆς δράσεως Ἑταιρικῆς Ὑπευθυνότητος πού ὑλο-ποιοῦν οἱ ἐπιχειρήσεις καὶ θὰ ἐπιβραβευθοῦν καὶ στὰ ἀριστεία ἀλλὰ καὶ ποῖος θὰ λέγατε πῶς εἶναι ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας σὲ αὐτὸ τὸ περιβάλλον;

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι κάποιος θεσμὸς πού ὑπάρχει καὶ πορεῖ-ται παράλληλα μὲ τὴν ἀνθρώπινη κοινωνία καὶ παράλληλα μὲ ἄλλους θεσμούς, ἀλλὰ εἶναι ἡ ἴδια ἡ κοινωνία, εἰμῶστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Ὅταν ὑποφέρει ἕνα μέλος, ὑποφέρουν ὅλα τὰ μέλη, ὅπως μᾶς διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιον. Μὲ τὴν οἰκονομικὴ ὕφεσιν οἱ εὐπαθεῖς ὁμάδες ὑποφέρουν ἀκόμη περισσότερο καὶ ἔχουν αὐξη-θεῖ οἱ ἄνθρωποι πού χρειάζονται στήριξιν καὶ βοήθεια. Στὴν προσ-πάθεια γιὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς τῆς κρίσεως ὅλοι πρέπει νὰ συ-σπαστεῖθουμε. Ἐκκλησία καὶ κοινωνία, Ἐταιρεῖες, θεσμοί, πρόσω-πα καὶ συλλογικὲς κοινωνικὲς ἐκφράσεις. Εἶναι μία ἐπιστράτευσιν, ἐν ἀντίθεσιν τῇ ἐκφύρσει, καὶ ὅλοι μὰς ἔχουμε τὴν ἐνθύνσιν πού μᾶς ἀναλογεῖ. Καὶ μεταξύ τῶν πρῶτων εἶναι καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ ὁποία, ὅμως, χρειάζεται ὅλους, χρειάζεται καὶ τὸ θεσμὸ τῆς Ἑταιρικῆς Ὑπευθυνότητος. Μᾶς ἐνώνει ὁ κοινὸς στόχος: ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀναγκῶν του».

Κρούσματα αρχαιοκαπηλίας εις Ί. Ναούς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

από τόν κεντρικό ναό τῆς ἐνορίας, καί πολλά ἐξωκκλήσια, τὰ ὁποῖα ἡ εὐσέβεια τῶν προγόνων μας εἶχε χτίσει καί τὰ συντηροῦσε. Στὴν ἀρχὴ αὐτὰ ἦταν ἰδιωτικά, χτισμένα στὰ χωράφια τῶν ἀνδρωπῶν, καί λειτουργοῦνταν στὴ μνήμη τοῦ ἁγίου, στὸν ὅποιον ἦταν ἀφιερωμένα. Ἡ φροντίδα γι' αὐτὰ μεταβιβαζόταν φυσιο-λογικὰ στὰ παῖδιά τους καί συνεχίζοταν ἡ πα-ράδοση. Ὅταν ὁμως οἱ πόλεμοι καί ἡ μετανά-στευση ἀπομάκρυναν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ χωριά, ἡ φροντίδα γιὰ τὰ ἐξωκκλήσια μειωνό-ταν καί τότε περιέρχονταν στὴν κυριότητα καί μέριμνα τῆς ἐνορίας. Ἀπὸ ἰδιωτικά γίνονταν ἐνοριακά, χωρὶς βέβαια συμβολαιογραφικὲς πράξεις καί τίτλους κυριότητας. Δὲν χρειαζόν-ταν τέτοιες διαδικασίες. Ἐξέλλου οἱ παλιοὶ ἰδιο-κτῆτες, οἱ κτίτορες θὰ λέγαμε, δὲν εἶχαν κανένα ὑλικό ὀφελος. Τὰ χρήματα τοῦ δίσκου τῆς ἐτή-σιας λειτουργίας πάντα ἦταν λιγότερα ἀπὸ τὰ ἐξόδα πού ἔκαναν, γιὰ νὰ τὰ συντηροῦν καὶ νὰ τὰ διατηροῦν σὲ καλὴ κατάσταση. Σὲ μερικὰ χωριά διατηρεῖται ἡ ἰδιοκτησία καὶ αὐτὸ εἶναι παρήγορο, γιὰτὶ οἱ ἐνορίες πιά δὲν ἔχουν πολλὰ οικονομικὲς δυνατότητες νὰ συντηρή-σουν τὰ ἐξωκκλήσια, ἀλλὰ οὔτε καί ἱερεῖς ὑπάρχουν, γιὰ νὰ πρωτοστατήσουν σὲ ἀνάλο-γες προσπάθειες.

Οἱ περισσότεροὶ ἐνοριακοὶ ναοὶ καί τὰ ἐξω-κλήσια χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸν 19ο αἰώνα. Μιᾶμε πάντα γιὰ τὴ βόρεια Ἑλλάδα. Ὅταν γι-νόταν ἡ ἐπανάσταση στὴ νῆσι, οἱ κάτοικοι τῆς βόρειας, κάτω ἀπὸ δύσκολες συνθῆκες καί με-τὰ ἱκανὴ ἐμπόδια ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἐχτίζαν ναοὺς, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ λατρεύουν τὸ Θεό. Ἐκεῖ προσεῦχονταν γιὰ τὴ λύση τῶν προβλή-ματων τους, ἀλλὰ καί τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας. Οἱ πρόγονοί μας εἶχαν περισσότερη εὐσέβεια ἀπὸ ἐμᾶς. Διακρίνονταν καί γιὰ τὴν εὐγενική τους ἀμύλλα. Ἦθελαν ὅλοι νὰ ἔχουν τὸ ἐξωκκλήσι τους καί μάλιστα νὰ εἶναι καλύτερο ἀπὸ τὰ ἄλλα. Παράλληλα προστάτευαν καί τὴ γύρω περιοχή καί ἀποτελοῦσε μιά μικρὴ πνευ-ματικὴ ὁαση. Τὰ ἐξωκκλήσια συχνὰ τὰ ἐπισκε-πτονταν -καὶ οἱ σμειρνοὶ τὰ ἐπισκεπτόνται- καί ἀναβαν τὰ καντήλια. Ἦταν μὴ πολὺ καλὴ συνήθεια. Στὴν ἐποχὴ μας ἡ πρόσβαση στὰ ἐξωκκλήσια εἶναι εὐκολὴ σὲ ὄλους, γιὰτὶ ἔχουν ἀνοιχτεῖ ἀμαζῖτοι δρόμοι. Τώρα μποροῦν νὰ τὰ ἐπισκεφθοῦν καί οἱ καλοζήνουμενοι καί ντελικά-τοι ἀνδρῶπιοι, ἀλλὰ καί οἱ μεγάλης ἡλικίας. Πα-λιά, βέβαια, πηγαίναμε μὲ τὰ ρουλιάρια καί τὰ γαϊδουράκια, πού ἦταν οἱ πολῦτιμοι σὺντροφοὶ μας. Σήμερα χάθηκαν αὐτὰ τὰ συμπαθητικὰ ζῶα καί τὰ μικρὰ παῖδιά τὰ γνωρίζουν μόνο ἀπὸ τὶς φωτογραφίες. Ἐμεῖς ὅμως μεταλλάξα-με μὲ αὐτὰ, μετανικηθήκαμε μὲ αὐτὰ, ταλαιπ-ωρήκαμε μαζί τους, ὅταν τὸ καλοκαίρι κουβα-λάσσουμε τὰ ζῦλα γιὰ τὸ χειμῶνα, ἀλλὰ καί τὸ χορτάρι καί τὸ κλαδί γιὰ τὰ γῖδια καί τὶς ἀγελά-δες. Μὲ τὰ ἴδια ζῶα κομψολοῦσαμε καί τὰ οικο-δομικὰ ὑλικά γιὰ τὴ συντήρηση τῶν ἐξωκκλη-σίων.

Τὰ σωζόμενα ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια κυ-ρίως εἶναι εἰκόνες, ἱερὰ σκεῦη, λειτουργικὰ βι-βλία, ἀλλὰ καί ἄλλα ἀντικείμενα πού ἔχουν ἀξία καί μεταφερόνταν στοὺς ναοὺς ἀπὸ τὰ σχολεῖα καί τὰ στίπια γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια. Πολλὰ κειμήλια πού διαφυλάσσονταν στοὺς κεντρικοὺς ναοὺς καί χρονολογοῦνται ἀπὸ πα-λιότερες ἐποχὲς προέρχονται ἀπὸ ναοὺς πού ἔχουν καταστραφῆ ἀπὸ διαφορὲς αἰτίες καί στὶς θέσεις τους ξαναχτίστηκαν νέοι ναοί, ὅπου ἀποθεσαυρίστηκαν τὰ κειμήλια τῶν παλιῶν ναῶν. Σὲ πολλοὺς ἐτίσις ναοὺς τοῦ 19ου αἰώ-να παρατηροῦμε νὰ ὑπάρχουν πολλὲς εἰκόνες καὶ αὐτὸ ὀφείλεται σὲ τὸ γεγονός ὅτι κάποια ἐποχὴ οἱ παλιὲς εἰκόνες θεωροῦνταν ξεπερα-σμένες καί ἀντικαταστάθηκαν ἀπὸ νέες πού ἦταν «ῥωαῖες» καί ἐντυπωσιακές. Οἱ παλιὲς εἰκόνες κρεμάστηκαν ἐδῶ κι ἐκεῖ καί ἀρκετὲς σχεδὸν πετάχτηκαν στοὺς γυναικωνίτες, πού συνήθως εἶναι ἀποθῆκες κάθε ἀχρηστοῦ ἀντι-κειμένου.

Γιὰ τὴ διαφύλαξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν κει-μηλίων διατυπώνονται πολλὰς ἀπόψεις, οἱ ὁποῖες φαίνονται ὀρθές καί λογικὲς, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι δυνατό νὰ πραγματοποιηθοῦν, γιὰτὶ ὑπάρχουν ἀντικειμενικὲς δυσκολίες, τὶς ὁποῖες δὲν μποροῦν νὰ ξεπεράσουν οἱ Μη-τροπολίτες, οἱ Ἀστυνομικοὶ καί ἡ Ἐφορεῖα Ἀρχαιοτήτων. Καταγράφουμε τὶς σημαντικέ-ρες δυσκολίες:

α΄. Ἡ ἐγκατάσταση ἀποτελεσματικῶν συστη-μάτων ἀσφαλείας στοὺς ναοὺς δὲν εἶναι ἐπι-κτὶ. Δὲν ὑπάρχουν τὰ κονδύλια οὔτε καί οἱ ἀνθρώποι πού θὰ ἀκούσουν τὶς σειρήνες καί θὰ εἰδοποιήσουν τοὺς ἀρμόδιους. Ἀλλὰ καί οἱ ἀστυνομικοὶ θὰ φθάσουν μὲ καθυστέρηση, ὅταν οἱ ἀρχαιοκάπηλοι θὰ ἔχουν ὀλοκληρώσει τὸ ἔργο τους. Δυστυχῶς, ἔχουμε κρούσματα διαρρήξεων σὲ ναοὺς πού εἶχαν συναγερμὸ καί ἀποδείχτηκε ὅτι οἱ ἱερόσουλοι τὸν εἶχαν ἀχρηστέψει.

β΄. Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ εἰκόνες πού βρίσκονται στὰ ἐξωκκλήσια καί ἔχουν ἀρχαι-ολογικὴ ἀξία πρέπει νὰ μεταφερθοῦν γιὰ λό-γους ἀσφαλείας στοὺς κεντρικοὺς ναοὺς. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνει, ὄχι ὅμως καί ἀπὸ τὰ ἰδιωτικά ἐξωκκλήσια, γιὰτὶ οἱ ἰδιοκτῆτες τοὺς ἀντιπρόβν δυναμικὰ καί κάποτε ζητοῦν τὴν προστασία

”Εκκλησις τῆς «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ»

Ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ·

Χαίρετε νῦν τὴν χαρὰν τοῦ Παρακλήτου καί ὑψι-αίνετε τὴν κατ’ ἄμφω υἱέαν.

Συνεχίζουμε τὴν ἱεραποστολικὴ προσπάθεια σὲ σχετικὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὶς κατασκοπικὲς μας ἐγκαταστάσεις. Στὴν ἐκτεταμένη περιοχή Ζάχου-λης Κορινθίας δὲν ἐτίκεντρο τὸ ἰ. ναῖοριον τὴν Ἁγία Ἄννα, ἔχουμε ἐπισκεφθεῖ περιπτώσεις ἀνθρώ-πων μὲ καλὲς διαθέσεις, πού διψοῦν τὸν θεῖον λό-γον κυρίως μέσω τῆς θείας Λατρείας. Προσέρχον-ται τώρα καί ἐκκλησιάζονται μέσα καί ἔξω ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τῆς Ἁγίας Ἄννας.

Ἡ ἐπερχόμενη ὁμως ζέσητι καί ὁ καυτερός ἥλιος τοῦ καλοκαιριοῦ, ἀλλὰ ἐπειτα καί ἡ βροχὴ καί τὸ ψυχρὸ τοῦ χειμῶνα, δὲν προσφέρονται στὴν ὑπαίθριο γιὰ ἐπιτέλεση Θείας Λατρείας. Θεία Lei-τουργία δὲν ἐπιτελεῖται χωρὶς στέγη κάτω ἀπὸ ἐντονες καιρικὲς συνθῆκες.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν, ἐκτιμῶντας τὴν διάθεση καί τὴν ἐπιθυμία τῶν καλοπροαιρέτων ἀνθρώ-πων, πήραμε τὴν γενναίαν ἀπόφαση νὰ μεγαλώ-σουμε τὸ ἱερὸ ναῖοριον τῆς Ἁγίας Ἄννας, ὥστε νὰ δέχεται στὴ Θεία Λατρεία ὄλους τοὺς πιστοὺς Χει-μῶνα, Καλοκαίρι.

τῆς ἀστυνομίας!

γ΄. Ἡ ἰδέα ὅτι πρέπει τὰ κειμήλια νὰ μετα-φερθοῦν σὲ ἐκκλησιαστικὸ μουσεῖο στὴν ἔδρα τῆς Μητροπόλεως εἶναι παντελῶς ἀνεφάρμο-στη. Πρώτῳ γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος μουσειακὸς χώρος. Καί δεύτερο γιὰτὶ κανένας δὲν συμφωνεῖ νὰ μεταφερθοῦν ἱερὲς εἰκόνες ἀπὸ τὸ χωριὸ του σὲ ἄλλον τόπο. Ὅποιοι θὰ τὸ ἀποτολμήσει θὰ κινδυνεύει. Αναφέρουμε ἕνα γεγονός πού εἶναι ἀποκαλυπτικὸ. Κάποτε μιά ἀδελφότητα ἐνὸς χωριοῦ ζήτησε ἀπὸ τὸ Μητροπολίτη νὰ ἐπιτρέψει τὴ μεταφορά τῆς εἰκόνας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἀπὸ ἕνα ἄλλο χωριό, γιὰ δυὸ μέρες. Ἡ παράδοξη συνῆδες τὰ δυὸ χωριά μὲ τὴ συγκεκριμένη εἰκόνα. Μόλις ἔγινε γνωστὸ τὸ αἴτημα τῆς μεταφορᾶς τῆς εἰκόνας οἱ ἀντιδράσεις ἦταν πολὺ μεγάλες. Αναταραχῇ, παροξυσμοῖς καί παραλογισμὸς στὸ χωριὸ πού φυλασσόταν ἡ εἰκόνα. Δόθηκαν οἱ σχετικὲς διαβεβαιώσεις ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Μητρο-πολίτης θὰ μετέφερε τὴν εἰκόνα καί θὰ τὴ ἐπέ-στρεφε, συνοδευόμενος ἀπὸ ἀστυνομικοὺς ἀλλὰ καί τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ἐπιτρόπους. Ἡ ἀναταραχὴ διήρκησε ἀρκετὲς μέρες μέχρι νὰ πεισθοῦν οἱ ἀνθρώποι. Τελικὰ μεταφέρθηκε ἡ εἰκόνα καί ἐπέστρεψε κανονικὰ μαζί μὲ τὶς ἀνά-λογες εἰσπράξεις. Οἱ ἀνθρώποι ἠρέμισαν, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναθεωρήσουν τὶς ἀπόψεις τους. Ὅλα αὐτὰ συνέβηκαν γιὰ τὴ διήμερη ἀουσία τῆς εἰκόνας ἀπὸ τὸν κεντρικὸ ναὸ τοῦ χωριοῦ. Φανταστεῖτε ἐὰν ἡ μεταφορὰ τῆς εἰκό-νας γινόταν σὲ μουσεῖο! Δὲν ἔχω λόγια νὰ πε-ριγράψω τὴν κατάσταση πού θὰ δημιουργοῦν-ταν.

δ΄. Ἡ καταγραφὴ τῶν ἱερῶν κειμηλίων δὲν ἐστὶ γίνει. Οἱ Μητροπολεῖς ἀδυνατοῦν καί ἡ Ἐφορεῖα Ἀρχαιοτήτων δὲν ἐπαρκεῖ. Εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ ναοὶ καί τὰ ἐξωκκλήσια, πού εἶναι ἀδύνατον μὲ τὸ προσωπικὸ καί τὰ μέσα πού διαθέτουν νὰ ὀλοκληρώσουν τὴν καταγραφὴ. Υπάρχει καί μιά πρόσθετη δυσκολία. Εἶναι εὐρέως γνωστὴ ἡ ἀντιπαράθεση τῶν ἱερέων μὲ τοὺς ἀρχαιολόγους, οἱ ὁποῖοι πολλὰς φορὲς παρεμβαίνουν σtς προσπάθειες πού γίνονται γιὰ τὴ συντήρηση τῶν ναῶν, χωρὶς ἡ ὑπηρε-σία τους νὰ διαθέτει ἀνάλογα ποσά. Αἰτελοῦν, ματαιώνουν ἔργα καί καταδικάζουν ἐκκλησια-στικὰ μνημεῖα σὲ ἐγκατάλειψή καί σταδιακὴ κα-τάρρευση. Ἡ ἀρνητικὴ αὐτὴ στάση ἀπὸ τὴ με-ριὰ τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων ἐμποδίζει τὴ συνεργασία τῆς μὲ τοὺς ὑπεύθυνους ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πικρὲς ἐμπειρίες ἀπὸ τὶς ἐπιπό-λαιες παρεμβάσεις τῆς.

ε΄. Οἱ περισσότεροὶ πού ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ἱερὰ κειμήλια τῶν ναῶν δὲν ἔχουν τὶς ἀπαραί-τητες γνώσεις. Ἀνυσχοῦν, βέβαια, γιὰ τὴ δια-φύλαξή τους, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν φτάνει. Χρειάζεται καί γνώση, γιὰ νὰ διακρίνουν τὰ παλιά πού ἔχουν ἀξία ἀπὸ τὰ νεότερα πού δὲν ἔχουν. Δὲν πρέπει νὰ φθάνουν στὴν ὑπερβολὴ καί νὰ θεω-ροῦν τὸ σῆμαντο σημαντικὸ καί τὸ ἀτεχνο περίτεχνο, ἐπειδὴ ἀπλὰ χρονολογεῖται ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ 20 οῦ αἰώνα. Λές καί τὰ χρόνια δι-νουν πρόσθετη καλλιτεχνικὴ ἀξία! Σχετικὸ μὲ τὰ παραπάνω εἶναι τὸ ἀκόλουθο περιστατικὸ πού συνέβη πρὸ σαράντα περὶπτὸ ἔτος. Οὐμᾶ-μαι ὅταν ὁ Μητροπολίτης Σεβαστιανὸς μοῦ εἶχε πει ὅτι λείπουν οἱ εἰκόνες ἀπὸ τὸ τέμπλο τῆς μονῆς Μακραλέξ Πλωγνίου καί μοῦ ζήτη-σε νὰ μάθω γιὰ τὴν τύχην τους. Ἀνήσυχος συν-άντησα σὲ λίγες μέρες τὸν πρόεδρο τοῦ χω-ριοῦ, γιὰ νὰ μὲ ἐνημερώσει σχετικὰ. Τὸν ρώτη-σα:

—Τί ἔγιναν οἱ εἰκόνες ἀπὸ τὴ μονή.
—Δὲν σοῦ λέω, παππούλη.
—Μοῦ εἶπε ὁ δεσπότης νὰ σὲ ρωτήσω.
—Ὅχι, δὲν σοῦ λέω.
—Εἶναι παλιὲς οἱ εἰκόνες;
—Τί λές; Μόνο παλιές;
—Μά πόσο παλιές;
—Τί λές, παππούλη; Αὐτὲς εἶναι πρὸ Χρι-στοῦ!

Σιώπησα καί δὲν θέλησα περισσότερες πλη-ροφορίες. Τί εἶχε γίνει ὅμως; Ὁ πρόεδρος αὐθαίρετα παρέδωκε τὶς δεσποτικὲς εἰκόνες τοῦ τέμπλου καί τὰ βημόθυρα στὴν Ἐφορεῖα Ἀρχαιοτήτων, γιὰ νὰ συντηρηθοῦν. Πράγματι ἔγιναν οἱ ἀναγκαῖες ἐργασίες, ἀλλὰ οἱ εἰκόνες παρέμειναν στὴν Ἐφορεῖα καί κοσμοῦν τὸ βυ-ζαντινὸ Μουσεῖο τὸ Κάστρο τῶν Ἰωαννίνων, ἀφοῦ δὲν ἔγιναν προσπάθειες νὰ ἐπιστρα-φῶν στὴ μονή. Ἰσως καὶ τέτιοι νὰ μὴν ἦταν ὀρθὴ ἀπόφαση, ἀφοῦ ἡ μονὴ εἶναι ἐρημικὴ καί ἐντελὲς ἀπροστάτευτη. Ὅμως ἡ Ἐφορεῖα Ἀρχαιοτήτων δὲν εἶχε τὴν εὐαισθησία νὰ τοπο-θετήσει στὸ τέμπλο ἀντίγραφα τῶν εἰκόνων προκειμένου νὰ καλυφθεῖ τὸ κενό. Ἐτσι ἐκείνο πού δὲν ἔκανε ἡ Ἐφορεῖα τὸ «ἀναληφρῶσαν» οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι τοποθετήσαν ἀτεχνες καί ἐντελὲς ἀταίριαστες εἰκόνες ...

Τὰ κρούσματα τῆς ἀρχαιοκαπηλίας σὲ ναοὺς δὲν θὰ ἐκλείψουν ὅσο παραμένουν ἀφύλακτα τὰ σῶντρα τῆς Πατρίδας μας. Δίχως ἔλεγχω δὲν γίνεται τίποτα. Ἡ ἀστυνόμευση τῆς ἐρημωμέ-νης ἐπαρχίας εἶναι ἀναγκαία, γιὰ νὰ διαφυλα-χτοῦν οἱ θησαυροὶ τῶν ἱ. Ναῶν μας. Διαφορε-τικὰ θὰ πωλοῦνται ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς σtς λαϊκὲς ἀγορὲς καί τὰ παλαιοπωλεῖα τῶν γειτο-νικῶν χωρῶν.

ὉΘΕΟΔΟΣΟΣ ΤΥΠΟΣ

Τὸ βασικὸν πρόβλημα εἶναι ἡ δομῇ...

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 3ης ΣΕΛ.

κυνήματα, λατρεία, ἠθικὲς ἀξίες) καί νὰ διακρίνουν τὴ σημασία τους γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων καί τοῦ κόσμου». Ὅτι οἱ μαθητὲς κατη-χούνται ἐπίσης μὲ τὸ νέο Πρόγραμμα γιὰ «νὰ ἀναγνωρίζουν τὰ θεμε-λιώδη ὑπαρξιακά, ἠθικά, κοινωνικά καί πολιτικά ἐρωτήματα καί δι-λήμματα πού ἐκπορεύονται ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ δέσμευση καί ἀνι-χνεύουν ἀπαντήσεις στὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ στὰ ἱερὰ κείμενα τῶν θρη-σκειῶν καί στὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας». Ὅτι θὰ πρέπει νὰ κατηχού-νται στὴν πολιτικὴ ἰδεολογία πού περιέχεται στὸ νέο σχολεῖο, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία «στὴ σύγχρονη θεωρηση τῆς ταυτότητας τοῦ προ-σώπου, φυσικὰ, ἡ θρησκευτικὴ ταυτότητα σχετίζεται καί μὲ τὴν ἠθική, ἀξιακὴ καί τὴν πολιτ(ε)ικὴ ἀγωγή, στὶς ὁποῖες καί ἡ θρησκευ-τικὴ ἐκπαίδευσις στοχεύει».

Χιλιάδες τέτοια στοιχεία ὑπάρχουν στὰ νέα Προγράμματα καί στοὺς ἄμεσα συνδεδεμένους μὲ αὐτὰ Ὁδηγοὺς Ἐκπαιδευτικοῦ, γιὰ τοὺς ὁποίους δὲν γίνεται καμιά ἀναφορά ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ (ἀφῆνοντάς τους στὸ ἀτυρόβλητο), ἐνῶ ἔχουν καί αὐτοὶ ὑπο-γραφεῖ ἀπὸ τὸν κ. Φίλη σὲ ΦΕΚ καί εἶναι πλήρεις ἀπὸ κακοδο-ξίες, ὅπως ἔχουν ἐπισημάνει, μὲ ἄπειρα ἐγγράφια καί ἄρθρα, πλεί-στοι εἰδικοὶ ἐπιστήμονες, τοὺς ὁποίους ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ οὔτε κἂν ἔλαβε ὑπόψη.

Διερτυγμένα, ἐπομένως, πῶς εἶναι δυνατό νὰ ἀποστέλλον-ται ἱεράρχες στὸ Ὑπουργεῖο, μὲ συγκεκριμένες ὁδηγίες καί νὰ ἐπιστρέφουν μὲ ὁδεῖα τὰ χέρια;

Ζήτησαν καί δὲν πήραν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο ἡ δὲν ζήτησαν τί-ποτα καί συμφωνήσαν σὲ ὅλα, ὅταν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἦταν νὰ ἀποδομήσουν ὅλα τὰ μὴ ὀρθόδοξα στοιχεῖα τῶν νέων Προ-γραμμάτων;

Ἄν πάλι ἔγιναν ἡ γίνονται διαβουλεύσεις γιὰ ἄλλα θέματα καί ἀντίστοιχες ὑποχωρήσεις ἡ ἀνταλλαγές, ἔχουμε καθήκον, πού ἀπορρεῖ ἐκ τῆς θέσεως εὐθύνης στὴν ὁποία εὐρισκόμαστε, νὰ ὑπενθυμίσουμε στὴν Ἱεραρχία διτ συμβίβασμοι σὲ θέματα πί-στεως καί διδασκαλίας δὲν μποροῦν νὰ γίνουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλη-σία καί μάλιστα συνοδικῶς. Ὅποτε δὲ ἔγιναν καταδικάστηκαν ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἰδίαν Ἐκκλησία. Τὸ θέμα τῆς ὀρθόδοξης διδασκαλίας τῶν ὀρθόδοξων μαθητῶν, πού ἀριθμοῦν πλέον τὸν ἐνὸς ἐκατομμῦριο στὴ Χώρα μας, εἶναι θέμα δόγματος καί ἀληθείας καί δὲν μπορεῖ νὰ μταίνει στὴν ἴδια μοῖρα ἡ νὰ συνδέ-εται μὲ ἄλλα θέματα.

ΕΙΔΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ «ΦΑΚΕΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΗ»

Οἱ «Φάκελοι μαθητῇ» γιὰ τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, πού δό-θηκαν ἐπισήμως στὴ δημοσιότητα καί στὸν ἐκπαιδευτικὸ κόσμο, ἐντείνουν τὸν προβληματισμὸ καί τὴν ἀνησυχία, τὴν ὁποία ἡλθι δια-τυπώσαμε ὡς ΠΕΘ, στὴν κριτικὴ μας γιὰ τὰ νέα Προγράμματα. Ἰδιαί-τερα μὰς ἀνησυχεῖ ἡ πρωτάκουστη φιλοσοφία, πᾶνυ στὴν ὁποία δο-μήθηκε τὸ πολυθρησκειακὸ ἡ πολυθεϊστικὸς τοὺς οικοδόμημα, δη-λαδή «ἐνα ἐνιαῖο πολυθρησκειακὸ μίε-μάθημα γιὰ ὄλους τοὺς μαθητῆς», ἀνεξαρτήτως πίστεως καί, προπάντων, ἀντιθετο μὲ τὴν ἑλληνορθόδοξὴ διδασκαλία καί παράδοση τῶν ὀρθόδοξων μα-θητῶν, ὅταν γνωρίζουν ἄριστα ὅλοι οἱ παροικούντες στὴν Ἱερουσα-λήμ, ὅτι ἡ παράδοση αὐτὴ εἶναι ἐκείνη, στὴ βάση τῆς ὁποίας δομή-θηκε καί διατηρήθηκε ἡ ἐλληνικὴ ταυτότητα καί συνειδηση σὲ χρο-νίους χαλεπούς, ἀλλὰ καί ἡ ἑως τώρα πολιτισμικὴ ἰδιαιοτερότητα καί διαφορὰ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας!

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀνάγκη νὰ βρεῖ πὸ ἀξίόπιστους, ἔγκυρους καί ἀντικειμενικοὺς τρό-πους καί ἐπιλογὲς συμβουλίων καί συνεργατῶν, γιὰ νὰ πᾶρει τὸ θέμα τῆς διδασκαλίας τῶν ὀρθόδοξων μαθητῶν στὴ Χώρα ὑπὸ τὴ δικὴ τῆς συλλογικὴ εὐθύνη, ἐπιτοπτεῖα καί προστασία. Αὐτὸ πού προωθεῖ-ται μεσῶ τοῦ νέου Προγράμματος τοῦ μαθημάτων τῶν Θρησκευ-τικῶν εἶναι πῶς ὅ,τι ὀ,τι καί πιστεύεις εἶναι τὸ ἴδιο καὶ ἐκθέτει καί θὰ ἐκθέσει διακρινόμῃ τὸ ἀνώτερο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι σαφέστατο πλέον ὅτι μεθοδεύεται καί ἐπιδιώκεται νὰ ἐπικρατήσῃ μῖα τάση χριστιανομαχίας καί ὀρθοδοξομαχίας, στὴν ὁποία ἡ Σύνοδος ὀφείλει νὰ ἀντιπράσει μὲ συγκεκριμέναι μέτρα.

Οἱ οἰκοδόμοι τῆς τάσεως αὐτῆς εἶναι σαφές ὅτι ἄρρισαν ἀπὸ τὴν Παιδεία μὲ τὴν μεθοδεύσει καί τὸν σχεδιασμὸ τῆς διδασκα-λίας τοῦ συγκεκριμένου «πολυθρησκειακοῦ μαθητήματος», μῖας διδασκαλίας ἀσαφούς προσανατολισμοῦ, πού ὁδηγεῖ μὲ βεβαί-οτητα τοὺς μαθητῆς τοῦ ἑλληνικοῦ σχολεῖου σὲ θρησκευτικὴ ἀσάφεια, ἀδιαφορία καί ἀποχαύνωση, σὲ θρησκευτικὴ σύγχυ-ση, συγκρητισμὸ καί μνηδενισμὸ, πάντως μακρὰν τῆς ζώσας ἐκκλησιαστικῆς τους παράδοσης. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἐκτελεζ ἔξενο μὲ τὴν ἑλληνικὴ κοινωνία, τὴν ὀρθόδοξὴ πίστη καί τὸ ἑλληνικὸ Σύνταγμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Ἡ ΠΕΘ μὲ κάθε τρόπο καί σὲ κάθε εὐκαιρία, ἐδῶ καί ἔξι συναπτὰ ἔτη, σταθερὰ καὶ ἀταλάντευτα τοῖνξει καί ὑποστηρίζει ὅτι τὰ Προγράμ-ματα αὐτὰ, ὅσο καί τὰ παράγωγά τους, οἱ «Φάκελοι μαθητῆ», δὲν πρέπει καί δὲν μπορεῖ νὰ τὰ προσυπογράψῃ καμιά Χριστιανικὴ, πολὺ δὲ μάλλον, καμιά Ὁρθόδοξὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, διότι σὲ μῖα τέτοια περιπτώσῃ αὐτοαναίρεται καί αὐτοκαρκύνεται, ὡς θε-ματοφύλακας καί ὀρθοτομοῦσα πού εἶναι τῆς ἐν Χριστῷ ἀληθεί-ας καί ὡς ἡ μοναδικὴ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ὁ λόγος εἶναι ἀπλός: Τὰ Προγράμματα αὐτὰ, ὅσο καί ἂν τὰ ἐξωραΐ-ζουν οἱ συντάκτες τους, προκειμένου νὰ πετύχουν τὸ ἐπιθυμῶν γι' αὐτοὺς ἀποτέλεσμα πού εἶναι ἡ ἀποδοχὴ τους ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, οὐσιαστικὰ, φανερὰ καί ἀπροκάλυπτα προπαγανδίζουν μέσω τῆς θεματικῆς παρουσιασεῆς τῆς ὕλης, τὴν ὑπαρξὴ πολλῶν θεῶν, πολλῶν ἀληθειῶν, πολλῶν σωτη-ριῶν, ἐξισώνοντας τὸ μοναδικὸ θεανθρώπινο Πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μὲ τὰ πρόσωπα τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἀνθρωποκα-τασκευασμένων θρησκειῶν τοῦ κόσμου.

Σημειωτέον ὅτι τὰ Προγράμματα αὐτὰ δὲν ἐφαρμόζονται σχεδὸν ποθενᾶ στὴν Εὐρώπῃ καί ἐκεῖ πού πήγαν νὰ ἐφαρμοστοῦν (Μεγά-λῃ Βρετανία), ἀποσύρθηκαν ὡς ἀκατάλληλα καί ἐπικίνδυνα. Δὲν εἶναι λοιπὸν λογικὸ νὰ ἐπιμωθοῦν τὴν ἐφαρμογὴ τους στὴν Ἑλλάδα. Ὅπως δὲν εἶναι λογικὸ ἐπίσης, τὴν ἐπίλυση τῶν λαθῶν τῶν Προ-γραμμάτων νὰ γινῇ μὲ τὴν μετακλίουμεν στὸν Θεολόγο καθηγητὴ δίνοντας ἐτσι συγχωροχάρτι στὰ ἀκατάλληλα καί ἐπικίνδυνα Προγράμματα.

Ὁφείλουν ἀκόμη, ὅλοι νὰ γνωρίζουν ὅτι κανεὶς Φίλην, κανεὶς Γαβρό-γλου, κανεὶς ἄλλος παράγοντας τοῦ ΙΕΠ οὔτε καί κανεὶς ἄλλος, λαϊκὸς ἡ κληρικὸς, ἀπὸ σήμερα καί μεχρὶ τῆς συντέλειας τῶν αἰώνων, δὲν πρόκειται νὰ μειώσει οὔτε μὲ μῖα κεραία, τὴν ἀληθεῖα καί τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ,πῆδητοε καί ἂν κἂνει, ὁ,πῆδητοε καί ἂν πτεῖ, ἀκόμη κι ἂν ἐξοντώσει ἑκατομμῦρια χριστιανῶν.

Οἱ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΑΣ

Νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τοὺς σκοποὺς τοῦ, πού, σύμφωνα μὲ τὸ προηγούμενον Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα (2003) ἦταν νὰ συμβάλει:

• Στὴν ἀπόκτηση γνώσεων γύρω ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ πίστη καί τὴν Ὁρθόδοξὴν χριστιανικὴν παράδοση.
• Στὴν ἀνάπτυξῃ θρησκευτικῆς συνειδησης.
• Στὴν προβολὴ τῆς ὀρθόδοξης πνευματικότητας ὡς ἀτομικοῦ καί συλλογικοῦ βιώματος.
• Στὴν κατανόησῃ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ὡς μέσου νοηματοδότη-σης τοῦ κόσμου καί τῆς ζωῆς.
• Στὴν παροχὴ εὐκαιριῶν στοὺς μαθητῆς γιὰ θρησκευτικὸ προβλή-ματισμὸ καί στοχασμὸ.
• Στὴν κριτικὴ ἐπεξεργασία τῶν θρησκευτικῶν παραδόχων, ἀξιών, στάσεων.
• Στὴ διερεύνηση τοῦ ρόλου πού ἔπαιξε καί παίζει ὁ

Ἐπικρίσεις - Ἀπαντήσεις: Ἀπάντησις τοῦ κ. Ἀντώνη Ἰακ. Ἐλευθεριάδη

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

ἄβυσανίστως καὶ ἐπιπολαίως καὶ ἀπαιδεύτως τὴν πὺν ὠραία γλῶσσα τῆς ἀνθρωπότητας, τὴν ἑλληνικὴν καὶ γλῶσσα. Πιὸ συγκεκριμένα, ἡ χρῆσις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ βασιαντίνης λέξεις «κατάνωσις» μὲ τὴν ἐννοίαν τῆς καταγγελίας, τῆς μνητυῆρις ἀναφορὰς πρὸς μίαν Ἀρχήν, εἶναι παντελῶς ἐσφαλμένη. Ἡ Ἄ. «κατάνωσις» παρ᾽ἐκται ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸν ρ. «κατάνωσις». Τὸ ρῆμα αὐτὸ ὡς δικανικὸς ὁρος συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν προσώπου καὶ γενικήν πράγματος πού δηλώνει τὴν αἰτία (γενική τῆς αἰτίας). Μεταγενέστερα, τὸ ρ. καταγι-νώσκω συντάσσεται καὶ μὲ γενική προσώπου, ἐνῶ ἡ αἰτία τῆς καταδικῆς εὐρίσκειται μὲ ἐμπρόθετο προσδιορισμὸ: ἐπι+δοτ.... Στὴν νεοελληνικὴ τὸ ρῆμα αὐτὸ μεταφράζεται: «καταδικάζω» κάποιον γιὰ τὴ διαπράξη κάποιου ἐγκλημάτων, κάποιος δίκης πράξης». Τὸ ἀφηρημέ-νο οὐσιαστικὸ «κατάνωσις» σημαίνει: «καταδικαστική ἀπόφασις». Τὸ ἀντίθετο τοῦ ρ. «κατα-γινώσκω» εἶναι τὸ ρ. «ἀπο-γινώσκω» καὶ σημαίνει «ἀθωώω» τὸν καταγορεύομενον, καὶ «ἀπὸγνώσις» σημαίνει ἀθωωτική δικαστική ἀπόφασις. Στὸν Κανὼνα 15 τῆς Πρωτοδικεῖας Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως (861) διαβάζουμε «Οἱ γὰρ δι **αἰρεσίν τινά**, παρὰ τὸν ἁγίων Συνόδον ἡ Πατέρων **κατεγνώσμενῃ** ...» ὅπου μὲ τὴν ἔκφραση «αἰρεσίν κατεγνώσμενῃ» δηλώνεται ἡ αἵρεσις πού ἔχει τελεσιδικία καταδικασεῖ ἀπὸ τῆς Συνόδου καὶ τοὺς ἁγίους Πατέρες. Λέγεται καὶ «συνοδικὴ κατάνωσις», δη-λαδή καταδικαστικὴ ἀπόφασις τῆς Συνόδου.

Ἀπὸ ποῦ ἕως ποῦ λοιπὸν ἐφευρέθηκε ἡ Ἄ. «κατά-νωσις», γιὰ νὰ δηλωθεῖ ἡ αἵτησις πρὸς μίαν Ἀρχήν, ἐδῶ σὲ Ἐκκλησιαστικὴ Δικαστικὴ Ἀρχήν, προκειμένη νὰ ἐρευνήθει νομικῶς καὶ κανονικῶς, ἐν εὐσταθείᾳ ἢ ὅχι οἱ καταγγελλόμενες πράξεις; Ἡ ἀντίστοιχὴ λέξή μὲ τὴ δική μας μῆνυσις ἡ ἐγκλησις εἶναι «διάνωσις» ἢ «ἐξέτασις». Καὶ ἡ τελεσιδικιὴ καταδικαστικὴ ἀπόφασις λέγεται «τελεία κατάρσις». Τοὺς δικανικοὺς αὐτοὺς ὁρους βρίσκουμε στὸν πιὸ κάτω Κανὼνα: «ἡ ἁγία σύνοδος... ὥρισε τοῦ λοιποῦ, ἴνα, εἰ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος, ὡς **δόξηεν** ἐπὶ ἐγκλημασί πσι τοῦ οἴκειοι κατεγνώκῳς ἐπισκόπου, πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως καὶ ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐπ’ αὐτῷ **τελείας κατακρίσεως** ... τοῦτον ὑποκείσθαι καθαρῶσει καὶ πάσης ἱερατικῆς ἀποστερείσθαι τιμῆς» (Κανὼν 13).

Ὑστερα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τῆς παρατηρήσεως, εἶναι ἀπορίαν ἀξίον πῶς τὸ ἐν λόγω ἐγγράφον παραλήφθηκε μὲ αὐτὴ τὴ μορφή ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παρανορίας καὶ ἀκολούθως ἀπὸ τὴν Ἀρχιεραρχία-ματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν κἀπῇ τέτοιο συνῆλθεν στὰ ποινικὰ δικαστήρια, θὰ εἶναι διαφορετικὴ τὴν ἔκφραση.

Συμπερασματικὰ, θὰ ἦταν δέξιμα καλῆς θέλησις, ἂν, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὁ ὑποβλητὸν τὴν ἀνωτέρω ἐγκλησὴν τὴν ἀπέσυρε καὶ διορθωμένη κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν καὶ τὸ περιεχόμενον τὴν ἐπανακαθεθεῖ ὡς πρέπει. «Ἄλθως συγγνωσκόμενον οὐκ ἐστὶν λάθος»!

Σημεῖο Δεύτερο

Στὸ δεύτερο σημεῖο τῶν παρατηρήσεων, μὲ ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ κατὰ κυριολεξίαν τρανελαιφικὸ. Καὶ ἐξηγουοίμα ἀμέσως: Στὸ τέλος τοῦ ἄρθρου μου στὸ PRONEWS προκειμένη νὰ δειξῶ πῶς ὁ τότε νεαρὸς Ἀρχιεμμόνδρις νὺν δὲ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βαρ-

θολομαῖος στὴν ἐπιστημονικὴ διατριβὴ τοῦ μὲ θέμα τὴν ἀνάγκη Κωδικοποίησης τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ἐγράφε ἀπολύτως τίποτε ἀπρεπὲς καὶ δυσσεβὲς σὲ βάρος τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ὅπως στήν ὑπ. ἀριθμ. 1 κατηγορία τῆς Κατανόωσις ὁ κληρικὸς κατήγορος διατεινόταν, παρῆθεσα ἓνα μικρὸ τμήμα (κεφ. ΙΙ) ἀπὸ τὴν γνωστὴ «Προθωριανὸν τοῦ Συντάγματος κατὰ στοιχείον» (1335) τοῦ μεγάλου Θεσσαλονικεῖα Κανονολόγου Ἱερομονάχου **Ματθαίου Βλά-σταρη**, σὲ ἔρμηνεϊα: «Ἡ Ἐκκλησία ἐφόδον μεταβλήθη-καν ἐν πολλοῖς οἱ ἀνάγκες τῶν τέκνων τῆς, ὅχι μόνο δύναται, ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ **προσαρμόσει** τὴν νομοθεσίαν τῆς πρὸς τῖς νέες αὐτὲς ἀνάγκες, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τροποποιούσα ἢ καὶ καταργούσα τοὺς εἰς ἄχρησι-αν περιελθόντας ἀνεφαρμόστους καταστάνας κανό-νες, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλληλ προβάιουσα στὴ θέσιπιση νέων κατὰ τὴν ἄλληλ προβάιουσα στὴ θέσιπιση νέων κατὰ τῖς ἀνάγκες τῶν πιστῶν τῆς».

Ὁ π. Χρυσόστομος στὸ ἀπαντητικὸ τοῦ κείμενο στὴ «Χριστιανικὴ Σπίθα» ἐπαναλόμην ἐπακριβῶς κατὰ τὸν πᾶνιν λόγια τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη. Μέχρι ἐδῶ κανέ-νας φύλος. Ἀπὸ τὸ πουνεῖα, ὁμως, διαβάζουμε μία πα-ρένεση μὲ σ.σ., δηλαδὴ ὁμολοίωσι τοῦ συντάκτη τοῦ ἄρθρου τῆς Σπίθας, μὲ τὴν ὁποία πληροφορεῖται σὰ καλὰ καθοούμενα ἡ καὶ καταργούσα τοὺς εἰς ἄχρησιαν περιελ-θόντας ἀνεφαρμόστους καταστάνας κανόνες, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλληλ προβάιουσα στὴ θέσιπιση νέων κατὰ τῖς ἀνάγκες τῶν πιστῶν τῆς. Ὁ π. Χρυσόστομος εἶχε προφανῇ πρόθεσι νὰ συνδέσει τὴν Ἄκωσι τῆς Κων-σταντινουπόλεως μὲ τῖς ἁμαρτίες, τὴν ἀποστασίαν τῶν ποιμένων καὶ τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸ θεῖο Θέλημα, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης μὲ τῖς θῆθεν ἀπαρόδοτες θεωρίες του περὶ Ἱερῶν Κανόνων. Ἐχομε προφανῶς καὶ ἐδῶ ἐφαρμογὴ τῆς πα-ροιμίας: «ράβδος ἐν γυνίᾳ, ἄρα βρέχει». Σὲ μία καλὴ πο-σὶ τῆς ὁμως κριτικῇ φωνοίᾳς συλλογιστικὲς δὲν ἔχουν καμιά ἀπολύτως θέσι.

Σημεῖο Τρίτο

Ὁ σεβαστὸς ἄρθρογράφος τῆς «Χριστιανικῆς Σπί-θας», στρέφοντας 180 μοῖρες τὴ σκέψην καὶ καὶ ἀποδε-χόμενος τῶρα τὴν αὐθεντικότητά τῶν λόγων τοῦ Μ. Βλάσταρη, προχωρεῖ σὲ ἓνα νέο σχολιασμὸ τῶν διαπι-στῶσεων τοῦ Θεσσαλονικεῖα Κανονολόγου, αὐτὴ τὴν φορὰ ἐπισημαίνοντας τὴ «διαφορὰ ὕψους» μεταξὺ Βλάσταρη-Βαρθολομαίου. Φύγαμε ἐστὶ ἀπὸ τὴν κατηγο-ρίαν τῆς ἐτεροδόξης τοῦ Πατριάρχου καὶ πᾶμε τῶρα νὰ προβοῖμε σὲ ἀξιολόγησι τοῦ λεκτικοῦ ὕψους τῶν δύο συγγραφέων. Γράφει, λοιπὸν, ὁ π. Χρυσόστομος: «Στὴν περίπτῳσι αὐτὴ θὰ παρακαλοῦσα τοὺς ἀγαπη-τούς ἀναγνώστας τῆς ἱστοσελίδος νὰ προσέξῃ μὲ πόσο σεβασμὸ ἐκφράζεται ὁ ἀείμνητος κανονολόγος Ματθαῖος Βλάσταρης γιὰ τοὺς ἱ. Κανόνες. Ἄς διαβά-σουν ἐν συνεχείᾳ πιὸ κάτω, στὸ παρὸν κείμενο, τὶ ἐγράψε ὁ Πατριάρχης μας γιὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνες καὶ ἂς συγκρίνουν τὸ ὕψος τῶν λόγων του, ποὺ εἶναι κατα-χωρημένοι στὴν ἐπιστημονικὴ τοῦ Διατριβῆ: «Δὲν δύ-νανται», γράφει, «νὰ ἐφαρμοσθοῦν σήμερον καὶ πρέ-πει νὰ τροποποιηθῶν ἡ διατάξις αὐτὴ ἀναλίσκουσαι τὶς σχέσεις τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιάνων πρὸς τοὺς ἐτερο-δόξους καὶ ἐτεροθρήσκους. Περισσότερα ἀγάπη πρέ-πει νὰ "ἀρδεύσι" πολλὰς κανονικὰς διατάξεις πρὸς "ζωογονίαν". Ἐπιβάλλεται τροποποιήσις ὁρισμένων

διατάξεων ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον καὶ ρεαλιστικότε-ρον. Ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ ζῇ ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου».

Καὶ ὁ ὁξυδερκὴς ἀναγνώστης τῆς «Σπίθας» παίρνει τὰ δύο κείμενα, τοῦ Βλάσταρη καὶ τοῦ Βαρθολομαίου, καὶ τὰ βάζει τὸ ἓνα δίπλα στὸ ἄλλο.

Διαβάζει στὸν Βλάσταρη: «Ἡ Ἐκκλησία, ἐφόσον με-ταβλήθηκαν ἐν πολλοῖς οἱ ἀνάγκες τῶν τέκνων τῆς, ὅχι μόνο δύναται ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ προσαρμόσει τὴν νο-μοθεσίαν τῆς πρὸς τῖς νέες αὐτὲς ἀνάγκες, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τροποποιούσα ἢ καὶ καταργούσα τοὺς εἰς ἄχρη-σιαν περιελθόντας ἀνεφαρμόστους καταστάνας κανό-νες, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλληλ προβάιουσα στὴν θέσιπιση νέων κατὰ τῖς ἀνάγκες τῶν πιστῶν τῆς».

Διαβάζει τῶρα στὸν Βαρθολομαῖο: «Δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθοῦν σήμερον καὶ πρέπει νὰ τροποποιηθῶν ἡ διατάξις αὐτὴ ἀναλίσκουσαι τὶς σχέσεις τῶν Ὁρθοδό-ξων Χριστιάνων πρὸς τοὺς ἐτεροδόξους καὶ ἐτεροθρή-σκους. Περισσότερα ἀγάπη πρέπει νὰ "ἀρδεύσι" πολλὰς κανονικὰς διατάξεις πρὸς "ζωογονίαν". Ἐπι-βάλλεται τροποποιήσις ὁρισμένων διατάξεων ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον καὶ ρεαλιστικότερον. Ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ ζῇ ἐκτὸς τόπου καὶ χρό-νου».

Κάποιος ποῦ διαβάζει αὐτὰ τὰ δύο κείμενα συγκλίνει εὐκόλῃ στὸ συμπέρασμα πῶς ὁ νεότερος χρονικὰ συγ-γραφεὸς ἔχει ἐπηρεασεῖ ἀπὸ τὸν παλαιότερο πού στὸν χῶρο τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἔχει μέχρι σήμερα διακε-κρίμενη θέσι στὴν Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ θεωρεῖται αὐθεντία. Τὰ συμπεράσματα πλέον ἀνήκουν στοὺς ἀναγνώστες.

Πρὶν ὅμως κλείσωμε θὰ ἦταν λάθος καὶ παράλειψῃ ἐκ μέρους μου ἂν δὲν ἐπαινοῦσα τὸν π. Χρυσόστομο πού ἐγράψε: «Βρήκα (ἐν. στὸν Βλάσταρη) χωρία τὰ ὁποῖα μολὼν γιὰ τὴν διαχρονικὴ ἀξία τῶν ἱ. Κανόνων καὶ λένε, ὅτι εἶναι ἰσοκύριοι μὲ τὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιον, εἰ εἶναι προτι-μότεροι τῶν νόμων τοῦ κοινοῦ νομοθέτου, ὅτι ἔχουν τὴν χρησιμότητα πού φωτὸς γ'! αὐτοὺς πού πορεῖονται στὸ σκοτάδι, καὶ ὅτι οἱ περιφρονούντες ἡ παραβιάζον-τες αὐτοὺς ἐπισύρουν ἐπάνω τους ἀράς καὶ ἀναθέμα-τα».

Ἀσφαλῶς μὲ αὐτὴν τὴν κατηγορηματικὴ διατύπωσι ὁ κανονολόγος Βλάσταρης, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀρθό-δοξοι κανονολόγοι, ἀναφέρονται στοὺς δογματικούς ἱεροὺς Κανόνες ἢ ἀλλιῶς ὀνομαζόμενους «ῥους» τῆς Πίστεως, πού θεσιπίζονται ἀπὸ τῖς ἐπτὰ (7) Οἰκου-μενικὲς Συνόδους καὶ εἶναι ἰσοκύριοι καὶ ἰσοδύναμοι μὲ τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀλλωστε, ἡ ἁγία Γραφή, ἐξω καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι μία ἀπλή συλλογὴ κειμένων καὶ ὅχι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.

Κάθε προτεινόμενη τροποποίησι ἡ κατάργησις ἱερῶν Κανόνων ἀναφέρειται μόνο στίς ἱστοριοτικὲς ἀνάγ-κες μίᾱς τοπικῆς ἢ τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

Νὰ μὴ ἐσχάμε ὅμως, κἱ ἐστὶ τελειώων, πῶς κάθε ἀλλαγῇ, τροποποίησι ἢ θέσιπιση ἱερῶν Κανόνων γίνε-ται κατὰ Ἀποστολικὴν Διάταξι ἀπὸ μία Τοπικὴ ἢ Οἰκου-μενικὴ Σύνοδο Ἐπισκόπων.

Σημείωσις:

* Ὁ κ. Ἀντώνης Ἰακώβου Ἐλευθεριάδης εἶναι Καθη-γητὴς ὁρ. Φιλολογίας καὶ Θεολόγος.

Ἐπικρίσεις - Ἀπαντήσεις: Ἀνταπάντησις Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Πήχου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

ποιο ραδιοφωνικὸ σταθμὸ τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος μιλοῦσε γιὰ κάποιες μοναχῆς, οἱ ὁποῖες ἐπηρεασμένες ἀπὸ κάποιο μοναχὸ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἐσφιγμένης, κατὰ σάβκα ἀδελφῶ τους, ἀμφισβητούσαν τὴν ἐγκυρό-τητα τῶν μυστηρίων τῆς νεοημερολογιτικῆς Ἐκκλησίας κ.λπ. κ.λπ.. Παραπομπὴ καμιά.

Πιὸ κάτω, στὸ σὺχλόδι 3, γιὰ νὰ διαισείσῃ τὴν ἔκφρασι τῆς «Κατανώσεως...» «σκανδαλίως συνειδηθεύσε», παραθέτει περιστατικὸ σκανδαλισμοῦ τοῦ θαυματουργοῦ προκατόχου μου στὴν ἡγεμονία τῆς ἱερᾶς Μονῆς Λογινοβάρας οὐσίῳ Γένουσιου Φιλοθέου Ζερβάκου· ὅτι δῆθεν ὁ ὁσιος σκανδαλίσθηκε ἀπὸ τὴν ἐπικεικὴ στάσι τοῦ οὐσίῳ Νικολάου Πλανᾶ ἐναντι ἐνὸς μεθύδου(;) ἱεροψάλτου τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἐλσαίου. Ποίος ἦταν ὁ μέθυσος αὐτὸς ψάλης; Ἐκεῖ γνωρίζουμε ὅτι ἐψάλλον οἱ ἅγιοι τῶν γραμμάτων» μὰς Ἀλέξανδρος Πατριαδια-μάντης καὶ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης. Ἀπὸ ποῦ ὁ ἀρθρογράφος πήρε τὴν πληροφορίαν; Δὲν παρατίθεται στὸ ἄρθρο του καμμία παραπομπή. Ξερεῖ ὅμως ὁ κ. Ἐλ. νὰ ζητῇ παραπομπές ἀπὸ τὸν συντάκτη τῆς «Κατα-νώσεως...».

Γιὰ τὸ πλῆθος τῶν παραπομπῶν, πού ὑπάρχουν στὴν «Κατάνωσι...» καὶ πού θεμελιώνουν τὸ ἀντιγίρ-ρητο τῶν ἐτεροδόξασκάλων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρ-χου, δὲν λέγει τίποτε ὁ κ. καθηγητῆς. Δὲν τῖς εἶδε; ἢ τῖς εἶδε καὶ τῖς προσεπάρσε; Ἐκτὸς καὶ ἂν βλέπῃ ὅσα θέλει.

3. Γιὰ νὰ στηρίξῃ ὁ ἀρθρογράφος τὴν θέσι του περὶ τῶν ἱ. Κανόνων, ἐπικαλεῖται φράσι τοῦ ἀείμνηστου κα-νονολόγου ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου, ὁ ὁποῖ-ος ἔλεγε χαρακτηριστικὰ ὅτι καὶ ἱ. Κανόνες στὰ χερία τῶν κακοβούλων γίνονται «κανόνι», γιὰ νὰ ἐξοντώσουν τοὺς ἀνπίπλους τῶν!». Πολὺ ἐπιλεκτικὰ χρησιμοποίη-σι τὴν γνώμη τοῦ π. Ἐπιφανίου περὶ τῶν ἱ. Κανόνων ὡς «κανονίων», ἀποκρύπτει ὁμως –σκοπίμως ἴσως– τὴν προσήλωσι τοῦ στοὺς ἱεροὺς Κανόνες καὶ ιδιαίτεράς τὴν θέσι τοῦ ἀείμνηστου ἀνδρὸς περὶ τοῦ Οἰκουμει-νικοῦ καὶ περὶ τῶν συμπτροσυχῶν. Ὁ ἅγιος αὐτοῦς κλη-ρικὸς ἦταν σφόδρα - σφόδρα ἐναντίον τῶν συμπτρο-συχῶν ὀρθοδόξων μετὰ αἰρετικῶν. Γιατὶ ὁ κ. Ἐλ. ἀπο-κρύπτει αὐτὴ τὴν ἀλήθειαν; Ἐξ ἄλλου ἡ συνειδησίς μας δὲν καταμαρτυρεῖ κακοβουλίαν ἐναντι τῆς αὐτοῦ εἰσαίσ-της Παναγιώτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου. Ἀπεναντίως μάλιστα τὸν τιμῶμε δεινῶ-ς καὶ εὐχόμεθα ὑπὲρ Αὐτοῦ. Ποῦ κολλεῖ αἱ κακοβου-λία στὴν χρῆσι ἐκ μέρους μας τῶν ἐν τῇ «Καταγνώ-σει...» ἱερῶν Κανόνων;

4. Ὁ παναγιώτης κ. Βαρθολομαῖος πρὶν 47 χρόνια εἶχε ζητήσει στὴν διδακτορικὴν τοῦ διατριβῆ τὴν κατάργη-σιν τῶν ἱ. Κανόνων καὶ τῶν κανονιστικῶν Διατάξεων πού ἀναφέρονται στίς συμπτροσευχῆς μὲ τοὺς αἰρετικούς. Καὶ ὁ κ. Ἐλ., γιὰ νὰ στηρίξῃ τὴν θέσι αὐτὴ τοῦ Οἰκουμεινικοῦ, ἐπικαλεῖται σὲ ἔρμηνεία καὶ χωρίς, ἐννοεῖται, παραπομ-πὴ **τῶν ὁποῖα ἀκόμη περιέμεινον μὲ ταυτόχρονη παράθεσι καὶ τοῦ κειμένου στὸ πρωτότυπο**» ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν «Προθωριανὸν τοῦ Συντάγματος κατὰ στοιχείον» (1335) τοῦ μεγάλου Θεσσαλονικεῖος κα-

νονολόγου κληρικῶ τοῦ 14ου αἰῶνος Ματθαίου Βλά-σταρη, τὸ ἐξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία, ἐφόσον μεταβλήθηκαν ἐν πολλοῖς οἱ ἀνάγκες τῶν τέκνων τῆς, ὅχι μόνο δύναται, ἀλλὰ καὶ ὀφείλει νὰ προσαρμόσει τὴν νομοθεσίαν τῆς πρὸς τῖς νέες αὐτὲς ἀνάγκες, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ τροπο-ποιούσα ἢ καὶ καταργούσα τοὺς εἰς ἄχρησιαν περιελ-θόντας ἀνεφαρμόστους καταστάνας κανόνες, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλληλ προβάιουσα στὴν θέσιπιση νέων κατὰ τῖς ἀνάγκες τῶν πιστῶν τῆς».

Διαβάσαμε ὅλη τὴν «Προθωριαν...» προσεκτικὰ, ἀλλὰ πουνεῖα δὲν συναντήσαμε τὸ παραθῆμενο ἀπό-σπασμα. Ἐδῶ ὄντως χρειαζόταν παραπομπή. Γιατὶ πα-ρελείφθη; τὴν περιέμεινον ὅπωςδῆποτε. Ἀναμεινόντες λοιπὸν τὴν παραπομπήν καὶ τὸ ἀπόσπασμα στὸ πρωτό-τυπο δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ δεχθόμεν ὡς οὐσιώ. Στῇ συνεχείᾳ παρακαλοῦμε τὸν ἀναγνώστη νὰ προσέξῃ μὲ πόσο σεβασμὸ ἐκφράζεται ὁ ἀείμνητος Βλάσταρης γιὰ τοὺς ἱ. Κανόνες, τοὺς καρποὺς αὐτοὺς τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ μὲ τί ἱαμὸ καὶ σὺθδδες ὕψος ἀναφέρε-ται σ' αὐτοὺς στὴν ἐπιστη-μονικὴ τοῦ διατριβῆ ὁ μετέ-πειτα πατριάρχης κ. Βαρθο-λομαῖος. «Δὲν δύνανται», γράφει, «νὰ ἐφαρμοσθοῦν σήμερον καὶ πρέπει νὰ τρο-ποποιηθῶν ἡ διατάξις αὶ κανονίζουσαι τὰς σχέσεις τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιάνων πρὸς τοὺς ἐτεροδόξους καὶ ἐτεροθρήσκους. Περισσότερα ἀγάπη πρέπει νὰ "ἀρδεύσι" πολλὰς κανονικὰς διατάξεις πρὸς "ζωογο-νίαν". Ἐπιβάλλεται τροποποιήσις ὁρισμένων διατάξεων ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον καὶ ρεαλιστικότερον. Ἡ Ἐκκλη-σία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ ζῇ ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου». Τὸ αὐθάδες καὶ ἱαμὸ αὐτὸ ὕψος ὁ ἀρθρογρά-φος κ. Ἐλ. τὸ χαρακτηρίζει διὰ τῶν ἐξῆς: «Ὁ σεβαστὸς ἐρευνήτης μὲ σεμνότητα καὶ διάκρισι, ὅπως ἀρμόζει σὲ ἐπιστήμονα, λέει ὅτι "ὁρισμένες διατάξεις" ἱερῶν Κανό-νων πρέπει νὰ τροποποιηθῶν, ὅχι νὰ καταργηθῶν ἢ νὰ καταστοῦν ἄκυρες...». Γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὁμως σεμνό-τητα καὶ διάκρισι ἐπιστημονικὴ ἢ κρινόμενη πρῶσι τοῦ Παναγιωτάτου, πρέπει νὰ ὑποστῇ πολὺ «μακιγιάζ». Ἀφῆνω ὅμως τὰ σχόλια στοὺς ὁξυδερκεῖς ἀναγνώστες σας. Ἡ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας κεφαλὴ εἶναι ὁ Ἐσθάνθω-πος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὴν ὁποία «συγκροτεῖ τὸ πανά-γιον Πνεῦμα», εἶναι δυνατόν «νὰ ζῇ ἐκτὸς τόπου καὶ χρόνου»; Δὲν κατεβύθη τὸ ἅγιο Πνεῦμά τὴν Ἐκκλησί-αν τοῦ Χριστοῦ; Τὶ λόγια εἶναι αὐτὰ;

5. Ὁ κ. Ἐλ. ἀνέλαβε ἐργολαβικῶς τὴν ὑποστήριξι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου. Ἦταν, ἂν δὲν κᾶνω λάθος, συνυπότροφοι ἡ συνοικεῖσσι σὲ πα-πικὸ πανεπιστήμιον στὴν Ῥώμην κατὰ τὴν δεκαετία τοῦ '60. Ἐκεῖ εἶχαν συνδεθῇ δι' ἄρκητον φιλίας. Στὴν προσ-πάθειά του λοιπὸν νὰ στηρίξῃ ὡς φίλος τῖς θέσεις τοῦ Παναγιωτάτου, χρησιμοποίη-σε δεκανίκι τῆς νομικῆς σκέψεως τῆς Πολιτείας. Ἐπικαλεῖται μία ἀπόφασι τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλ. Σ.τ.Ε. 3003/2014, ὅλου.) ἡ ὁποία κάνει διάκρισι τῶν ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων σὲ δογματικούς καὶ διοικητι-κούς. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀπόφασις εἶναι γιὰ τὴν Πολιτεία. Γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἰσχύουν ἐξ ἴσου, ἰσοκύριως, καὶ οἱ δογματι-κοὶ (οἱ ὅροι) καὶ οἱ διοικητικὲς διατάξεις (οἱ ἱ. Κανόνες). Γιὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνες ἰσχύει αὐτὸ πού ὁ ἴδιος ὁ κ. Ἐλ. ἀναφέρει: «Οἱ ἱεροὶ κανόνες εἶναι τὰ ἱστία καὶ τὸ πηλόδι τῆς "νοτιῆς νύκτος", τὴν τροπὴ καὶ τὴν κατεύθυνσι καὶ τὴν ρυθμίσι τῶν ὁποίων ἐλέγχει καὶ κατεβύνει τὸ Ἅγιο Πνεῦ-μα». Γιὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς ταγούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὄντως ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, οἱ ἱ. Κανόνες εἶναι ἰσοκύ-ριοι τῶν δογματικῶν ὀρων καὶ ἀποτελοῦν πέρασ πάσης ἀντιλογίας. Γι' αὐτὸ ἐξ ἄλλου καὶ ὁ Παναγιώτατος, μπροστὰ στὸν κίνδυνον νὰ τοῦ πᾶρῃ ὁ πατριάρχης Μό-σχας τὰ πρωτεία, χρησιμοποίη-ε καὶ καλὰ κάνει– τὸν ΚΗ' Κανὼνα τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (451 μ.Χ.), πού κατοχυρώνει τὰ πρωτεία τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Καὶ εἶναι ἀνυποχώρητος σ' αὐτὸ. Γιατὶ ὅμως, ἐνῶ σέβε-

ται καὶ ὑπερασπίζεται αὐτὸν τὸν ἱ. Κανὼνα πού τὸν διευ-κολύνει, ἀσεβεῖ στοὺς ἱ. Κανόνες ἐκείνους πού καθορί-ζουν τῖς σχέσεις τῶν Ὁρθοδόξων μετὰ τῶν ἐτεροδόξων καὶ τῶν ἄλλοθρήσκων; Γιατὶ κανεὶ διάκρισι μετὰ τῶν ἱ. Κανόνων καὶ ἄλλους μὲν καταστρατηγῇ ἄλλους δὲ ὑπερ-υπώνει ὡς λάθρα ἄγίων; Γιατὶ δύο μέτρα καὶ δύο σταθμὰ; Μήπως ἐδῶ ἔχουν ἐφαρμογὴ τὰ λόγια τοῦ π. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου περὶ «κανονίων» καὶ χρη-σιμοποιεῖ ὁ Παναγιώτατος τὸν κανὼνα αὐτὸν ὡς «κανό-νι» ἐναντίον τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ του;

Ἐπικαίρο εἶναι νὰ ἀναφέρουμε ἐδῶ τὴν πίστι τοῦ ἁι-οῦμου μητροπολίτου Φλωρινῆς Ἀλυγουστίνου περὶ τῶν ἱ. Κανόνων: «Οἱ ἱεροὶ Κανόνες εἶνε φωτεινοὶ δείκταις τῆς πρὸς τὰ ἄνω πορείας. Εἶνε χαλινοὶ τῶν κτηνωδῶν ὀρέ-ξεων τοῦ ἀνθρώπου. Εἶνε πηδάλιον ἐν μαρινόμῃ θα-λάσσῃ. Εἶνε, διὰ νὰ φέρω-μεν Ἀγιογραφικὴν εἰκόνα, ὁ φραγμός, τὸν ὁποῖον ἔθεσε περίξ τοῦ θεοφυτεῦτοῦ Ἀμπελίου ὁ Κύριος, ἴνα μὴ ἄγρια ζῶα, ἀλώπекες καὶ μονοῖ, εἰσελάουνον καὶ κα-τατρώωνον τοὺς καρποὺς καὶ ἐκτίνδασσον τὰς ρίζας. Οἱ ἱεροὶ Κανόνες ἡ νόμις τῆς Ἐκκλησίας εἶνε, διὰ νὰ ἐνδυσμθώμεν καὶ τὴν προ-νομίαν ἡμῶν σοφίαν, ὡς τὰ ἰσχυρὰ τεῖχιν τῶν πόλε-ων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἰστέμε-νοί κἱ γενναῖοι ἀγωνισταὶ

ἀποκροοῦνται δὲ πηθόμενοι τῶν βαρβάρων. Ἄγου τεῖχων αἱ ἀρχ

'Η ανάγκη Θεολογικῶν Σχολῶν με ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΗΣ 1ης ΣΕΛ.

μπορούσε να νοεῖται κάτι ἄλλο ἀπὸ τὴ Γερμανία. Ἐτοί, τὸ ὅλο ἑλληνικὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ἀπέτελεσε πιστοτάτῃ μίμηση γερμανικῶν καὶ γερμανογενῶν προτύπων[5].

Συνεργοὶ τῶν Βασιρῶν σ’ αὐτὴν τὴν προσπάθεια βρέθηκαν οἱ ὁπαδοὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ιδέας, σπουδασμένοι στὴ Δύση καὶ δυτικίζοντες, **μιά μειοψηφία φυσικὰ μέσα στὸ πληθυσμικὸ σύνολο** –ὁ λαὸς στὴν πλατεῖα διαστρωμάτωσιν τοῦ ἔβλεπε πάντα με δυσπιστία τὴ «Φραγκιά», **ἀλλὰ ποὺ εἶχαν τὴν πολιτικὴ δύναμη νὰ ἐπιβάλουν τὴ βούλησίν τοὺς.**

Αὐτὸς ὁ στόχος συνδέθηκε ἄμεσα στὴν πράξῃ με τὴν κατάρτιση τῶν καθηγητῶν τοῦ Ἰδρύματος. Ὁ Mauger ὁμολογεῖ ἀπροκάλυπτα, ὅτι μέσα στὸ πρόγραμμά των Κυβερνῶντων ἦταν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἡ ἀποστολὴ νέων, **κατὰ προτίμησιν τέκνων Ἀγωνιστῶν**, γιὰ νὰ σπουδᾶσουν στὸ Μόναχο, ὥστε ν’ ἀναλάβουν τὴν πνευματικὴ ἡγεσία τῆς Χώρας [6].

Ἡ Ἀντιβασίλεια, πάντως, ἐδραίωσε τὸν συγκεντρωτικὸ κρατικὸ ἔλεγχον στὰ ἐκπαιδευτικὰ πράγματα. Ἡ παιδεία (καὶ ἡ θρησκειολογία) ἐντάχθηκε στὰ πλαίσια τῆς κρατικῆς σκοποθεσίας καὶ μεταβλήθηκε σέ ὑπηρετικὴ τὴν ἐπιδιώξεων τῆς κρατικῆς ἰδεολογίας[7], ὅπου πρῶτα ἀποεκκλησιοποιήθηκε, γιὰ νὰ καταστήτῃ ἐπὶ δυνatὴ ἡ κρατικοποίηση καὶ ἐκκοσμίκευσίς της. Καὶ αὐτοὶ οἱ Κληρικοὶ, ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν στὴν ἐκπαίδευση, θὰ εἶναι ἀπὸ κρατικὸ ὑπάλληλο, ποὺ θὰ καλοῦνται νὰ διακονοῦν ὅχι τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς λαὸ το Θεοῦ, ἀλλὰ τὸ Κράτος καὶ τὴν ἰδεολογία τοῦ[8].

Οἱ προϋποθέσεις αὐτὲς ἴσχυσαν καὶ στὴ δόμησιν τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου καί, φυσικὰ, καὶ στὴ συγκρότησιν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ συμπεριλήφθηκε ἀνάμεσα στὶς Σχολὰς τοῦ, ὡς πρώτη μάλιστα στὴν ἀπαριθμότη τοὺς[9]. Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὀργανώθηκε σύμφωνα με τὰ πρότυπα τῶν Γερμανικῶν Πανεπιστημίων, ἐφαρμόζοντας πιστὰ τὰ γερμανικὰ προγράμματα[10]. Οἱ Θεολογικὲς σπουδὲς διαίρεθῆκαν στούς τέσσερις γνωστούς στῇ Γερμανία τομεῖς: ἐρμηνευτικὸ, ἱστορικὸ, συστηματικὸ καὶ πρακτικὸ με ὅλη τὴν σχολαστικὴ διάρθρωσὶ τούς. Βέβαια δὲν ὑπάρχουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἐνός (οἰ καθῆκον) εἶναι ἀόριστος «τῆς Θεολογίας»[11], ἀλλὰ εἶναι εὐδιάκριτὴ ἡ ἀντιστοιχία.

Ἡ ἐπιλογή τῶν πρώτων καθηγητῶν ἔγινε καὶ **αὐτὴ με πολιτειακὰ κριτήρια**. Ἀναζητήθηκαν σέ δύο κατευθύνσεις. Πρῶτα στούς εὐρωπαϊκόντες, γιατί ἀνάμεσα τούσιν ὑπῆρχαν καὶ κληρικοὶ –θεολογοί, πρόθυμοι νὰ συμπεράξουν στὸν ἐξευρωπαϊσμό τοῦ νέου Κράτους. Συγκλονιστικὴ ἐπιβεβαίωσις τῆς διακριθῶσεως αὐτῆς εἶναι ὁ πεισματικὸς ἀποκλεισμός ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Κων. Οἰκονόμου. Δεύτερο στούς γερμανοσπουδαμένους. Ἡ μεγάλη ἀνάπτυξι μάλιστα τῶν θεολογικῶν σπουδῶν στῇ Γερμανία καὶ ἡ πρωτοπορία τῶν γερμανικῶν Πανεπιστημίων σ’ αὐτὸ τὸ χωρὸν θὰ ἐπιβάλουν τὴ νοοτροπία, ὅτι δὲν μπορεί νὰ γίνει κανεὶς καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἂν δὲν ἔχει κάμει σπουδὲς καὶ στῇ Γερμανία. Ἐπιβεβαίωσις αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ γιὰ τὸν 19ο αἰῶνα εἶναι περιπτώσεις Καθηγητῶν, ποὺ εἶχαν σπουδάσει σέ κάποιο ἄλλο «ἐξωτερικόν» (λ.χ. Ρωσία), ἀλλὰ θεωρήθηκε ἀπαραίτητὸ νὰ περάσουν καὶ ἀπὸ τὴ Γερμανίαν[12].

Οἱ πρώτοι θεολογοὶ καθηγητῆς ἦταν τρεῖς, δύο τακτικοὶ καὶ ἓνας ἐκτακτός. Οἱ τακτικοὶ ἦσαν: 1) **Ο Ἀρχιμ. Μισαήλ Ἀποστολίδης (1789 – 1862)**[13], συνδεδεμένος στενὰ με τὸν Βασίλεα ὡς διδασκαλὸς τοῦ στὰ Ἑλληνικά. Ἰερατεῦσάντα πολλὰ χρόνια στὴν Εὐρώπῃ (Τεργεστή), ἔκαμε συστηματικὲς σπουδὲς στὸ Μόναχο, « ἵνα ἐγκύβηθ βαθεῖνον εἰς συστηματικὴν σπουδὴν τῶν θεολογικῶν ἐπιστημῶν» [14]. **Ἔμεινε πάντα πιστός στὸν Ὄθωνα καὶ τὴν πολιτειακορτία** καὶ εἶναι γνωστὴ ἡ ἀνάμειξί τοῦ στὴ «λύση» τοῦ ἑλλαδικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προβλήματος στὰ 1850, ὡς καὶ οἱ ἐναντίον τοῦ ἐπιθέσεις[15]. 2) **Ο Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φαρμακίδης (1784–1860)**[16], συναρχητικόντας με τὸν Mauger τῆς πρακτικότηματικῆς ἑλλαδικῆς αὐτοκεφαλίας καὶ ὢλων τῶν κατοπινῶν ἐξελίξεων, σπουδᾶσε ὡς ὑπότροφος τοῦ Λόρδου Γκιλφορδ ᾗδ ἀπὸ τὸ 1819 στὸ Göttingen[17]. Παρόλο ποὺ μία χρόνια φαρυγνίτιδα δὲν τοῦ ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ διδάξῃ, ἐκλέχθηκε καθηγητῆς παραμένοντας καὶ Α΄ Γραμματεὺς τῆς Συνόδου. Διδάξῃ μὲν ἐλάχιστα[18], ἀλλὰ με τὸ κύρος καὶ τοῦ πανεπιστημιακοῦ Καθηγητῆ ὑπῆρξε ὁ ἐπισημότερος **φορέας προτεσταντικῶν ιδεῶν**, τῆς ὁποῖες ὑποστήριξε με συνέπεια στὰ συγγράμματα τοῦ καὶ στὴν ὀλη δρᾶσιν τοῦ στὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. 3) **Ο Κων. Κοντογόνυης (1812–1878)**[19], προστατεύομενος τοῦ Μ. Ἀποστολίδου, σπουδᾶσε ἀπὸ τὸ 1830 στὸ Μόναχο καὶ τὴ Λειψία, προτεσταντικὴ θεολογία. Ὅταν διορίσθηκε, ἦταν ἐκτακτὸς καθηγητῆς στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολῇ καὶ ἐντεταλμένος με παραδόσεις στῇ Θεολογικῇ.

Εἶναι γεγονός, ὅτι πολὺ ἐλλιπέστερα ἀπὸ τίς ἄλλες Σχολὰς λειτουργοῦν στὶς πρῶτες δεκαετίες τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ. Μέχρι τὸ 1864 διδάσκαν σ’ αὐτὴν ἓνας ἢ δύο καθηγητῆς. Ἀπὸ τὸ 1852 μέχρι τὸ 1864 ὑπῆρχε ἓνας μόνον καθηγητῆς, ὁ Κ. Κοντογόνυς, ποὺ διδασκε σκεδὸν ὅλα τὰ θεολογικὰ μαθήματα. Ἡ ἐπιρροὴ τῶν θεολογῶν καθηγητῶν, μικρότερη μέσα στὸ Πανεπιστήμιον καὶ μεγαλύτερη στὴν ἐξωπανεπιστημιακὴ τους δράση (ὁμίλεις, περιοδικὰ κ.τ.)[20], θὰ αὐξήσῃ, ὅταν ἡ Σχολὴ θὰ ὀργανωθεὶ καλύτερὰ στὴ δεκαετία τοῦ 1870. Στὸ μεταῶς διδάσαν σ’ αὐτὴν μερικὰ ἀκόμη πρόσωπα ἐπιλεγμένα με ἀνάλογο κριτήρια: 4) Ὁ Δαμνίου Ἀλβιερόπουλος, σπουδασμένος στῇ Γερμανία, διδάξῃ ἐς ἑκτακτὸς (1852-56)[21]. 5) Ὁ Διονύσιος Κλεόπας[22] με σπουδὲς στὸ Βερολίνο καὶ τὴ Λειψία, διδάξῃ ἐς τακτικὸς μόνο ἔτος (1856/57). 6) Ὁ Παναγ. Ρομπότης[23], με σπουδὲς πρῶτα στὴν Πετροῦπολιν καὶ ἔπειτα στὴ Γερμανία, ἔμεινε ἐκτακτός γιὰ μιά δεκαετία (1858-1868) καὶ μετὰ διδάξῃ ἐς τακτικὸς (1868-1875)· 7) Ὁ Ἀλέξ. Λυκούργος[24], με σπουδὲς στὴ Λειψία, τὴ Χάλλαν καὶ τὸ Βερολίνο, διδάξῃ μόνο στὰ ἐτῆ 1864–1866, γιὰ μετὰ ἐκλέχθηκε μητροπολίτης. **Με τοὺς διορισμοὺς τοῦ Θεοκλήτου Βίμπου (τακτ. 1867)[25], τοῦ Νικ. Δαμαλά (ἐκτ. 1868, τακτ. 1872)[26] καὶ τοῦ Ἀναστ. Διομήδους Κυριακοῦ (τακτ. 1872)[27] πέρασε ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ σέ μιά περισσότερο ὀργανωμένη φάση της.** Αὐτὴ ὅμως ἡ πορεία ἐξήρτη τὸ περίεργον γεγονός, ὅτι τὸ πρῶτο πτυχίο τῆς δόθηκε τὸ 1857, ἀκριβῶς δηλαδὸ 20 χρόνια μετὰ τὴν ἱδρύσιν της (πρῶτος πτυχιούχος ὁ «ἐκ Κιεβίας ὀρῳόμενος Πέτρος Νινταίσκη»)[28]. Ὅργανώσαν γερμανικὴ καὶ καθηγητῆς με σπουδὲς στῇ Γερμανία εἶναι ὁ χαρακτηριστικὸς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, στὴν ἀρχικὴ φάση τῆς λειτουργίας της.

Οἱ γερμανικὲς ὁμως καὶ γενικότερα εὐρωπαϊαῖες ἐπιδράσεις στὸ χωρὶ τῆς Θεολογίας δὲν περιορίσθηκαν στὰ ὀργανωτικά. Αὐτοὶ ποὺ περισσότερο ἐνδιαφέρεται, εἶναι οἱ ἰδεολογικὲς ἐπιρροές, ἡ ἐξάρτησις τῆς ἑλλαδικῆς θεολογίας ἀπὸ τὴ γερμανικὴ. Καὶ τὸ προβλημα αὐτὸ ἔχει προκαλέσει μέχρι σήμερα πολλές συζητήσεις. Πρέπει δὲ νὰ λεχθεῖ ἐδῶ, ὅτι ὁ χώρος τῆς θεολογίας στὴν «καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολήν» εἶναι ἐκείνος, στὸν ὁποῖο ἡ διαφοροποίηση τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως ἀπὸ τὴ δυτικὴ φαίνεται πολὺ ἐντονότε-

ρα ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐπιστήμῃ[29]. Ἡ γερμανικὴ θεολογία τοῦ 19ου αἰῶνα, ἀποτέλεσμά μίᾱς κρατικῆς διαδικασίας, ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸν σχολαστικισμό καὶ τὴ «φιλελεύθερη» ὀρθολογιστικὴ θεολογία τοῦ Διαφωτισμοῦ στὴν κριτικὴ θεολογία τοῦ Schleiermacher (+1834), τοῦ κανιανοῦ ἡθικισμοῦ καὶ εὐσεβισμοῦ, ὡς αὐτόνομον διανοητικὴ λειτουργία, διαφοροποιεῖται ριζικὰ ἀπὸ τὴ θεολογικὴ παράδοσι τῆς ἑλληνορθόδοξης Ανατολῆς, ἡ ὁποία ἀκολουθώντας μίαν ἐντελῶς διαφορετικὴ ἱστορικὴ πορεία, **δὲν θεωρήσε ποτὲ τὴ Θεολογία ὡς ἄπλη σχολικὴ-ἐπιστημονικὴ ὑπόθεσι, ἀλλὰ ἀδιάσπαστα συνδεδεμένη με τὴν ἄσκησιν καὶ τὴ νήμη (κάθαρση) τῆς καρδίας καὶ μέθοδο σωτηρίας**, δηλαδὸ θεώσεως τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως καὶ δοξασμό τοῦς[30].

Ἐνῶ, λοιπὸν, στούς ἄλλους χώρους τῆς ἐπιστήμῃς ἡ γερμανικὴ ἐπίδρασις μπορούσε νὰ ἀποβεῖ ὄχι μόνον θετικὴ, ἀλλὰ αὐτοχρόνως εὐεργετικὴ, στὴν περιοχὴ τῆς Θεολογίας καὶ ἡ ἐλάχιστὴ ἐπίδρασις ἦταν δυνατὸν νὰ ὀδηγήσῃ σέ ἀλλοίωσιν τῆς ὀρθοδοξοπατερικῆς παραδόσεως. Καὶ εἰναι, βέβαια, γεγονός, ὅτι στὸ μέρος ἐκεῖνον, ποὺ ἡ Θεολογία μπορεί νὰ θεωρηθεῖ – καὶ ὀρθόδοξα – ὡς ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν μαρτυριῶν (ἱχνῶν) τῆς πορείας καὶ παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας μέσα στὴν ἱστορία , ἡ γερμανικὴ ἐπίδρασις ἦταν – καὶ εἶναι –θετικὴ καὶ πολὺτιμῃ. Τὸ γερμανικὸ κριτικὸ πνεῦμα,

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

με τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἱστοριοκριτικῆς καὶ γενετικῆς μεθόδου, ὅπως φαίνεται ἰδιαίτερα στὸ χωρὶ τῆς ἑκκλησιαστικῆς ἱστορίας[31], προσέφερε σημαντικὴ βοήθεια στὴν πρόδοσ τῶν ἑλληνικῶν θεολογικῶν σπουδῶν. Καὶ τὸ ἴδιο μπορεί νὰ λεχθεῖ καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους χώρους τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμῃς.

Αὐτὸ ὅμως, ποὺ τὸν 19ο αἰῶνα ἐξευρεῖτο αὐτόνοητο στὴν γερμανικὴ πραγματικότητα, ὁ χωρισμός δηλαδὴ τῆς θεολογίας ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος καὶ ἡ θεώρησις τῆς αὐτοτέλους «ἐπιστήμῃς», παρὰλληλα με τίς ὑπολήψεις «πνευματικῆς» ἐπιστήμῃς, **γιὰ τὴν ἑλληνορθόδοξὴ παράδοσις ἦταν – καὶ εἶναι – κατὰ ἀδιανόητο**. Πρόκειται γιὰ τὸ πολυσυζητημένο φαινόμενο τοῦ «θεολογικοῦ ἀκαδημαϊσμοῦ» ἢ «ἐπιστημονισμοῦ», ποὺ ἀποτέλεσε μόνιμον πρόβλημα τῆς ἑλλαδικῆς θεολογικῆς ἐπιστημονικῆς οἰκονομίας γιὰ δεκαετίες[32].

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν – μιλοῦμε πάντα γιὰ τὸν 19ο αἰῶνα – ἡ ἀνάπτυξι μίᾱς «ἐπιστημονικῆς» ἀκαδημαϊκῆς Θεολογίας, ὅπως φαίνεται πιὸ εὐδιάκριτα στὸ χωρὶ τῆς Δογματικῆς καὶ τῆς Πατρολογίας, ὅπου συχνὰ διαπιστώνονταν οὐσιαστικὴ διαφοροποίηση ἀπὸ τὴν θεολογία τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, ὅπως προσφέρεται ὡς καθημερινὸ «ἄκουσμα καὶ ἄλλημα» τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, με τὰ πατερικὰ κείμενα, στὴν ὀρθόδοξὴ λατρεία.

Βέβαια, δὲν μπορεί κανεὶς νὰ παραβλέψῃ τὴν πραγματικότητα, ὅτι οἱ ἕντες ἐπιδράσεις ὑπῆρξαν μόνιμον πρόβλημα τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς παραδόσεως ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες. Ἡ μεταφορὰ αὐτοῦσιου τοῦ δυτικοῦ θεολογικοῦ προβληματισμοῦ ἀπὸ τοὺς σπουδάζοντας κατὰ καιροὺς στὴ Δύση καὶ ἡ δι’ αὐτοῦ τὸ τρόπο «νόθευσις» τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως» ὑπῆρξε συνεχὲς πράξις[33]. Ἐνῶ ὁμως παλαιότερα ἡ διαδίκασια αὐτὴ περιοριζόταν σέ μεμονωμένα πρόσωπα καὶ στὸ χωρὶ τῆς στενὰ νοομενῆς διανοήσεως, τώρα ἀποτκὰ καθολικότερη καὶ μονιμότερη χαρακτῆρα. Καθίστανεται ἐπίσημα καὶ ἐπιβάλλεται ἀνωθεν, με τὴν ἀνάδειξι ἐπιστημονικῶν Θεολογῶν καὶ Κληρικῶν, ποὺ θὰ ἀναπτύσσων δραστηριότητα στὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, με οὐσιαστικὴν ἐφόδιο, πολιτειακὴ ἀναγνωρισμένο, ὄχι τὴ σχέση τους με τὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι τῆς πατερικῆς θεολογικήσεως, ποὺ σώζεται στὶς παραμυθιῶνες **Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ὀρθοδοξίας, τὰ μοναστήρια, ἀλλὰ τὰ τεκμήρια τῶν πανεπιστημιακῶν θεολογικῶν σπουδῶν τους**[34]. **Ἡ διάλυσις μάλιστα τῶν περισσοτέρων μοναστηριῶν καὶ ἡ ἀρνητικὴ στάσις ἀπέναντί τους, ὡς καὶ ἡ στρατευμένη δυσφήμισις τοῦ μοναχικοῦ βίου ἀπὸ τοὺς εὐρωπαϊκούς[35], δὲν ἦταν δυνατὸν παρὰ νὰ συμβάλῃ στὴν ἀνάπτυξιν ἀποστροφῆς πρὸς τὴ φιλοσοφία τῆς «μοναστικῆς πολιτείας» καὶ τὰ μοναστήρια, κυρίως στὰ ἀστικά στρώματα, βοηθώντας στὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἐκσεβιστικοῦ πνεύματος καὶ τὸν ἐκδοτικισμό τῆς ἑλλαδικῆς πραγματικότητας[36].** Κρατικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ, γερμανικὰ προσανατολισμένη, καὶ Κρατικὴ Ἐκκλησία στὰ δεσμά τῆς βαυαρικῆς πολιτειοκρατίας, ἀποτελοῦσαν ἰσχυρὲς προκλήσεις γιὰ τὴν ἑλληνικὴ συνείδηση, ὅταν μάλιστα ἦταν γνωστὸ, ὅτι ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ καὶ ὁλόκληρο τὸ Ὄθωνιον Πανεπιστήμιον στῆρξαν οικονομικὰ τὴ λειτουργία τους στὴ δήμευσῃσι περιουσία τῶν διαλυμένων Μοναστηριῶν[37].

Ἔτσι κατανοεῖται ἡ ἀντίδρασις, ποὺ ἀντιμετωπῆσε ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ποὺ ἀντιστατειούσαν σύνολη τὴ δράσις τῆς Βαυαρικοκρατίας. Ὅπως ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας θεωρήθηκε ὄργανον τῆς Βρετανικῆς Προστασίας καὶ τῶν Προτεσταντῶν[38], ἐτσι καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν ἀντιμετωπίσθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ με ἀρκετὴ δόση ὑποψίας καὶ δυσπιστίας. Κυρίως λόγῳ τῆς ἀναμείξεως τῶν πρώτων Καθηγητῶν τῆς στὰ τεκταινόμενα εἰς βάρος τῆς παραδόσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας. **Ὁ λαὸς, στὸ εὐρύτερον φάσμα του, εἰδεῖε ἔμπρακτῃ ἀποστροφῇ στὴν ἱδρύσι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὴν παρουσία της στὴ ζωὴ τοῦ.**

Δὲν εἶναι, ἐντὶς περίεργον, ὅτι ἀπὸ τοὺς 52 πρώτους φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου μόνον 8 γράφηκαν στὴ Θεολογία. Ἐκπληκτικὸ εἶναι, ὅτι 7 ἔμειναν οἱ φοιτητῆς καὶ στὰ 1852, ἐνῶ τὸ 1838/9 ἦσαν 2, τὸ 1839/40 ἓνας καὶ τὸ 1844/5 κανένας[39]. **Ἰδιαίτερα οἱ Κληρικοὶ ἔδειξαν γιὰ τὴ Σχολὴ τελεῖα ἀδιαφορία**[40]. Ἀναζητήθηκαν βέβαια, οἱ λόγοι τῆς ἀδιαφορίας (ἀποστροφῆς, καλύτερα), ἀλλὰ – πιστεύομεν – με ἀρκετὴ μομμερία καὶ ὅχι πάντα στὴ σωστὴ κατεύθυνσιν[41].

Ὁ γερμανικὸς χαρακτῆρας τῆς Σχολῆς καὶ οἱ προτεσταντιζόμενες τάσεις τῶν πρώτων καθηγητῶν τῆς δημιουργοῦσαν κατὰ κανὸνα τὴν ἐπιφυλακτικότητά[42]. Αὐτὸ ἐπιβεβαιώσανται ἀπὸ τίς παρατηρούμενες τότε ἀντιδράσεις. Ἀλλ’αυστε, καὶ μόνῃ ἡ συσχέτισι με τὴ Σχολὴ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου ἦταν ἀρκετὴ, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζεται με καχυποψία τόσο ἡ Σχολὴ, ὅσο καὶ τὸ ἔργον της.

Οἱ ξένες ἐξαρτήσεις, ἔπειτα, δὲν εἶναι ἄπλη ὑπόψια. Τῆς φανερώνουν τὰ συγγράμματα τῶν πρώτων καθηγητῶν, τὰ ὁποῖα δέγονταν γι’ αὐτὸ πολλές ἐπικρίσεις[43]. Καὶ εἶναι, βέβαια, γεγονός, ὅτι ἡ προσκόλλησι σέ δυτικὰ πρότυπα κυρίως γερμανικά, ἔφθανε συ-

χνὰ στὴν αὐτοῖσια παράθεσις θέσεων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποδοχὴ ὁλόκληρων ἔργων με τὴ μετάφρασίς τοὺς.

Καὶ δὲν πρέπει, βέβαια νὰ ἀποδοῦσι κανεὶς αὐτὴ τὴν προσκόλλησι σέ ἔλλειψιν ἱκανοτήτων, ἀλλὰ κυρίως – κατὰ τὴν προσωπικὴ μὲς ἐκτίμησι – σέ ἕνα πνεῦμα ἐπαρχιωτισμοῦ, ποὺ ὀδηγοῦσε στὴ δουλικὴ στάσι ἀπέναντι στὴ γερμανικὴ ἐπιστήμῃ καὶ στὴν πεποίθησι, ὅτι μόνον ἐτοὶ ἓνα ἑλληνικὸ ἐπιστημονικὸ σύγγραμμα θὰ μπορούσε νὰ ἀποτιμῇθῃ θετικά ἀπὸ τοὺς «προηγμένους» ξένους. Εἶναι μόνιμον δῶμα τοῦ Νεώτερου Ἑλληνισμοῦ, ἄλλωστε ἡ ἀναζήτησις δυτικῆς καταξιώσεως. **Ἡ κριτικὴ ὁμως γιὰ τὰ ἔργα τῶν πρώτων καθηγητῶν, ποὺ ἄσκησαν ὁ Κ. Οἰκονόμος καὶ ὁ κύκλος του, δημιούργησε «προηγούμενον». Γι’ αὐτὸ συνεχίσθηκε γιὰ τὴ συγγραφικὴ παραγωγή καὶ τὸν μετγενεστέρων Καθηγητῶν ἀπὸ τὸν Ἀπ. Μακράκη[44], τὸν π. Γ. Φλωροπούλ[45], μέχρι τὸν π. Κἀλλιστο Ware[46], τὸν Χρ. Γιανναρά[47], τὸν Μ. Φαράντο[48], κ.ἄ. Λόγω μάλιστα τῆς ἡγεμονίας τῶν γερμανῶν θεολόγων στὸ χωρὶ τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμῃς, ὁ λόγος γιὰ δυτικὴ ἐπίδρασις σημαίνει σχεδὸν πάντα «γερμανικὴ».**

Ἐμπρακτῇ ἀντίδρασι ἀπὸ δυτικὸ χαρακτῆρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ὑπῆρξε ἡ λειτουργία στὴν ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἐνός εἶδους ἀντι-Σχολῆς (ἢ ἀντι-Πανεπιστημίου) στὸ σπίτι τοῦ Κ. Οἰκονόμου

μου[49]. Ὁ Ἀλ. Λυκούργος, κατοπινὸς καθηγητῆς, ἀλλὰ γιὰ λίγο χρόνον, ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς «συνόντες» στὸ οἰκονόμειο αὐτὸ περιβλήσαν. **Παράλληλα ἀναπτύσσονταν ἡ προσπάθεια τοῦ Κ. Οἰκονόμου γιὰ ἱδρύσι Θεολογικῆς Ἀκαδημίας, ἐνῶ λειτουργοῦσε ᾗδ ἡ Κρατικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ**. Βέβαια, ὁ λόγος γιὰ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία ἦταν παλαιότερος, **ἐνα τέτοιο δὲ στόχο εἶχαν καὶ τὰ σχέδια τοῦ ἱ. Καποδιστρια**. Τὸ 1827/8 ὁ Οἰκονόμος εἶχε συντάξῃ σκεχδῖο ὀργανωσιμῇ τῆς Ἀκαδημίας χάριν τοῦ Καποδιστρια. Καὶ μόνον ἡ μελέτῃ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τεκμηριώνει ἐκκλησιαστικὰ τὴν ἀντίδρασις κατὰ τῆς Κρατικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς[50].

Σημαντικὸ εἶναι, ὅτι στὶς 11.6.1838[51] σέ γράμμα τοῦ στὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχου Γρηγόριον ΣΤ΄ ἐπανέρχεται ὁ Κ. Οἰκονόμος στὸ αἶθμα ἱδρύσεως Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τοῦ Ἁγίου Ὁρος. «Πολλὰ δὲ κατὰ τὸν Ἄθω τὰ συνεργούντα πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, οἱ μόνον ἡ ἡσυχία καὶ ἡ περὶ τὸν βῖον ἐγκράτεια καὶ εὐταξία καὶ ἡ περὶ τὴν ὑποταγὴν ἄσκησις...ἀλλὰ καὶ ὁ θησαυρὸς τῶν Βιβλιοθηκῶν καὶ πρὸ πάντων ἡ ἐνδελείχεια τῶν προσευχῶν, προσοικεῖουσα Θεῷ...». Πέρα ἀπὸ ὅποιαδήποτε εὐνόγητῃ ἀντίδρασι τοῦ Οἰκονόμου γιὰ τὴ μὴ καθηγητοποίησιν τοῦ[52], οὔτε κἂν στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολῇ, ὅπως ὑποδείκνυε καὶ αὐτὴ ἡ ἀντίπαλός του «Ἀθηνῶν»[53], εἶναι ἐμφανὲς στὰ λόγια αὐτὰ ἡ παραδοσιακότητά καὶ πατερικότητα τοῦ σχεδίου του, ποὺ πιστοποιεῖ συνάμα καὶ τὴ συνείδησι γιὰ τὴν ἀνάγκη ἐκκλησιαστικότητας τῆς θεολογίας ἀκόμη καὶ ὡς σχολικῆς λειτουργίας, δηλ. συναρτησίσεως της με τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴ ζωὴ της, καί τι ποὺ θὰ συνειδητοποιηθεῖ στὰ νεώτερα χρόνια.

Τὸ πρακτικὰ δύναντο γιὰ ἱδρύσι μίᾱς Θεολογικῆς Σχολῆς στὸ ἅγιον Ὅρος αὐτὴ τὴν ἐποχὴ θὰ ὀδηγήσῃ τὸν Οἰκονόμο σέ νέα σκέψῃ γιὰ ἐγκατάστασιν τῆς στὸ Μ. Σπήλιον, συνδεδεμένο πνευματικὰ με τὸ Ἅγιον Ὅρος. Αὐτὸ δειχόντων γράμματα τοῦ στὰ 1842 καὶ 1843[54]. Ὁμολογοῦσε ἐντούτοις οἱ αὐτὴ ἡ λύση ἦταν «ἀσυνφορὸς πρὸς γὲ τὸ παρόν». Τὸ κλίμα δὲν ἦταν ἀκόμη κατάλληλο (βρισκόμαστε ἀκόμη στὴ Βαυαρικοκρατία) καὶ ἡ ἔλλειψις «ἐξίσιν διδασκάλων» ἦταν «πολλὴ καὶ μεγάλῃ[55]». Ἵσως γι’ αὐτὸ βρῆκε διέξοδο στὴν δημιουργία τοῦ θεολογικοῦ κύκλου στὸ σπίτι του. Κατὰ τὴ γνώμη μας καὶ αὐτὴ ἡ ἱδρύσι τῆς Ριζαρείου Σχολῆς (1844) δὲν ἦταν **παρὰ ἀναγκαιὰ λύσις τοῦ αἰτήματος γιὰ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκαδημία**, ὅπως ἄλλωστε ἦταν καὶ ἡ ἀρχικὴ βούλησις τῶν Ριζαρίων ἱδρυτῶν τῆς κατὰ τὴν ὑπόδειξι τοῦ Οἰκονόμου[56]. Ἡ Ριζαρείος, Σχολὴ καθαρὰ τῆς Ἐκκλησίας, παρόλες τίς ἀτέλειες καὶ ἐλλείψεις, ἦταν **τὸ ἀντίβαρο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, με πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ αὐτὴν ἀκτινοβολία**.

Αὐτὸ τὸ μειονέκτημα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, στὴν ἀρχὴ τῆς πορείας της, τὴν ἀδυναμία της νὰ πείσει γενικότερα γιὰ τὴν «ἐλληνικότητα», δηλαδὴ τὴν παραδοσιακότητά της, ἐκφράζετ ἓνα γράμμα τοῦ καθηγητῆ στὸ Μεσολόγγι, Δημητρ. Παλαμᾶ, βείου τοῦ Ποιητῇ, ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1862. Ἀπευθύνεται στὸ νέον Μητροπολίτη Ἀθηνῶν Θεόφιλο (1862-1873), διάδοχον ἀπὸ ἀποθανόντος Μισαήλ (Ἀποστολίδου), τοῦ πρώτου καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς: «Ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ μέγας καὶ ποιὼν θαυ

